

การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

โดย
นางสาวสุรียา คงมั่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2559
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

THE ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND SCHOOL
EFFICIENCY IN KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 2

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Education Program in Educational Administration
Department of Educational Administration
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2016
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การจัดการศึกษาปฐมวัย
กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี
เขต 2 ” เสนอโดย นางสาวสุรียา คงมั่น เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ชารัทสนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ดร.รศพร ทองธรรมจินดา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.สำเริง อ่อนสัมพันธุ์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ)

...../...../.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี เพราะได้รับความอนุเคราะห์อย่างดียิ่งจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร อาจารย์ ดร.สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สายสุดา เตียเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มัทนา วัฒนอมศักดิ์ ประธานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และ ดร.รศพร ทองธรรมจินดา ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลสุโขทัยสวีสดี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษาให้ข้อเสนอแนะ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ งานงามสมบูรณ์ดี ดร.กัญวิญญู ธารีบุญ ผู้ทรงคุณวุฒิสนับสนุนช่วยเหลือแนะนำในหลายๆด้าน ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่านในภาควิชาการบริหารการศึกษาที่ได้สั่งสอน ชี้แนะแนวทาง และให้กำลังใจศิษย์ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงยิ่งไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.วิไล กวางศิริ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุขาราม สพป.กาญจนบุรี เขต 1 ดร.จิรวรรณ นาคพัฒน์ ศึกษานิเทศก์ สพป.กาญจนบุรี เขต 1 ดร.พันวนา พัฒนาอุดมสินคำ ศึกษานิเทศก์ สพป. กาญจนบุรี เขต 2 ดร.จรรย์ภรณ์ สกมลพราหมณ์ อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี และนางจิรวรรณ วรยศ ครูชำนาญการพิเศษ ที่ให้ความอนุเคราะห์เสียสละเวลาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย และขอขอบคุณ นางคณาพร สาครเสถียร ศึกษานิเทศก์งานปฐมวัย สพป.กาญจนบุรี เขต 2 คณะผู้บริหาร คณะครูช่วยเหลือในด้านข้อมูลเพื่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คุณแห่งบิดา มารดาผู้ล่วงลับ พี่ชาย พี่สาวทุกคน ผู้ให้การสนับสนุนที่ดีเพื่อนร่วมงานที่อำนวยความสะดวกต่างๆ และเพื่อนนักศึกษาปริญญาโทรุ่น 33/1 สาขาวิชาการบริหารการศึกษาทุกคนที่เป็นกำลังใจ และช่วยเหลือแก่ผู้วิจัย จนทำให้งานวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

คุณค่าแห่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้ขอมอบเพื่อทดแทนพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณที่ได้ไถ่เอื้อนนามและกัลยาณมิตรทุกท่าน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันที่มีส่วนสำคัญต่อความสำเร็จของงานวิจัยในครั้งนี้

56252348 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : การศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพ

สุรียา คงมั่น : การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร. สำเร็จ อ่อนสัมพันธ์ และ ผศ. ดร. สายสุตา เตียเจริญ. 122 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต2 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 86 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดกระทรวงศึกษาธิการ และประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
3. การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ในระดับปานกลาง

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา .....

ปีการศึกษา 2559

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1. .... 2. ....

56252348 : MAJOR : EDUCATION ADMINISTRATION

KEYWORD : EARLY CHILDHOOD EDUCATION / EFFICIENCY

SURIYA KHONGMAN : THE ADMINISTRATION OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND SCHOOL EFFICIENCY IN KANCHANABURI PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2. THESIS ADVISORS : SAMRENG ONSAMPANT, Ph.D., AND ASST. PROF. SAISUDA TIACHAROEN, Ph.D. 122 pp.

The purposes of this research were to find 1) the administration of early childhood education in school under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, 2) the school efficiency under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, and 3) the relationship between the administration of early childhood education and school efficiency in Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. The samples were 86 schools in Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2. There were 2 respondents from each school: a school director and a director deputy or a head of academic. The research instrument was a questionnaire regarding the administration of early childhood education based on the Ministry of Education's concept and the school efficiency based on the Bureau of Academic Affairs and Educational Standards's concept. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The findings of the research were as follows:

1. The administration of early childhood education in school under Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, overall and each perspective, was found at a high level.
2. The school efficiency in Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, overall and each perspective, was found at a high level.
3. The relationship between the administration of early childhood education and school efficiency in Kanchanaburi Primary Educational Service Area Office 2, overall and each perspective, was found at .05 level of statistical significance.

Department Education Administration

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature .....

Academic Year 2016

Thesis Advisors' Signature 1. .... 2. ....

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	11
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	13
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	13
หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย.....	14
การจัดประสบการณ์.....	16
การจัดการศึกษาปฐมวัยในระบบโรงเรียน.....	19
การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน.....	20
การจัดสภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียน.....	21
การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก.....	22
ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับครู.....	25
ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ.....	28
ประสิทธิภาพขององค์กร.....	28
ประสิทธิภาพของโรงเรียน.....	31
มาตรฐานการศึกษา.....	34

บทที่		หน้า
	ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา.....	34
	มาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542....	34
	มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน.....	36
	มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย.....	37
	มาตรฐานด้านคุณภาพเด็ก.....	37
	มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้.....	39
	มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา.....	39
	มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้.....	41
	โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2....	42
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
	งานวิจัยในประเทศ.....	43
	งานวิจัยต่างประเทศ.....	50
	สรุป.....	52
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
	ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	53
	ระเบียบวิธีการวิจัย.....	53
	แผนแบบการวิจัย.....	53
	ประชากร.....	54
	กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	54
	ผู้ให้ข้อมูล.....	55
	ตัวแปรที่ศึกษา.....	56
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
	การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ.....	58
	การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	59
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	59
	สรุป.....	60
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
	ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	61

บทที่	หน้า
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2	63
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.....	69
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.....	77
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	82
สรุปลผลการวิจัย.....	82
การอภิปรายผล.....	83
ข้อเสนอแนะ.....	91
รายการอ้างอิง.....	93
ภาคผนวก.....	98
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย.....	98
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ.....	100
สรุปค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC).....	101
ภาคผนวก ข หนังสือขอตกลงเครื่องมือวิจัย.....	105
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มทดลองเครื่องมือ.....	106
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	107
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลวิจัย.....	110
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.....	112
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	113
ประวัติผู้วิจัย.....	122

สารบัญญัตินี้

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล.....	55
2	สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งในปัจจุบัน.....	62
3	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจกการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2.....	63
4	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม.....	64
5	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก.....	65
6	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก.....	66
7	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบูรณาการการเรียนรู้.....	67
8	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก.....	68
9	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณลักษณะของผู้บริหาร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก.....	69
10	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2.....	70
11	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ จัดการด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถ ในการบริหารจัดการศึกษา	71
12	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานพัฒนา องค์กรอย่างเป็นระบบ ครบวงจร.....	72
13	มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน.....	73

ตารางที่		หน้า
14	<p>มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ</p> <p>ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็ก</p> <p>เป็นสำคัญ.....</p>	74
15	<p>มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ</p> <p>ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่าง .....</p>	75
16	<p>มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ</p> <p>ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็ก</p> <p>พัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ.....</p>	76
17	<p>ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ</p> <p>โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2</p> <p>โดยภาพรวมและรายด้าน.....</p>	77

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย.....	66
2	ขอบเขตของการวิจัย.....	

บทที่ 1 บทนำ

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ปัญหาต่าง ๆ ของสังคม การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองและวางรากฐานของชีวิต พัฒนา ศักยภาพและความสามารถด้านต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขซึ่งจะเป็นพลัง การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะการศึกษาจะช่วยให้คนรู้จักคิดวิเคราะห์ รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเองตลอดเวลา มีความสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักพึ่งตนเอง และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางกระแสโลกาภิวัตน์ที่เกิดความเปลี่ยนแปลงมิติทางด้านสังคมอย่างเป็นพลวัตเพื่อเคลื่อนเข้าสู่ ยุคสังคมฐานความรู้ (knowledge - base society) ซึ่งมนุษย์ (people) เป็นองค์ประกอบหนึ่งซึ่งถูก จัดว่าเป็นสินทรัพย์ที่จับต้องไม่ได้ (intangible asset) แต่กลับเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สามารถพัฒนา ให้เจริญเติบโตได้ ดังนั้นการให้การศึกษาแก่มนุษย์จึงนับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ (human resource development) เพราะมนุษย์จะสร้างคุณค่าต่อสังคมในยุค โลกาภิวัตน์อันเป็นสังคมฐานความรู้เป็นผู้ที่จะใช้ความรู้เพื่อการทำงาน (knowledge workers) และ สร้างสรรค์สังคม¹ในพระราชบัญญัติการศึกษา และนโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภา ล้วนแล้วแต่มีอุดมการณ์และหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้เป็นสังคมแห่งความรู้ คนไทยทั้ง ปวงได้รับโอกาสเท่าเทียมกันทางการศึกษา และการศึกษาสามารถพัฒนาคนได้ต่อเนื่องตลอดชีวิตอย่าง สมดุลระหว่างปัญญาธรรม คุณธรรม และวัฒนธรรม โดยมุ่งสร้างพื้นฐานที่ดีในวัยเด็ก ปลูกฝังความเป็น สมาชิกที่ดีของสังคมตั้งแต่การศึกษาขั้นพื้นฐาน²เมื่อความรู้และเทคโนโลยีเกิดขึ้นมากและเป็นไปอย่าง รวดเร็ว มนุษย์ไม่สามารถจดจำทุกอย่างอีกทั้งความรู้ไม่ได้อยู่นิ่งหรือเกิดขึ้นอย่างช้าพอที่จะเรียนรู้ผ่านผู้รู้ คนใดคนหนึ่งอีกต่อไป มนุษย์จำเป็นต้องได้รับการพัฒนาให้สามารถเติบโตและเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและ ต้องเริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยการปลูกฝังให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการรับรู้ เรียนรู้ และมีความสามารถในการ แสวงหาความรู้ กลั่นกรองข้อมูล เลือกใช้และนำมาใช้ในสถานการณ์ที่ตนต้องการได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้มนุษย์ยังจำเป็นต้องมีความสามารถในการเรียนรู้จากผู้อื่นและมีลักษณะที่ทำให้ผู้อื่นยินดีที่จะ แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์ ตลอดจนหยิบยื่นโอกาสในการเรียนรู้ให้ คุณสมบัติที่เอื้อต่อการเจริญอก งามตลอดชีวิตดังกล่าวจำเป็นต้องปลูกฝังตั้งแต่ปฐมวัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง³

¹ วิชัย ตันศิริ, **อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549), 289.

² สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **มาตรฐานการศึกษาของชาติ**(กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วน จำกัดสหทัยบล็อกและการพิมพ์, 2548), 1.

³ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖**, (กรุงเทพฯ: โรง พิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 1-2.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้ารวดเร็วและดีมาน้อยเพียงใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญหลายประการ ในบรรดาปัจจัยที่สำคัญเหล่านั้นเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าปัจจัยทางด้าน “ทรัพยากรมนุษย์” (human resources) เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ การที่จะพัฒนามนุษย์ให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพนั้นจำเป็นต้องเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิ โดยเฉพาะในช่วง “ปฐมวัย” ซึ่งเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาทั้งปวง⁴

การพัฒนามนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพควรเริ่มตั้งแต่ช่วงปฐมวัย นับเป็นรากฐานของการพัฒนาทั้งปวงทั้งการพัฒนาของเซลล์สมอง การพัฒนาคุณลักษณะให้มีความรู้ภูมิรู้ ภูมิปัญญา และการควบคุมอารมณ์ การพัฒนาเด็กปฐมวัยจึงถือเป็นการลงทุนที่คุ้มค่า⁵ ดังนั้นการจัดการศึกษาเพื่อที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพและส่งผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคลากรทางการศึกษา และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาในทุก ๆ ด้านอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และผู้ปกครองเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญควรที่จะส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การอบรมเลี้ยงดูเด็ก และให้การศึกษานี้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มีการพัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และประสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กให้มีคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข⁶

การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการให้บริการการศึกษาขั้นต้นที่รัฐมุ่งจัดให้กับเด็กก่อนวัยเรียน เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงอายุนี้เป็นการสร้างพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับช่วงอายุต่อ ๆ ไป นอกจากนั้น การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่าง ๆ ที่เด็กได้รับในระยะต้นของชีวิตจะเป็นรากฐานการพัฒนาคุณภาพประชากร ตามหลักจิตวิทยาทางการศึกษาเกี่ยวกับการดูแลเด็กในระยะแรกเริ่มจัดได้ว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นระยะเวลาที่มีการเจริญเติบโตทางร่างกายและระบบประสาทอย่างรวดเร็ว มีความอ่อนไหวต่ออิทธิพลของสิ่งแวดล้อมมากกว่าในช่วงอายุอื่น ๆ ของชีวิต ดังนั้นถ้าเด็กไม่ได้รับการดูแลหรือได้รับการดูแลไม่ถูกต้องในช่วงเวลาดังกล่าวจะมีผลทำให้ไม่สามารถพัฒนาได้อย่างเต็มที่ หรืออาจเกิดปัญหาทางการซึ่งยากแก่การแก้ไขได้ในภายหลัง การศึกษาระดับปฐมวัยเป็นการศึกษาตามแนวระบบโรงเรียน และเป็นการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมของเด็กเพื่อรับการศึกษาในระดับต่อไป กระทรวงศึกษาธิการจึงได้มีนโยบายจัด

⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, **การจัดการศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 5.

⁵ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ.2550-2559**, (กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนวิ.ที.ซี.จำกัด, 2550), 7-9.

⁶ ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ, “ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อ ไม่มีโครงสร้าง” (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2548), 3.

การศึกษาแก่เด็กในระดับอนุบาลทุกกลุ่มทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษ โดยจัดให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เพื่อให้โอกาสทั้งเด็กในเมือง และชนบทอย่างเท่าเทียมกัน⁷

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานในการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้ และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุล โดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด ทุกคนมีความสามารถเรียนรู้ และพัฒนาตนเองได้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ให้ความสำคัญต่อความรู้เกี่ยวกับตนเองได้ และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม สถานศึกษาจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการจัดการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้ป้องกันและแก้ไขปัญหา ฝึกปฏิบัติให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุล ปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ไว้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ชนบทอย่างเท่าเทียมกัน⁸

การบริหารสถานศึกษาให้มีความสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคม จะต้องมีการติดตามกำกับกำกับการดำเนินงานให้เกิดผลตามเป้าหมายตลอดจนการนำความรู้ที่มีอยู่หรือเรียนรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อสถานศึกษาซึ่งต้องอาศัยความรู้และทักษะในการบริหารจัดการของผู้บริหาร จากการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการติดตามและประเมินผลการปฏิรูปการศึกษาตั้งแต่ปีพ.ศ. 2542 เป็นต้นมา พบปัญหาที่ต้องเร่งปรับปรุงแก้ไขหลายประการ ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนพบว่ามีสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์การประเมินของสมศ. จากการประเมินรอบแรกถึงร้อยละ 65 จากสถานศึกษาที่มีมากกว่าสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก ในส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียนพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในวิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ผู้สำเร็จอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา มีความสามารถและสมรรถนะยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และขาดทักษะความรู้พื้นฐานที่จำเป็น ซึ่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้สรุปผลการปฏิรูปการศึกษาในรอบแรก พบว่า มีหลายเรื่องที่มีปัญหาต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงและต่อยอด โดยเฉพาะด้านประสิทธิภาพของการบริหารจัดการ พบว่า ยังไม่มีการกระจายอำนาจการบริหารจัดการทั้งสู่สถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามเป้าหมาย และอีกประการหนึ่งที่สำคัญ คือยังขาดการมีส่วนร่วมในการบริหารและจัดการศึกษาจากทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง⁹

ผู้บริหารสถานศึกษาจัดว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลสูงต่อคุณภาพการศึกษาประสิทธิภาพของการบริหารการศึกษาและประสิทธิผลขององค์กรทางการศึกษานักวิชาการหลายท่านมีความเห็น

⁷ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงานรัฐมนตรี, แผนการศึกษาแห่งชาติ: ฉบับสรุป (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2551), 7-8.

⁸ สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์, มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2542), 153.

⁹ คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, การนำองค์การ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 13.

ตรงกันว่าความสำเร็จหรือความล้มเหลวทางการศึกษานั้นผู้บริหารนับว่าเป็นตัวแปรตัวหนึ่งโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมไทยคุณภาพและประสิทธิภาพทางการศึกษามักแปรปรวนไปตามผู้บริหารเสมอ¹⁰

ปัญหาของการวิจัย

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่นหลากหลายเชื้อชาติ ซึ่งเข้ามาประกอบอาชีพต่าง ๆ มีทั้งชาวไทยและแรงงานต่างด้าวทำให้มีผลมาถึด้านการจัดการศึกษา โรงเรียนต้องดำเนินการให้เอื้อต่อผู้เรียนทุกคนอย่างเสมอภาคกัน ดังนั้นการบริหารจัดการศึกษาจึงเป็นหน้าที่โดยตรงของผู้บริหารสถานศึกษา การจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จึงมีความสำคัญต่อเด็กไทยและเด็กต่างด้าว การพัฒนาการศึกษาต้องเริ่มต้นที่ระดับปฐมวัย และการจัดการศึกษาปฐมวัยนั้นจำเป็นที่จะต้องให้สอดคล้องกับกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่เขตบริการที่เข้ามารับการบริการให้อยู่ในระบบเดียวกัน หลายครั้งที่ครูผู้สอนในระดับประถมเสนอแนะให้ผู้บริหารแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์การสอบระดับชาติต่างๆด้วยวิธีการให้ครูในชั้นอนุบาลสอนอ่านสอนเขียนเช่นแบบในชั้นประถมศึกษา เพื่อนผู้บริหารหลายคนเล่าถึงปัญหาว่าครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 บอกให้ครูอนุบาลสอนตามที่ตนเองต้องการ เช่น สอนอ่าน เขียนคำที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ต้องใช้สอบอ่าน สอบเขียน ปัญหามากมายที่เกิดขึ้นกับการบริหารจัดการที่ไม่ได้มาจากความแตกต่างของชนชาติ¹¹ นอกจากนี้ข้อสรุปจากการสัมภาษณ์ผู้ปกครองสรุปได้ว่า อยากให้ครูให้ความสนใจเด็กนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดกิจกรรมแบบเน้นพัฒนาการเด็กอนุบาลโดยตรง เช่นไม่ควรจัดรวมกับชั้นประถม อยากให้ผู้บริหารมุ่งเน้นที่จะจัดกิจกรรมทางวิชาการให้แก่เด็กในระดับชั้นอื่น ๆ โดยไม่ละเลยการดูแล/การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ควรจัดให้มีบรรยากาศของห้องเรียนที่เป็นไปตามหลักสูตร เช่นมีเครื่องเล่นสนามเป็นสัดส่วน และในห้องมีมุมของเล่นที่เสริมประสบการณ์ที่จูงใจให้เด็กอยากจะทำ และที่สำคัญอยากให้เด็กอนุบาลที่จบหลักสูตรแล้วเก่งมีคุณภาพสามารถไปเข้าเรียนต่อและผ่านการสัมภาษณ์ได้เมื่อจะไปเข้าเรียนที่โรงเรียนแห่งใหม่ในชั้นประถมศึกษา¹² ประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมนั้นวัดกันที่ผลการสอบระดับชาติของนักเรียนในชั้นประถมศึกษาซึ่งวิธีการของผู้บริหารแต่ละที่จะดำเนินการบริหารอย่างไรมันคงแตกต่างกันออกไปในมุมมองของที่นี่ เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ของชั้นประถมศึกษาที่ต่อเนื่องมาจากการบริหารจัดการในชั้นปฐมวัยด้วยเช่นกัน จากผลการทดสอบ O-NET ปีการศึกษา 2558 ที่ผ่านมา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกมาตรฐานกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกมาตรฐาน และกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกมาตรฐาน ทำให้สำนักงานเขตพื้นที่ต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วนในการบริหารงานเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ ในการทดสอบ

¹⁰ รุ่ง แก้วแดง, *โรงเรียนนิติบุคคล* (กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2546), 21.

¹¹ สัมภาษณ์ ผู้อำนวยการโรงเรียน, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 8 มิถุนายน 2559.

¹² สัมภาษณ์ ผู้ปกครองนักเรียนปฐมวัย, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 8 มิถุนายน 2559.

ที่มีคะแนนต่ำ ปัญหาที่จะต้องแก้ไขคือ การจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในระดับประถม และผลกระทบที่ตามมาถึงในระดับการศึกษาปฐมวัยซึ่งเป็นพื้นฐานขั้นแรกของการจัดการศึกษา ครูปฐมวัยถูกผลกระทบถึงขั้นไม่ให้อ่านตามหลักสูตรปฐมวัย ต้องสอนตามที่ครูประถมเขียนหลักสูตรเขียนคำให้สอนซึ่งไม่ใช่วิธีที่ถูกต้อง ตามความคิดเห็นแล้ว หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมีแนวทางในการพัฒนาที่ดีอยู่แล้วเวลาสมศ.ออกประเมินมาตรฐานก็ประเมินไปตามหลักสูตรที่กระทรวงจัดโรงเรียนนี้จึงมีปัญหาบ่อยเพราะผู้อำนวยการเห็นการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาเด็กให้เกิดการเรียนรู้ตามวัยพัฒนาตามหลักอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอีกหลายๆโรงเรียนก็เป็นปัญหาและมีผลกระทบถึงขั้นปฐมวัยเช่นเดียวกันก็อยู่ที่ผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละท่านนั้นจะใช้วิธีใดแก้ปัญหาซึ่งความคิดของแต่ละคนก็ค่างต่างกัน¹³

จากปัญหาที่กล่าวมานั้นสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้กำหนดเกี่ยวกับ มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4 ด้าน 18 มาตรฐาน 82 ตัวบ่งชี้ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้โรงเรียนที่มีจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยได้จัดการศึกษาระดับปฐมวัยให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด โดยเฉพาะการจัดการศึกษาด้านของการบริหารที่โรงเรียนจะต้องพัฒนาให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน โดยเน้นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารในการจัดการศึกษา การจัดโครงสร้างองค์กร ระบบการบริหารงาน รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมซึ่งมีส่วนสัมพันธ์กับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างเต็มศักยภาพ¹⁴ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่ได้กำหนดขอบข่ายการบริหารงานในสถานศึกษาไว้ 4 ด้าน คือ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงานงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล และ 4) การบริหารงานทั่วไป¹⁵ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนรู้ของผู้บริหาร ครูผู้สอน และผู้ปกครองจะต้องมีส่วนเกี่ยวข้องร่วมมือกันโดยตรงในการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย การดำเนินงานการจัดการเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัย ประกอบกับการจัดทำหลักสูตรเหมาะสมของสถานศึกษา การจัดสภาพแวดล้อมที่ดีต่าง ๆ ในการดำเนินงานและการจัดกิจกรรม การเสริมสร้างกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่เด็กปฐมวัยของแต่ละโรงเรียน ตลอดจนความรู้ความสามารถของผู้บริหารในการกำกับดูแลอย่างถูกต้องตามทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัย ซึ่งสิ่งต่างๆ ล้วนมีผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นเป็นไปตามแนวทางการศึกษาปฐมวัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ซึ่งจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพต่อไป

¹³ สัมภาษณ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียน, สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, 8 มิถุนายน 2559.

¹⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช ๒๕๔๖ (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 12.

¹⁵ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2546), 32.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. เพื่อทราบประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ข้อคำถามของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งข้อคำถามสำหรับการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับใด
3. การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดสมมติฐานการวิจัยไว้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง
3. การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีเชิงระบบมาเป็นขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัยซึ่งกรอบแนวคิดของงานวิจัย ประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Output) ซึ่งทั้งสามมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (context) ได้แก่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม สภาพทางภูมิศาสตร์ เป็นต้น และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) ในส่วนแนวคิดทฤษฎีที่เป็นการบริหารโรงเรียนเชิงระบบที่ผู้วิจัยได้นำมาอ้างอิงคือทฤษฎีเชิงระบบของ ลูเนนเบิร์ก และออสเตน (Lunenburg and Ornstein) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิผลของโรงเรียนจากโครงการ Connecticut School Effectiveness Project ได้ค้นพบว่า ลักษณะของการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิผลมีลักษณะ 7 ประการ ดังนี้ 1. มีสภาพแวดล้อมที่เป็นระเบียบ และปลอดภัย (a safety and orderly environment) และไม่เป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนการสอน 2. พันธกิจ

ของโรงเรียนมีความชัดเจน (a clear school mission) บุคลากรมีส่วนร่วมในภาระผูกพันของ เป้าหมายการเรียนการสอนและกิจกรรมต่างๆ และสามารถตรวจสอบได้ 3. มีภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยที่ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจและประยุกต์ใช้คุณลักษณะของงานวิชาการที่มีประสิทธิผล (instructional effective) 4. มีบรรยากาศของความคาดหวังที่สูง (a climate of high expectation) โดยที่อาจารย์สามารถแสดงออกถึงความรอบรู้ในทักษะเบื้องต้นให้นักเรียนเห็นได้ 5. ทุ่มเทเวลาในการทำงาน (high time on task) เพื่อวางแผนกิจกรรมการเรียนการสอนและพัฒนาทักษะ 6. มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ (frequent monitoring of student program) เพื่อนำผลมาปรับปรุงต่อไป และ 7. มีความสัมพันธ์ทางบวกกับผู้ปกครอง (positive home school relations) โดยที่ผู้ปกครองสนับสนุนพันธกิจของโรงเรียนและช่วยเหลือส่วนที่ทำให้เกิดความสำเร็จ¹⁶ การจัดการศึกษาปฐมวัยภายในโรงเรียนนั้นเป็นการบริหารงานเชิงระบบ โดยโรงเรียนเป็นองค์กรระบบเปิด ประกอบด้วย ตัวป้อน กระบวนการ และผลผลิต ดังนี้ ตัวป้อน ได้แก่ 1) บุคลากร เช่น ครู นักเรียน ผู้บริหาร 2) วัสดุอุปกรณ์ เช่น ที่ดิน อาคาร วัสดุ ครุภัณฑ์ 3) งบประมาณ เช่น งบประมาณแผ่นดิน เงินบำรุงการศึกษา เงินบริจาค 4) การจัดการ เช่น ความคิดเห็นของครูและผู้ปกครอง รายงานต่าง ๆ เกี่ยวกับโรงเรียน เข้าสู่กระบวนการ ได้แก่ 1) กระบวนการบริหาร เช่น การวางแผน การตัดสินใจ การจูงใจ ภาวะผู้นำ การสื่อสาร การจัดงบประมาณ การจัดการความขัดแย้ง 2) กระบวนการเรียนการสอน ประกอบด้วย การจัดหลักสูตร การจัดกิจกรรมสร้างเสริมหลักสูตร วิธีการสอนและการวัดผล 3) กระบวนการนิเทศการศึกษา เช่น การวางแผน ให้ความรู้ ลงมือปฏิบัติ การเสริมแรง การประเมินผล จึงออกมาเป็นผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสำเร็จ การศึกษา ความสัมพันธ์กับชุมชน เป็นต้น¹⁷ ซึ่งสอดคล้องกับการจัดสภาพแวดล้อมต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของเด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่นมั่นใจและมีความสุขดังนี้ 1. มีที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน 2. มีที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล 3. มีที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก 4. มีที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ และ 5. มีป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ¹⁸ บทบาทครูในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่พิจารณาจากกระบวนการสอนไว้ 3 ประการ คือ 1) บทบาทในการเตรียมการสอน ได้แก่ การเตรียมสาระการเรียนรู้ การจัดหาแหล่งเรียนรู้และการวางแผนการสอน 2) บทบาทในการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การสร้างบรรยากาศ การจัดสภาพแวดล้อม การกระตุ้นเร้าผู้เรียน การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างที่ได้ออกแบบไว้ 3) บทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ จากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถนำมาสู่การจัดการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยศึกษาที่มีองค์ประกอบ 3 ได้แก่ 1) การเตรียมผู้สอนให้พร้อม 2) การวางแผนการเรียนรู้อย่างชัดเจน

¹⁶Lunenburg. Fred and. Ornstein Allan. **Educational Administration: Concepts & Practice**, 2nd ed. (New York: Wadsworth Publishing Company, 1996), 345.

¹⁷ ทองอินทร์ วงศ์โสธร, “**ทฤษฎีระบบ**” **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 3** (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540), 152.

¹⁸ เยาวพา เดชะคุป, **การศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค. 2546), 25.

และ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้¹⁹ จากแนวคิดทฤษฎีที่กล่าวมานั้นผู้วิจัยได้นำแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการมาเป็นแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้บริหารควรมีหลักการบริหารที่ถูกต้องในการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก²⁰ ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ได้มีผู้ให้แนวคิดไว้ดังนี้ โรงเรียนที่สมบูรณ์แบบต้องประกอบด้วย 1) ผู้เรียนมีคุณภาพมาตรฐานมีพัฒนาการทุกด้าน เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขเรียนต่อและประกอบอาชีพได้ 2) โรงเรียนเป็นที่ชื่นชมของชุมชน 3) โรงเรียนเป็นแบบอย่างและให้ความช่วยเหลือแก่ชุมชนและโรงเรียนอื่น 4) จัดกระบวนการเรียนรู้เน้นผู้เรียนสำคัญที่สุด 5) การจัดบรรยากาศการเรียนรู้เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน 6) การบริหารจัดการที่ดีใช้โรงเรียนเป็นฐานและเน้นการมีส่วนร่วม 7) การประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพเป็นส่วนหนึ่งของระบบบริหารโรงเรียน 8) มีครู ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาพอเพียง 9) ลักษณะทางกายภาพของโรงเรียนได้มาตรฐาน 10) หลักสูตรเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น 11) สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยีทันสมัย 12) แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนหลากหลาย 13) งบประมาณมุ่งเน้นผลงาน 14) สภาพแวดล้อมภายนอกของโรงเรียนดีมีสิ่งครบครันสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยต่อการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ²¹ องค์การนอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยนำเข้า และผลผลิตขององค์การ คือ การบรรลุถึงเป้าหมายแล้วยังมีปัจจัยประกอบอีกหลายประการ สรุปดังนี้ 1. สภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์การที่มีความแน่นอน (certainty) มีการกำหนดระเบียบปฏิบัติในการทำงานขององค์การอย่างละเอียดถี่ถ้วนแน่ชัดจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพขององค์การมากกว่าองค์การที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่แน่นอน (uncertainty) 2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้มีผลทำให้ประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นด้วย 3. ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ²² จากแนวคิดต่างๆผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้คือมาตรฐาน 1) ด้านผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์การอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย และ 6) ด้านสถานศึกษามีการ

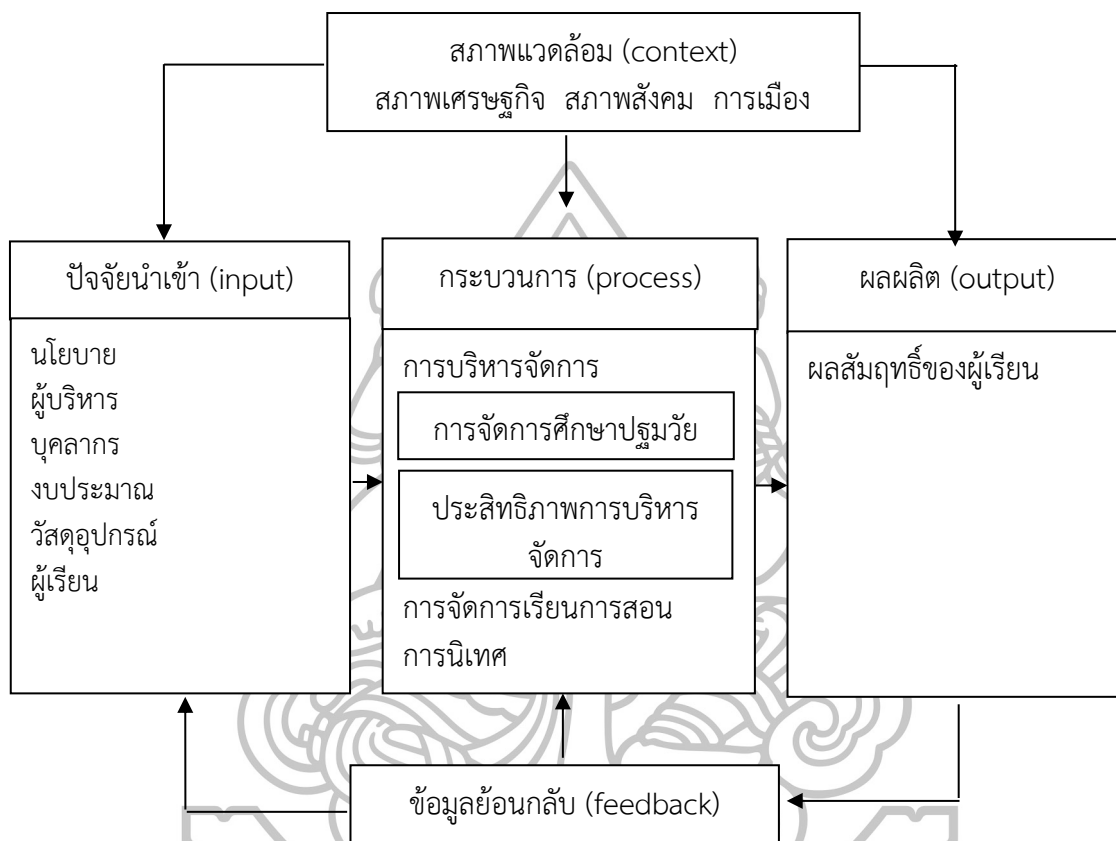
¹⁹ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 29-31.

²⁰ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546).

²¹ อารุง จันทวานิชและคณะ, “โรงเรียนสมบูรณ์แบบ”, 6,1 วารสารวิชาการ (2546): 20-23.

²² นภารัตน์ ด่านกลาง, **ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศิลปากร** (นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2550), 51.

จัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพทั้งในและนอกสถานศึกษา²³ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดมาเป็นขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย ดังแสดงรายละเอียดในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายเชิงอ้างอิงของการวิจัย

ที่มา : Lunenburg, Fred and Ornstein Allan, **Educational Administration: Concepts & Practice**, 2nd ed. (New York: Wadsworth Publishing Company, 1996), 345

: กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546), 12.

: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 9-16.

: ทองอินทร์ วงศ์โสธร, **“ทฤษฎีระบบ” ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 3** (นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540), 152.

²³ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 9-16.

ขอบเขตของการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้ศึกษา การจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ดังนี้ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก²⁴ ส่วนแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ดังนี้ 1) ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย และ 6) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ²⁵ ดังแผนภูมิที่ 2

²⁴ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546), 12.

²⁵ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 9-16.

การจัดการศึกษาปฐมวัย (X_{tot})	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (Y_{tot})
<ol style="list-style-type: none"> 1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1) 2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (X_2) 3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_3) 4. การบูรณาการการเรียนรู้ (X_4) 5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_5) 6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (X_6) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) 2. สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) 3. สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) 4. สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) 5. สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) 6. สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6)

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**, กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546.

: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, **มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 9-16.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การบริหารจัดการตามหลักการของการจัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ผู้อำนวยการโรงเรียนต้องนำมาใช้เพื่อเป็นแนวทางในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หมายถึง ความสำเร็จของการบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาให้บรรลุตามจุดหมายของการจัดการศึกษาอย่างคุ้มค่า ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย และสอดคล้องกับเกณฑ์ในมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษากำหนดไว้ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) สถานศึกษามีการ

จัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และ ประสพการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็ก อย่างหลากหลาย 6) สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตาม ธรรมชาติเต็มศักยภาพ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนที่เปิดสอนในระดับ อนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้แก่ อำเภอ ท่ามะกา อำเภอนมทวน อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งศึกษาวรรณกรรม แนวคิดของนักการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยมีสาระสำคัญดังนี้ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3) โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 และ 4) งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

การจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย

แนวคิดเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาระดับก่อนวัยเรียน ความคิดในเรื่องการจัดการศึกษาก่อนวัยเรียน ได้เริ่มมีขึ้นโดยมีบุคคลที่มีความคิดริเริ่มในประเทศต่าง ๆ ได้วางรากฐานของการจัดการศึกษาในระดับนี้ โดยเล็งเห็นความสำคัญ และการเจริญเติบโตของเด็กบุคคลเหล่านี้ได้มองเห็นปัญหาของการอบรมเลี้ยงดู และการเรียนรู้ของเด็กอาศัยความเข้าใจในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของเด็กเป็นปัจจัยสำคัญ การให้ความรู้แก่มารดาในระยะตั้งครรภ์ การจัดกิจกรรมและบทเรียนง่าย ๆ เช่น การให้เด็กรู้จักสิ่งแวดล้อมได้แก่ พืช สัตว์ ร่างกาย เป็นต้น การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายการให้เด็กมีโอกาสเล่น และสำรวจสิ่งแวดล้อมเพื่อให้มีประสบการณ์ตรงการให้ความรักและเอาใจใส่ต่อเด็ก¹

ราศี ทองสวัสดิ์ ได้ให้แนวทางเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์และกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มุ่งให้พัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมแทนการสอนวิชา
2. การพัฒนาเด็กให้ครบทุกด้านโดยไม่เน้นการสอนอ่าน-เขียนในระดับปฐมวัยนั้นจะไม่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับประถมศึกษาต่ำกว่าเด็กที่เรียนอ่าน-เขียนในระดับประถมแต่อย่างใด
3. ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับปฐมวัยนั้นเป็นเพียงขั้นพื้นฐานในขณะที่ระดับประถมศึกษาจะเน้นทักษะการคิดคำนวณเป็นส่วนใหญ่
4. การจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยนั้นจะยึดพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคมและสติปัญญาเป็นหลักในการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ซึ่งจะแตกออกมาเป็นรายการประสบการณ์และเนื้อหาซึ่งจะใช้จัดทำเป็นแผนการจัดประสบการณ์ต่อไป

¹ กระทรวงศึกษาธิการ, พัฒนาการการจัดการศึกษาปฐมวัย (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 52.

5.การจัดประสบการณ์แก่เด็กจะบังเกิดผลดีหากมุ่งพัฒนาเด็กทุกด้านยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมให้หลากหลาย กล่าวคือมีทั้งกิจกรรมสงบ กิจกรรมเคลื่อนไหว จัดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนและควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด²

เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวว่าจัดการสอนระดับปฐมวัยศึกษา จะมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีการพัฒนาเด็กในด้านการอ่าน เขียน แต่เป็นการเตรียมเด็กเพื่อความพร้อมในการเรียน สำหรับการศึกษาปฐมวัยมีจุดประสงค์เพื่อจัดการศึกษาเป็นบริการการดูแล และเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับพัฒนาการ พร้อมกันนั้นยังเป็นการให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคมเพื่อทักษะทางปัญญาและพัฒนาการทุกด้านให้กับเด็ก รวมถึงการช่วยเหลือเด็กด้อยโอกาส และการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเพื่อการเลี้ยงดูเด็กให้ดี ดังนั้น การศึกษาจึงเน้นการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กในทุก ๆ ด้านมีจุดมุ่งหมาย ดังนี้

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมความเจริญเติบโต ความแข็งแรงของร่างกาย ปลูกฝังนิสัยทางสุขภาพอนามัย ฝึกกิจนิสัยและสุขนิสัยรู้จักรักษาความสะอาด เลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ รู้จักการใช้ห้องน้ำห้องส้วมได้ถูกต้อง ฝึกให้เล่นและออกกำลังกายเพื่อบริหารกล้ามเนื้อและประสาทสัมผัส และรู้จักพักผ่อนอย่างถูกวิธี

2. ด้านจิตใจและอารมณ์ ส่งเสริมด้านสุขภาพจิต เช่น ปลูกฝังให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีจิตใจร่าเริงแจ่มใส ชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม ฝึกให้มีจิตใจเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซื่อสัตย์ มีสัมมาคารวะ กตัญญูกตเวที เคารพเชื่อฟัง ประหยัด ขยันหมั่นเพียร อดทน มีระเบียบวินัย และเชื่อถือคำสอนของศาสนา

3. ด้านสังคม ส่งเสริมการพัฒนาลักษณะนิสัย เช่น ปลูกฝังให้เด็กรู้จักเคารพตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออกด้วยตนเองในทางที่ถูกต้องตามขนบธรรมเนียมประเพณี รู้จักเล่นและทำงานร่วมกับผู้อื่น เคารพสิทธิและหน้าที่ ตลอดจนความรับผิดชอบ ฝึกให้เป็นผู้รู้จักการรับภาระให้ พร้อมทั้งจะปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

4. สติปัญญา ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา เช่น ให้รู้จักหาเหตุผลจนเกิดความเข้าใจและรู้จักตัดสินใจด้วยตนเอง สนใจต่อสิ่งต่าง ๆ รอบตัว มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ฝึกให้เป็นคนขยันใฝ่รู้ รักการเรียนรู้ รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และมีประสบการณ์การเรียนรู้ในระดับต่อไป³

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ กล่าวว่า หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยต่างจากหลักสูตรการศึกษาในระดับอื่น ๆ ตรงที่ไม่ใช่หลักสูตรเน้นเนื้อหาวิชา ไม่ใช่หลักสูตรเน้นประสบการณ์ ไม่ใช่หลักสูตรเน้นการแก้ปัญหาหรือสมรรถนะ แต่เป็นหลักสูตรเน้นพัฒนาการ โดยมีอายุและพัฒนาการตามวัยของผู้เรียนเป็นกรอบการพัฒนาเป็นสาระ และประสบการณ์ที่ต้องเป็นทั้งการเรียนรู้ที่สร้างเสริมพัฒนาการส่งเสริมความเป็นมนุษย์ให้อยู่ในสังคมให้เป็นปกติสุข และพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบโรงเรียนได้ สาระของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยไม่มีข้อกำหนดตายตัวเป็นรายวิชา แต่เป็นกรอบสาระสำหรับให้ครูเป็นแนวทางในการพัฒนากิจกรรม

² ราตี ทองสวัสดิ์, ขอบข่ายของหลักสูตรศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา, *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กระดับก่อนประถมศึกษา* (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการคุรุสภา, 2542), 82.

³ เยาวพา เดชะคุปต์, *การศึกษาปฐมวัย* (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค, 2546), 12.

การเรียนรู้สำหรับเด็ก โดยเฉพาะเด็กวัย 3-6 ขวบเป็นวัยอยากเรียนอยากรู้ เด็ก 3 ขวบแรกอาจต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด แต่เมื่ออายุ 3 ขวบขึ้นไป การเรียนรู้จะชัดเจน อายุได้ 5 ขวบ เด็กมีพัฒนาการทางการเคลื่อนไหวมากขึ้น สามารถตัดปะ วาดภาพและหัดเขียน หัดทำได้ด้วยตัวเอง ทักษะทางภาษามีสูง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดี ความต้องการการเรียนรู้จะแตกต่างกันออกไปจาก 3-4 ขวบซึ่งลักษณะของเด็กวัยนี้ทำให้ครูสามารถที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย⁴

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ไว้ดังนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล กรมวิชาการได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐาน คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย และมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตที่ดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว การรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และมีทักษะในการแสวงหาความรู้⁵

สุมาลี คุ่มชัยสกุล กล่าวถึง คุณลักษณะตามวัยว่าเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติเมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ครูผู้สอนจำเป็นต้องทำความเข้าใจคุณลักษณะตามวัยของเด็กอายุ 3-5 ปี เพื่อนำไปพิจารณาการจัดประสบการณ์ให้เด็กแต่ละวัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม นำข้อมูลไปช่วยในการพัฒนาเด็กให้เต็มตามความสามารถและศักยภาพ ถ้าสังเกตพบว่าเด็กไม่มีความก้าวหน้าอย่างชัดเจน ต้องพาเด็กไปปรึกษาผู้เชี่ยวชาญหรือแพทย์เพื่อช่วยเหลือและแก้ไขได้ทันท่วงที ผู้สอนอาจนำสาระการ

⁴ กลุยา ต้นติผลาชีวะ, **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: บริษัท เอ็ดดูเคชั่น เพรสโปรดักส์, 2545), 3.

⁵ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 31.

เรียนรู้การจัดในลักษณะหน่วยการสอนแบบบูรณาการหรือเลือกใช้วิธีการที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยสาระการเรียนรู้กำหนดเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ประสบการณ์สำคัญ เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการพัฒนาการเด็กทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาช่วยให้เด็กเกิดทักษะที่สำคัญ โดยให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับวัตถุ สิ่งของ บุคคลต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมไปพร้อมกันด้วย ดังนี้

1.1 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย ได้แก่ การทรงตัวและการประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อใหญ่ การประสานสัมพันธ์ของกล้ามเนื้อเล็ก การรักษาสุขภาพ การรักษาความปลอดภัย

1.2 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านอารมณ์และจิตใจ สนุกทึ่งภาพ และการเล่น

1.3 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคม

1.4 ประสบการณ์สำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา

2. สาระที่ควรรู้ เป็นเรื่องราวรอบตัวเด็กที่นำมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ไม่เน้นการท่องจำเนื้อหา ผู้สอนสามารถกำหนดรายละเอียดขึ้นเองให้สอดคล้องกับวัย ความต้องการ และความสนใจของเด็กโดยให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์สำคัญที่ระบุไว้ข้างต้น ทั้งนี้อาจยืดหยุ่นเนื้อหาได้ โดยคำนึงถึงประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมในชีวิตของเด็ก สาระที่เด็กอายุ 3-5 ปีควรเรียนรู้มี ดังนี้

2.1 เรื่องราวเกี่ยวกับตัวเด็ก เด็กควรรู้จักชื่อ นามสกุล รูปร่าง หน้าตา รู้จักอวัยวะต่าง ๆ วิธีการรักษาร่างกายให้สะอาด การรับประทานอาหารที่ถูกสุขลักษณะ เรียนรู้ที่จะเล่นและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเองคนเดียวหรือกับผู้อื่น ตลอดจนเรียนรู้ที่จะแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกและแสดงมารยาทที่ดี

2.2 เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ สิ่งแวดล้อมแวดล้อม เด็กควรได้มีโอกาสรู้จัก และรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับครอบครัว สถานศึกษา ชุมชน รวมทั้งบุคคลต่าง ๆ ที่เด็กต้องเกี่ยวข้อง

2.3 ธรรมชาติรอบตัว เด็กควรจะได้เรียนรู้สิ่งมีชีวิต สิ่งไม่มีชีวิต รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของโลกที่แวดล้อมเด็กตามธรรมชาติ เช่น ฤดูกาล กลางวัน กลางคืน ฯลฯ

2.4 สิ่งต่าง ๆ รอบตัวเด็ก เด็กควรจะได้รู้จักสี ขนาด รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก ผิวสัมผัส ของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว สิ่งของเครื่องใช้ ยานพาหนะ และการสื่อสารต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน⁶

การจัดประสบการณ์

โคซซ์ (Krogh) ได้กล่าวถึงหลักการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีความสำคัญยิ่งเพราะเป็นระยะที่สำคัญของการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งมีความสัมพันธ์กันและเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัย ควรให้มีความสนใจ รับฟังสิ่งที่พวกเขาเด็กๆ คิด รู้สึก และให้ความสนใจการเรียนรู้ต้องมีการพูดคุย การฟัง การแลกเปลี่ยนและให้การช่วยเหลือเด็ก พัฒนาความสามารถเป็นรายบุคคล การมีส่วนร่วมและให้อิสระทางความคิดระลึกไว้เสมอบุคคลแต่ละคนมี

⁶ สุมาลี คุ่มชัยสกุล, การศึกษาปฐมวัย (กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็ดว็อน เพรสโปรดักส์, 2544), 14-17.

ประสบการณ์ ความรู้ ความสนใจและความต้องการแตกต่างกันใช้หลักการเป็นประชาธิปไตย กระบวนการสอน ให้เด็กได้เรียนรู้อย่างมีและมีความเลือก⁷

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ให้หลักในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยอายุ 3-5 ปี ในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่นเพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง รวมทั้งเกิดการ พัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและ สติปัญญา โดยมีหลักการแนวทางในการจัดการเรียน การสอน ไว้ดังนี้

1. หลักการจัดประสบการณ์

- 1.1 จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่าง ระหว่างบุคคล และบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
- 1.3 จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
- 1.4 จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่อง และเป็นส่วนหนึ่งของการ จัดประสบการณ์
- 1.5 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก

2. แนวทางการจัดประสบการณ์

- 2.1 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการเพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ
- 2.2 จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือ กระทำ เรียนรู้สู่ประสาทสัมผัสทั้ง 5 เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้นทดลอง และคิดแก้ปัญหา ด้วยตนเอง
- 2.3 จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้
- 2.4 จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอ ความคิด โดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก
- 2.5 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่าง ๆ กัน
- 2.6 จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ใน วิธีชีวิตของเด็ก
- 2.7 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจน สอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- 2.8 จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะการวางแผนไว้ล่วงหน้าและแผนที่เกิดขึ้นในสภาพ จริงโดยไม่ได้คาดการณ์ไว้
- 2.9 ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผนการสนับสนุน สื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินพัฒนาการ

⁷ Suzanne. Krogh, *The Early Childhood Curriculum* (University of Florida, 1981), 19-21.

2.10 จัดทำสารนิเทศน์ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็กและการวิจัยในชั้นเรียน

3. การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลากหลายรูปแบบเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่าแต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไรเมื่อใด และอย่างไร การจัดกิจกรรมประจำวันมีหลักการจัดและขอบข่ายของหลักกิจกรรมประจำวัน ดังนี้

3.1 หลักการจัดกิจกรรมประจำวัน

3.1.1 กำหนดระยะเวลาในการจัดกิจกรรมแต่ละกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย

3.1.2 กิจกรรมที่ต้องใช้ความคิดทั้งในกลุ่มเล็กและกลุ่มใหญ่ไม่ควรใช้เวลาต่อเนื่องนานเกินกว่า 20 นาที

3.1.3 กิจกรรมที่เด็กมีอิสระเลือกเล่นเสรี เช่น การเล่นตามมุม การเล่นกลางแจ้ง ฯลฯ ใช้เวลาประมาณ 40 – 60 นาที

3.1.4 กิจกรรมควรมีความสมดุลระหว่างกิจกรรมในห้องและนอกห้อง กิจกรรมที่ใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก กิจกรรมที่เป็นรายบุคคลกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่เด็กเป็นผู้ริเริ่มและผู้สอนเป็นผู้ริเริ่ม และกิจกรรมที่ใช้กำลังและไม่ใช้กำลัง ควรจัดให้ครบทุกประเภท ทั้งนี้กิจกรรมที่ต้องออกกำลังกายควรจัดสลับกับกิจกรรมที่ไม่ต้องออกกำลังมากนักเพื่อเด็กจะได้ไม่เหนื่อยจนเกินไป

3.2 ขอบข่ายของกิจกรรมประจำวัน การเลือกกิจกรรมที่จะนำมาจัดในแต่ละวันต้องให้ครอบคลุมสิ่ง ต่อไปนี้

3.2.1 การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อใหญ่ การเคลื่อนไหว และความคล่องแคล่วในการใช้วัยวะต่าง ๆ จึงควรจัดกิจกรรม โดยให้เด็กได้เล่นอิสระกลางแจ้ง เล่นเครื่องเล่นสนาม เคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะ

3.2.2 การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความแข็งแรงของกล้ามเนื้อเล็ก การประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา จึงควรจัดกิจกรรมโดยให้เด็กได้เล่นเครื่องเล่นสัมผัส เล่นเกมต่อภาพ ฝึกช่วยเหลือตนเองในการแต่งกาย หยิบจับชิ้นซั่ม ใช้อุปกรณ์ศิลปะ เช่น สีเทียน กรรไกร พู่กัน ดินเหนียว ฯลฯ

3.2.3 การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความเชื่อมั่น กล้าแสดงออก มีวินัยในตนเอง รับผิดชอบ ซื่อสัตย์ ประหยัด เมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อ แบ่งปัน มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยและศาสนาที่นับถือ จึงควรจัดกิจกรรมต่าง ๆ ผ่านการเล่นให้เด็กได้มีโอกาสตัดสินใจเลือก ได้รับการตอบสนองความต้องการได้ฝึกปฏิบัติการสอดแทรกคุณธรรมจริยธรรมตลอดเวลาที่มีโอกาสเอื้ออำนวย

3.2.4 การพัฒนาสังคมนิสัย เพื่อให้เด็กมีลักษณะที่ดีแสดงออกอย่างเหมาะสมและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวัน สร้างนิสัยรักการทำงาน รู้จักระมัดระวังความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

3.2.5 ปฏิบัติตามกฎกติกาข้อตกลงของส่วนรวม เก็บของเข้าที่เมื่อเล่นหรือทำงานเสร็จ ฯลฯ การพัฒนาการคิดเพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดรวบยอดสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับเหตุการณ์ แก้ปัญหา จึงควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้สนทนาอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ประกอบอาหาร หรือจัดให้เด็กได้เล่นเกมการศึกษาที่เหมาะสมกับวัยอย่างหลากหลาย ฝึกการแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน

3.2.6 การพัฒนาภาษา เพื่อให้เด็กได้มีโอกาสใช้ภาษาสื่อสารถ่ายทอดความรู้สึก ความนึกคิดความรู้ ความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เด็กมีประสบการณ์ จึงควรจัดกิจกรรมทางภาษาให้มีความหลากหลายในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้

3.2.7 การส่งเสริมจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เห็นความสวยงามของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว โดยใช้กิจกรรมศิลปะและดนตรีเป็นสื่อใช้การเคลื่อนไหว และจังหวะตามจินตนาการ⁸

จากที่กล่าวมาแล้วจะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยเป็นการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้รับการพัฒนาและเกิดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ การจัดประสบการณ์หรือจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยไม่ใช่การสอนไม่ใช่การเรียนอ่าน คัด เขียน และคิดเลข เพราะการสอนเช่นนั้นเป็นการเรียนรู้ที่อยู่ในระดับขั้นต่อไปซึ่งในขั้นปฐมวัยหากสอนเช่นนั้นจะเป็นการเร่งเด็กให้รับรู้เร็วไปกว่าธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กซึ่งพัฒนาการของเด็กนั้นจะต้องเป็นไปตามวัยอย่างต่อเนื่อง เรียนรู้จากง่ายไปสู่ยากไปสู่ความซับซ้อนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ พัฒนาการของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันในแต่ละด้าน ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจากบ้านหรือจากที่ครูจัดขึ้นจะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยการซึมซับจากประสบการณ์ที่ได้รับ เช่น จากการพูด การฟัง การสังเกต ตลอดจนการใช้ความคิดในขณะที่ทำกิจกรรม และกิจกรรมที่เด็กจะปฏิบัตินั้น ต้องสอดคล้องเหมาะสมกับวัยของเด็กด้วย

การจัดการศึกษาปฐมวัยในระบบโรงเรียน

สถานศึกษาที่เรียกว่าโรงเรียนอนุบาลจะมีการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบในรูปแบบของโรงเรียน โดยมีการจัดชั้นเรียน กำหนดเวลาเรียน มีตารางกิจกรรมประจำวัน มีการจัดการสอน และมีครู การจัดชั้นเรียนของการศึกษาปฐมวัยในโรงเรียนอนุบาล เป็นการศึกษาที่เน้นการเตรียมเด็ก เพื่อการเข้าเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ สื่อสารกับผู้อื่นเป็น และรู้จักการปรับตัวซึ่งเรียกว่า เตรียมความพร้อม ปัจจุบันมีรูปแบบของการจัดชั้นเรียนเป็น 3 รูปแบบ ตามหลักสูตร ดังนี้

หลักสูตร 1 ปี เด็กที่เข้าเรียนต้องมีอายุ 5 ปีบริบูรณ์ ถึง 6 ปี หรือมีอายุก่อนเกณฑ์ภาคบังคับ 1 ปี

หลักสูตร 2 ปี จำแนกเป็น 2 ชั้นเรียน คือ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เด็กที่เข้าเรียนต้องมีอายุ 4 ปี ถึง 5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2

หลักสูตร 3 ปี 3 ชั้นเรียน ประกอบด้วย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 เด็กที่เข้าเรียนต้องมีอายุ 3 ปี ถึง 4 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ชั้นอนุบาลปีที่ 3

⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550), 22-30.

จะเห็นได้ว่า การจัดชั้นเรียนในระดับปฐมวัยนั้นมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปในส่วนใหญ่ โรงเรียนของรัฐบาลจะมี 2 ระดับชั้น คือ อนุบาลปีที่ 1 และอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดเอกชนจะมี 3 ระดับ คือ อนุบาลปีที่ 1 อนุบาลปีที่ 2 และอนุบาลปีที่ 3⁹

การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษามีความสำคัญต่อเด็ก เนื่องจากธรรมชาติของเด็กวัยนี้สนใจจะเรียนรู้ ค้นคว้า ทดลอง และต้องการสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ดังนั้นการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสมตามต้องการของเด็ก จึงมีความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ความสะอาด ปลอดภัย
2. ความมีอิสระอย่างมีขอบเขตในการเล่น
3. ความสะดวกในการทำกิจกรรม
4. ความพร้อมของอาคารสถานที่ เช่น ห้องเรียน ห้องน้ำ สนามเด็กเล่น ฯลฯ
5. ความเพียงพอเหมาะสมในเรื่องขนาด น้ำหนัก จำนวนสีของสื่อและเครื่องเล่น
6. บรรยากาศในการเรียนรู้ และมุมประสบการณ์ต่าง ๆ¹⁰

เยาวพา เดชะคุปต์ กล่าวถึง หลักสำคัญในการจัดสภาพแวดล้อมต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด เป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ความเป็นระเบียบ ความเป็นตัวของตัวเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกรับรู้มั่นใจและมีความสุข ดังนี้

1. มีที่แสดงผลงานของเด็ก อาจจัดเป็นแผ่นป้าย หรือที่แขวนผลงาน
2. มีที่เก็บแฟ้มผลงานของเด็ก อาจจัดทำเป็นกล่องหรือจัดใส่แฟ้มรายบุคคล
3. มีที่เก็บเครื่องใช้ส่วนตัวของเด็ก อาจทำเป็นช่องตามจำนวนเด็ก
4. มีที่เก็บเครื่องใช้ของผู้สอน เช่น อุปกรณ์การสอน ของส่วนตัวผู้สอน ฯลฯ
5. มีป้ายนิเทศตามหน่วยการสอนหรือสิ่งที่เด็กสนใจ¹¹

กุลยา ตันติผลาชีวะ เสนอว่า พื้นที่จัดมุมเล่นหรือมุมประสบการณ์ สามารถจัดได้ตามความเหมาะสมขึ้นอยู่กับสภาพของห้องเรียน จัดแยกส่วนที่ใช้เสียงดังและเงียบออกจากกัน เช่น มุมบล็อกลูกอยู่ห่างจากมุมหนังสือ มุมวิทยาศาสตร์อยู่ใกล้มุมศิลปะ ฯลฯ ที่สำคัญจะต้องมีของเล่น วัสดุอุปกรณ์ในมุมเพียงพอต่อการเรียนรู้ของเด็ก การเล่นในมุมเล่นอย่างเสรีมักถูกกำหนดไว้ในตารางกิจกรรมประจำวัน เพื่อให้มีโอกาสเด็กเล่นอย่างเสรี ประมาณวันละ 60 นาที ผู้สอนควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ในห้องเรียนควรมีมุมเล่นอย่างน้อย 3-4 มุม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นที่ของห้อง
2. ควรมีการผลัดเปลี่ยนสื่อของเล่นตามมุมบ้าง ตามความสนใจของเด็ก
3. ควรจัดให้มีประสบการณ์ที่เด็กได้เรียนรู้ไปแล้วปรากฏอยู่ในมุมเล่น

⁹ กรมวิชาการ, **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา (อายุ 3 – 6 ปี)** (กรุงเทพฯ: กรมวิชาการ, 2546), 23-28.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, 31.

¹¹ เยาวพา เดชะคุปต์, **การศึกษาปฐมวัย** (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แม็ค, 2546), 25.

4. ควรเปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่น เพื่อจูงใจให้เด็กรู้สึกเป็นเจ้าของ อยากรู้ อยากรู้ เข้าเล่น

5. ควรเสริมสร้างวินัยให้กับเด็ก โดยมีข้อตกลงร่วมกันว่าเมื่อเล่นเสร็จแล้วจะต้องเก็บอุปกรณ์ทุกอย่างเข้าที่ให้เรียบร้อย¹²

การจัดสภาพแวดล้อมนอกห้องเรียน

ประสบการณ์นอกห้องเรียนถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อมเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก โปรแกรมปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการ คือ โปรแกรมที่ให้คุณค่าว่า ประสบการณ์เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ประสบการณ์กลางแจ้ง หรือภายนอกชั้นเรียนไม่ได้เป็นแค่เพียงเวลาสำหรับให้เด็กวิ่งเล่น หรือ พักผ่อนก่อนที่จะกลับเข้าไปสู่การเรียนในชั้นเรียน แต่ประสบการณ์ภายนอกห้องเรียนจะให้รูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างในชั้นเรียนแก่เด็ก และการทำท่ายางร่างกาย เด็กต้องการพื้นที่การปีนป่าย ด้วยเหตุนี้เด็กจึงต้องการอุปกรณ์ พื้นที่ และผู้ใหญ่ที่คอยให้คำแนะนำและกำลังใจเพื่อให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม นอกเหนือจากการทำท่ายางร่างกายต่าง ๆ แล้ว สภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียน ยังควรส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่น ๆ อีก เช่น การค้นพบ โดยการพูดคุย การปลูกต้นไม้ หรือ อ่านหนังสือ เป็นต้น การวางแผนกิจกรรมกลางแจ้ง หรือภายนอกชั้นเรียนจึงถือว่า มีความสำคัญมาก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม¹³

สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนมีความสำคัญเช่นเดียวกับสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ควรจัดดังนี้

1. การจัดบริเวณนอกห้องเรียนควรจัดให้มีที่ร่มที่โล่งแจ้งมีการจัดแบ่งพื้นที่สำหรับเด็กประถมวัยเล่น โดยแยกจากสนามเด็กเล่นของเด็กประถมศึกษาโดยคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ของการใช้สอย
2. การจัดสนามเด็กเล่น ควรจัดให้มีพื้นผิวหลายประเภท เช่น มีทั้ง ดิน ทราย หญ้า หากมีพื้นที่ให้มีทั้งเนินและที่ราบ มีที่สำหรับเล่นของเล่นที่มีล้อเลื่อน ที่สำหรับเล่น ทราย เล่นน้ำและที่สำหรับขุด มีเครื่องมือเล่น ประเภท ปีนป่าย ทรงตัว ฯลฯ และมีขอบเขตเป็นสัดส่วน
3. อุปกรณ์ของเล่นและเครื่องเล่นต่าง ๆ ภายในสนามหญ้า ต้องเหมาะสมกับเด็กในวัยนี้ต้องมีความแข็งแรง ทนทาน ได้รับการดูแลให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี และมีความปลอดภัย

¹² กุลยา ตันติผลาชีวะ, การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย (กรุงเทพฯ: บริษัท เอติสัน เพรสโปรดักส์, 2545), 18.

¹³ เรื่องเดียวกัน, 49-50.

4. ห้องน้ำ ห้องส้วมที่สะอาดถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับวัย สะดวกแก่การใช้ อาจอยู่ในห้องเรียนหรือในอาคาร¹⁴

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย

กรมวิชาการ กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กเพื่อให้เด็กมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการสร้างรากฐานชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม ตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546

การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยจะต้องจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยที่การเล่นดังกล่าวต้องไม่ใช่การเล่นโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย และไม่ใช่ว่าการยึดเหนี่ยวเนื้อหาของระดับประถมศึกษาให้แก่เด็ก การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจะต้องเข้าใจการเรียนรู้ และสร้างเสริมประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่เด็กตั้งหลักการสำคัญในการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ดังนี้

1. จัดประสบการณ์การเล่นและการเรียนรู้เพื่อพัฒนาเด็กโดยองค์รวมอย่างต่อเนื่อง
2. เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่
3. จัดให้เด็กได้รับการพัฒนาโดยให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต
4. จัดการประเมินพัฒนาการให้เป็นกระบวนการอย่างต่อเนื่องและเป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์
5. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็ก¹⁵

วรนาท รักสกุลไทย เสนอว่า การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการว่าเป็น การจัดประสบการณ์ที่นำความรู้ ความคิดรวบยอด ทักษะ และประสบการณ์สำคัญทั้งหมดที่ผู้เรียนจะได้รับในสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาเชื่อมโยงผสมผสานเข้าด้วยกันอย่างมีความหมาย และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ซึ่งเป็นการขจัดความซ้ำซ้อน ความไม่สัมพันธ์ และความไม่ต่อเนื่อง โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย ซึ่งเน้นการพัฒนาโดยองค์รวม แนวทางหนึ่งในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง ได้แก่

1. กิจกรรมเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเล่นกับสื่อและเครื่องเล่นอย่างอิสระตามมุมเล่น หรือมุมประสบการณ์ หรือศูนย์การเรียนรู้ที่จัดไว้ โดยให้เด็กมีโอกาสเลือกเล่นได้อย่างเสรีตามความสนใจและความต้องการของเด็ก ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม ลักษณะของการเล่นของเด็กมี

¹⁴ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540), 7.

¹⁵ กรมวิชาการ, แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ (กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ, 2550), 54-55.

หลายลักษณะ เช่น การเล่นบทบาทสมมติ การเล่นเกมแบบ ในมุมบ้าน มุมหมอ มุมร้านค้า มุมวัด มุมเสริมสวย ฯลฯ การอ่านหรือดูภาพในมุมหนังสือ การเล่นเกมสร้างในมุมบล็อก การสังเกตและทดลอง ในมุมวิทยาศาสตร์หรือมุมธรรมชาติ การเล่นเกมทักษะต่าง ๆ ในมุมเครื่องเล่นสัมผัสหรือมุมของเล่น หรือมุมเกมการศึกษา เป็นต้น การจัดกิจกรรมเสรี หากครูจัดมุมเล่นโดยจัดวางวัสดุอุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมกับวัย ไม่ทำท่าย ย่อมทำให้เด็กเสียโอกาสในการเรียนรู้ เพราะสมองจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อมีสิ่งจูงใจที่ชักนำให้สมองสนใจผลิตความรู้ สมองจะมีกระบวนการเลือกคัดกรองเฉพาะสิ่งที่น่าสนใจ เท่านั้นเข้าสู่การรับรู้ของสมอง ทั้งนี้การจัดมุมเล่นที่ดีที่สามารถส่งเสริมจึงควรจัดสื่อที่ตรงกับ ความสนใจของเด็ก เหมาะสมกับระดับพัฒนาการ จัดอุปกรณ์ให้เพียงพอกับเด็ก และจัดวางให้เด็กหยิบใช้ และเก็บเองได้ จัดให้น่าสนใจ และดึงดูดให้เด็กเข้าไปเล่น โดยมีการเปลี่ยนแปลงสื่อที่จัดไว้อย่างสม่ำเสมอตามหัวข้อที่เด็กสนใจและกำลังเรียนรู้ตามหลักสูตรเพื่อกระตุ้นให้เด็กต้องการเรียนรู้ ทั้งนี้ครู อาจให้เด็กมีส่วนร่วมในการจัดมุมเล่นด้วยก็ได้ สิ่งสำคัญ คือ ต้องจัดเวลาให้เด็กมีโอกาสได้เล่นหรือจัดกระทำกับสื่อต่าง ๆ อย่างเพียงพอ

2. กิจกรรมสร้างสรรค์ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ ความรู้สึก ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และจินตนาการโดยใช้ศิลปะ เช่น การเขียนภาพ การปั้น การฉีกปะ ตัดปะ การพิมพ์ ภาพ การร้อย การประดิษฐ์ หรือวิธีการอื่น ๆ ที่เด็กได้คิดสร้างสรรค์ ได้รับรู้เกี่ยวกับความงาม และได้แสดงออกทางความรู้สึก และความสามารถของตนเอง การจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ควรจัดให้เด็กทำ ทุกวัน โดยอาจจัดวันละ 3-5 กิจกรรม ให้เด็กเลือกทำอย่างน้อย 1-2 กิจกรรมตามความสนใจ การจะพัฒนาด้านศิลปะและการสร้างสรรค์ให้เด็กต้องเข้าใจว่า ศิลปะคือกระบวนการที่สมองถอดความคิดออกมาเป็นภาพและชิ้นงานต่าง ๆ กระบวนการพัฒนาศิลปะและการสร้างสรรค์ของเด็กจึงเน้นให้เด็กคิดและลงมือทำออกมาเมื่อเด็กทำงานศิลปะเด็กจะเกิดการเชื่อมโยงในสมองคิดจินตนาการ และผลโดยตรงที่เด็กได้รับคือ ความรู้สึกพอใจ มีความสุข และได้สัมผัสสุนทรียะของโลกตั้งแต่วัยเยาว์ การแสดงออกทางศิลปะจึงเปรียบเสมือนการสร้างจินตนาการเป็นรูปร่างภายนอกแล้วป้อนกลับเข้าสู่สมอง เป็นการทำให้สมองได้จัดการกับจินตนาการต่าง ๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ยิ่งทำ ยิ่งจัดระบบความคิดได้ดีขึ้น ในการใช้กิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสมองครูจึงควรให้เด็กมีเวลาเต็มที่ในการทำงานศิลปะ ให้เด็กมีประสบการณ์ทางประสาทสัมผัส มีโอกาสทดลองใช้วัสดุ และเครื่องมือที่หลากหลาย พุดคุยเกี่ยวกับงานของตนเองหรือให้เด็กได้จัดแสดงและนำเสนอผลงาน ศิลปะของเด็ก ไม่ควรเน้นการลอกเลียนแบบหรือการทำให้เหมือนของจริง เนื่องจากสายตาและจินตนาการของเด็กวัยนี้ยังไม่ได้มุ่งไปสู่ความถูกต้องของสัดส่วน แสง หรือเงา

3. กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายอย่างอิสระตามจังหวะ โดยใช้เสียงเพลง คำคล้องจอง เครื่องเคาะจังหวะ หรืออุปกรณ์อื่น ๆ มาประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อส่งเสริมให้เด็กเกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ เด็กวัยนี้ร่างกายกำลังอยู่ในระหว่างพัฒนา การใช้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายยังไม่ผสมผสานหรือประสานสัมพันธ์กัน การทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะช่วยให้เด็กเรียนรู้จังหวะและควบคุมการเคลื่อนไหวของตนเอง สมองส่วนที่รับผิดชอบหลักเกี่ยวกับการจัดสมดุลของร่างกาย คือ สมองเล็กหรือซีรีเบลลัม (cerebellum) การกระตุ้นสมรรถนะของสมองส่วนนี้จะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถในด้าน การรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อมไปด้วยพร้อม ๆ กัน ช่วงปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่ดีที่สุดในการพัฒนาทักษะเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยพัฒนาระบบความสัมพันธ์ของประสาทสัมผัส เด็กต้อง

พัฒนาความสามารถในการใช้ตา มือ เท้า และประสาทรับความรู้สึกต่าง ๆ ให้สัมพันธ์กันกับการเคลื่อนไหวร่างกายของเด็กเป็นการเตรียมสมรรถนะของร่างกายทุกส่วนเพื่อใช้ประโยชน์ในการมีชีวิตอยู่ และพร้อมกันนั้นการเคลื่อนไหวร่างกายก็พัฒนาความสามารถของสมองอันเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้ไปด้วย

4. กิจกรรมเสริมประสบการณ์ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้เด็กได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ ฝึกการทำงานและอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ กิจกรรมที่จัดมุ่งฝึกให้เด็กได้มีโอกาสฟัง พูด สังเกต คิดแก้ปัญหา และฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องที่เรียน โดยจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น สนทนา อภิปราย เล่านิทาน สาธิต ทดลอง ศึกษาสถานศึกษาที่ เล่นบทบาทสมมติ ร้องเพลง เล่นเกม ท่องคำคล้องจอง ประกอบอาหาร ฯลฯ

กระบวนการให้สมองเรียนรู้ที่จะให้ความหมายสิ่งที่เห็น สิ่งที่เผชิญ ตีความ และสร้างความเชื่อมโยงระหว่างสิ่งต่าง ๆ ที่รับรู้มา เป็นการพัฒนาระบบการคิดของเด็ก ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลจากการรับรู้ของสมองจำนวนมาก ถ้าไม่มีข้อมูลในความทรงจำก็ไม่สามารถคิดอะไรออกมาได้ ดังนั้นกระบวนการพัฒนาการคิดของเด็กจึงต้องมุ่งเน้นให้เด็กได้มีประสบการณ์ที่ต้องใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 สิ่งที่อยู่รอบตัวในการคิดของเด็กเริ่มต้นที่การจับต้อง สัมผัส และมีประสบการณ์โดยตรง สมองรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งห้า แล้วก่อรูปเป็นวงจรแห่งการคิดขึ้นมาในสมอง ประสบการณ์ของเด็กจึงเป็นพื้นฐานของการสร้างความหมายให้แก่สิ่งต่าง ๆ ครูจึงควรออกแบบกิจกรรมเสริมประสบการณ์ให้เด็กเรียนรู้แบบลงมือกระทำซึ่งจะทำให้เด็กมีโอกาสใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 รวมทั้งจัดให้เด็กมีประสบการณ์ในสถานการณ์จำลองทุกอย่างที่เป็นไปได้เพื่อกระตุ้นให้เด็กคิดสิ่งที่ซับซ้อนขึ้นตามลำดับเด็กจะได้เคยชินกับการใช้ความคิด และสามารถคิดเป็นในที่สุด

5. กิจกรรมกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออกกำลังกาย เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคนเป็นหลัก กิจกรรมกลางแจ้งที่ควรจัดให้เด็กได้เล่น เช่น การเล่นเครื่องเล่นสนามที่เด็กได้ปีนป่าย โยกหรือไกว หมุน โยน เดินทรงตัว หรือเล่นเครื่องเล่นล้อเลื่อน การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านจำลอง การเล่นในมุมช่างไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา การเล่นเกมการละเล่น ฯลฯ

การพัฒนาด้านการเคลื่อนไหวของร่างกายเป็นการพัฒนาโครงสร้างทั้งระบบของร่างกายที่ใช้ในการควบคุมสั่งการตัวเอง และการรับข้อมูลจากสิ่งแวดล้อม กระบวนการพัฒนาร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็กจำเป็นต้องได้รับการกระตุ้นอย่างเต็มที่ เพื่อให้ร่างกายทุกส่วนทั้งกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อมัดเล็กให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6. กิจกรรมเกมการศึกษา เป็นเกมการเล่นที่ช่วยพัฒนาสติปัญญา มีกฎเกณฑ์กติกาง่าย ๆ เด็กสามารถเล่นคนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่มก็ได้ ช่วยให้เด็กรู้จักสังเกต คิดหาเหตุผล และเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสี รูปร่าง จำนวน ประเภท และความสัมพันธ์เกี่ยวกับพื้นที่/ระยะ เกมการศึกษาที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เช่น เกมจับคู่ เกมแยกประเภท จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ โดมิโน ฯลฯ

การให้เด็กเล่นเกมการศึกษาเป็นกิจกรรมที่ช่วยพัฒนาสมองด้านการคิด เมื่อเซลล์สมองถูกกระตุ้นด้วยสัญญาณต่าง ๆ เกิดเป็นข้อมูลจำนวนมาก การคิดจะสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลเหล่านั้นซึ่งจะกลายเป็นข้อมูลใหม่อีกชั้นหนึ่งซึ่งซับซ้อนขึ้น การที่เด็กเล่นเกมการศึกษาจึงเป็นการกระตุ้นให้สมอง

ได้จัดความสัมพันธ์ของข้อมูลที่มีอยู่เดิม ทำให้เกิดความสัมพันธ์ของข้อมูลแบบใหม่ เมื่อเกิดซ้ำ ๆ กันก็จะเกิดความคงตัวในวงจรร่างแหของเซลล์สมองนั่นเอง¹⁶

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการกิจกรรมหลักทั้ง 6 กิจกรรมซึ่งเป็นกิจกรรมหลักที่พัฒนาผู้เรียนได้ครอบคลุม ทำให้เด็กได้เกิดเรียนรู้ เกิดการพัฒนา กล้ามเนื้อใหญ่ พัฒนากล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาการมด- จิตใจ และยังปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม พัฒนา สังคมนิสัย พัฒนาการคิด พัฒนาภาษา และส่งเสริมจินตนาการให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์ เป็นการ จัดประสบการณ์ แบบบูรณาการที่สอดคล้องกับวิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและหลักการทำงานของ สมองอย่างชัดเจน แม้ว่าจะเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ที่มีมานานมากแล้วก็ตาม หากครูจัดได้ ถูกต้องและครบถ้วนอย่างสม่ำเสมอ ย่อมนำไปสู่การเรียนรู้และเกิดการพัฒนาอย่างเต็มที่ เป็นพื้นฐาน ที่ทำให้เด็กกระตือรือร้นใฝ่รู้ใฝ่เรียน และเกิดแรงจูงใจในการเรียนในระดับต่อไปในระดับปฐมวัยหาก เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาครบทุกด้าน จะช่วยให้เกิด การพัฒนาแบบองค์รวม ทั้งสาระการเรียนรู้ ทักษะและประสบการณ์สำคัญช่วยเพิ่มพูนความสามารถ ในการจำ การคิด การแก้ปัญหา และช่วยให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ รวมทั้งเสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรมควบคู่กันไป เด็กจะสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองโดยความรู้้นั้นเป็นความรู้ที่คงทน

ความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับครู

บทบาทครูในการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่พิจารณาจากกระบวนการสอนไว้ 3 ประการ คือ 1) บทบาทในการเตรียมการสอน ได้แก่ การเตรียมสาระการเรียนรู้ การจัดหาแหล่ง เรียนรู้และการวางแผนการสอน 2) บทบาทในการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างบรรยากาศ การจัด สภาพแวดล้อม การกระตุ้นเร้าผู้เรียน การอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ตามที่ได้ออกแบบไว้ 3) บทบาทในการประเมินผลการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ให้สอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่ต้องการ จากแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว สามารถนำมาสู่การจัดการเรียนรู้ใน ระดับปฐมวัยศึกษาที่มีองค์ประกอบ 3 ได้แก่ 1) การเตรียมผู้สอนให้พร้อม 2) การวางแผนการเรียนรู้ และ 3) การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. การเตรียมผู้สอนให้พร้อม ซึ่งความหมายของการเตรียมผู้สอนให้พร้อม หมายถึง การที่ ผู้สอนจะต้องมีความพร้อมในด้านความรู้ที่จะนำไปสู่การจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียนทั้งนี้ องค์ประกอบด้านความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับความรู้มีดังนี้

1.1 การมีความพร้อมด้านความรู้ที่ตรงตามที่หลักสูตรกำหนด ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องวิเคราะห์ จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ที่กำหนดสาระที่ควรเรียนรู้ไว้ 4 เรื่อง คือ เรื่องราวเกี่ยวกับ ตัวเด็ก เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก ธรรมชาติรอบตัวและสิ่งต่าง ๆ รอบตัว

¹⁶ วรนาท รักสกุลไทย. หน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็ก ปฐมวัย. ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-6. (นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548), 60-66.

จากนั้นจึงหาความรู้ในเรื่องดังกล่าวในขอบเขตที่จะนำมาสู่การสร้างกรอบความรู้ที่พอเหมาะและพอเพียงกับผู้เรียน

1.2 การกำหนดความรู้ ผู้สอนจะนำหัวข้อเนื้อหาที่ได้จากการวิเคราะห์หลักสูตรมากำหนดขอบเขตของเนื้อหาสาระที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความยากง่ายของเนื้อหาสาระ ความพอเพียงกับความสามารถที่จะเรียนรู้ในแต่ละวัย และความสอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน

1.3 การศึกษาความรู้ที่มีความถูกต้อง สมบูรณ์ การกลั่นกรองสาระให้มีความเหมาะสมกับธรรมชาติในการเรียนรู้ของผู้เรียน และศึกษาถึงธรรมชาติ ลักษณะของสาระความรู้ นั้น ๆ เพื่อเข้าใจถึงคุณค่าของความรู้ที่จะก่อให้เกิดเป็นความรู้ที่มีความหมายต่อผู้เรียน

1.4 จัดลำดับความรู้จากง่ายไปหายาก ทำความเข้าใจและจัดความรู้ที่ซับซ้อนให้มีความง่ายเหมาะกับการทำความเข้าใจ และเชื่อมโยงความรู้ไปสู่สาระที่มีอยู่ในสภาพชีวิตจริงที่ผู้เรียนประสบ ทั้งนี้เพื่อให้เกิดประโยชน์ในแง่ของการนำความรู้ไปใช้

2. การวางแผนการเรียนรู้เป็นการกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ โดยใช้ความรู้เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ความสามารถและคุณลักษณะตามวัยของผู้เรียน วิธีการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับธรรมชาติผู้เรียน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ดีขึ้น สำหรับการวางแผนการเรียนรู้จะเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการจัดประสบการณ์ใน 4 เรื่อง ดังนี้

2.1 การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ เป็นการคาดหวังของกระบวนการจัดประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาไปสู่เป้าหมายของการจัดการเรียนรู้ในแต่ละครั้งว่าต้องการพัฒนาผู้เรียนไปในลักษณะใด ทั้งนี้การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะเกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาใน 3 ลักษณะ คือ จุดมุ่งหมายทางด้าน 1) พุทธิพิสัย 2) จิตพิสัย และ 3) ทักษะพิสัย ขณะเดียวกันการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะต้องคำนึงถึงประสบการณ์สำคัญว่าในการจัดประสบการณ์ครั้งนี้ต้องการให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์สำคัญอย่างไรบ้าง การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้จะช่วยเป็นแนวทางที่จะนำไปสู่การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ที่สอดคล้องกันต่อไป

2.2 การกำหนดสาระการเรียนรู้ เป็นการนำความรู้ที่ได้กลั่นกรองและกำหนดขอบเขตที่เหมาะสมกับผู้เรียนมากำหนดไว้ ทั้งนี้ต้องเป็นสาระที่มีความหมายต่อผู้เรียน เชื่อมโยงกับชีวิตจริง มีความยากง่ายที่เหมาะสมกับวัย และสามารถนำไปสู่การให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้จากการสร้างความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

2.3 การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์ เป็นการจัดประสบการณ์ที่ยึดหลักการเรียนรู้จากการกระทำ ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ได้เคลื่อนไหว สำรวจ สังเกต สืบค้น ทดลอง และเรียนรู้ร่วมกับกลุ่ม การกำหนดวิธีการจัดประสบการณ์นี้ จะต้องสอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

2.4 กำหนดวิธีการประเมินผล เป็นการประเมินผู้เรียนว่ามีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งจะต้องมีการกำหนดวิธีการและเครื่องมือประเมินผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยนำจุดประสงค์การเรียนรู้มาเป็นหลัก และกำหนดการประเมินผลตามจุดประสงค์นั้น ทั้งนี้จะต้องเป็นการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งด้านกระบวนการและผลงาน มีการออกแบบเครื่องมือการประเมินผลที่เหมาะสมและใช้ประเมินได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการประเมิน

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เป็นการออกแบบกิจกรรมสำหรับผู้เรียน โดยยึดหลักการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติ และรับรู้ผ่านอวัยวะรับสัมผัส ทั้งนี้การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้จะต้องพิจารณาจากจุดประสงค์การเรียนรู้ว่าต้องการให้ผู้เรียนพัฒนาในเรื่องใด ต้องการให้ได้รับประสบการณ์สำคัญด้านใด สารการเรียนรู้ที่กำหนดไว้นั้นมีธรรมชาติของความรู้ในลักษณะใด จากนั้นจึงเลือกแบบกิจกรรมที่เหมาะสม¹⁷

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่า บทบาทผู้บริหารมีความสำคัญต่อการจัดการในด้านการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวจึงเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับแนวทางการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีครูเป็นผู้ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวก รวมทั้งการให้เวลาสำหรับผู้เรียนที่จะเรียนรู้ด้วยวิธีที่เหมาะสมกับตนเองซึ่งในที่สุดผู้เรียนจะได้คำตอบหรือแก้ปัญหาด้วยตนเองเกิดเป็นความรู้ที่มีความหมายและนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนั้นความรู้ความเข้าใจของครูถือได้ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยเกิดประสิทธิภาพสูงสุด บุคคลนั้นสามารถอธิบายและขยายความได้ด้วยคำพูดของตนเอง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีแนวทางวิธีการในการบริหารจัดการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้การบริหารและจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงขึ้นดังนี้

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้งสองฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กในระดับปฐมวัยยึดวิธี การสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กกว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

¹⁷ กระทรวงศึกษาธิการ, หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว, 2546), 29-31.

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน จากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน¹⁸

จากแนวคิดการจัดการศึกษาปฐมวัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยมาใช้ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งสรุปได้ว่าผู้บริหารควรมีหลักมีแนวทางมีนโยบายในการบริหารและจัดการศึกษาปฐมวัยนำแนวทางที่ถูกต้องส่งเสริมครูพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้ประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ

ประสิทธิภาพขององค์กร

ธนพร เต็มประยูร ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง ความสามารถในการบรรลุจุดมุ่งหมายโดยใช้ทรัพยากรต่ำสุด กล่าวคือ การใช้และการจัดสรรทรัพยากรที่สิ้นเปลืองน้อยที่สุดโดยมีเป้าหมาย (goal) คือ ประสิทธิภาพ (effectiveness) แนวคิดทฤษฎีต่าง ๆ ที่กล่าวคือ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยทั่วไปมักหมายถึง การปฏิบัติงาน (performance) ซึ่งถือได้ว่าเป็นเรื่องเดียวกับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (efficiency) กล่าวคือ เมื่อมีผลการปฏิบัติงานก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานสูงถ้าผลการปฏิบัติงานไม่ดีก็ถือว่ามีประสิทธิภาพในการทำงานต่ำ¹⁹

สมใจ ลักษณะ ได้กล่าวถึง ประสิทธิภาพไว้ว่า ประสิทธิภาพเป็นเรื่องของการใช้ปัจจัย และกระบวนการในการดำเนินงาน โดยมีผลที่ได้รับเป็นตัวกำกับกับการแสดงประสิทธิภาพของการดำเนินงานใดๆ อาจแสดงค่าของประสิทธิภาพในลักษณะของการเปรียบเทียบ ระหว่างค่าใช้จ่ายในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้รับซึ่งถ้าผลกำไรมีค่ามากกว่าต้นทุนก็ยิ่งแสดงถึงประสิทธิภาพมากขึ้น ประสิทธิภาพอาจไม่แสดงเป็นค่าประสิทธิภาพเชิงตัวเลข แต่แสดงถึงลักษณะการใช้เงิน วัสดุ คน และเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่าและเหมาะสม ประหยัด ไม่มีการสูญเปล่าเกินความจำเป็น รวมถึงมีการใช้กลยุทธ์ หรือเทคนิควิธีการที่เหมาะสม สามารถนำไปสู่การบังเกิดผลได้เร็ว ประสิทธิภาพมี 2 ระดับดังนี้ ประสิทธิภาพของบุคคลและประสิทธิภาพขององค์กร ประสิทธิภาพของบุคคล หมายถึง การทำงานเสร็จโดยสูญเวลาและเสียพลังงานน้อยที่สุดค่านิยมการทำงานที่ยึดกับสังคมคือการทำงานได้เร็ว และได้งานดี ประสิทธิภาพในการทำงาน หมายถึงบุคคลที่ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถใช้กลวิธีหรือเทคนิคการทำงานที่จะสร้างผลงานได้มากเป็นผลงานที่มีคุณภาพเป็นที่น่าพอใจโดยสิ้นเปลืองทุน ค่าใช้จ่าย พลังงาน และเวลาน้อยเป็นบุคคลที่มีความสุขและพอใจใน

¹⁸ กระทรวงศึกษาธิการ, คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546), 12.

¹⁹ ธนพร เต็มประยูร, คุณภาพการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขตการศึกษา 1 (กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545), 16.

การทำงานเป็นบุคคลที่มีความพอใจที่จะเพิ่มพูนคุณภาพและปริมาณของผลงาน คิดค้น ดัดแปลง วิธีการทำงานให้ได้ผลดียิ่งขึ้นอยู่เสมอ ประสิทธิภาพขององค์การ หมายถึง การที่องค์การสามารถ ดำเนินงานต่าง ๆ ตามภารกิจหน้าที่ขององค์การโดยใช้ทรัพยากรปัจจัยต่าง ๆ รวมไปถึงกำลังคนอย่าง คุ่มค่าที่คุ้มค่าที่สุดมีการสูญเปล่าน้อยที่สุด มีลักษณะการดำเนินงานไปสู่ผลตามวัตถุประสงค์ได้อย่างดีโดย ประหยัดทั้งเวลา ทรัพยากร และกำลังคน องค์การมีระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการผลิตและการ บริการได้ตามเป้าหมาย องค์การมีความสามารถประยุกต์ศาสตร์ กลยุทธ์ เทคนิควิธีการ และเทคโนโลยี อย่างฉลาด ทำให้เกิดวิธีการทำงานที่เหมาะสม มีความราบรื่นในการดำเนินงาน มีปัญหาอุปสรรคและ ความขัดแย้งน้อยที่สุดบุคลากรมีขวัญและกำลังใจ มีความสุขพอใจในการทำงาน²⁰

นการ์ตัน ด่านกลาง ได้กล่าวถึงการเสนอแบบจำลองเกี่ยวกับประสิทธิภาพขององค์การ (model of organizational efficiency) ไว้ว่า องค์การนอกจากจะพิจารณาถึงทรัพยากร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ที่เป็นปัจจัยนำเข้าและผลผลิตขององค์การ คือ การบรรลุถึงเป้าหมายแล้วยังมีปัจจัย ประกอบอีกหลายประการ สรุปดังนี้

1. สภาพแวดล้อมในการทำงานขององค์การที่มีความแน่นอน (certainty) มีการกำหนด ระเบียบปฏิบัติในการทำงานขององค์การอย่างละเอียดถี่ถ้วนแน่ชัดจะนำไปสู่ความมีประสิทธิภาพของ องค์การมากกว่าองค์การที่มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ไม่แน่นอน (uncertainty)

2. การกำหนดระเบียบปฏิบัติชัดเจนเพื่อเพิ่มผลการทำงานที่มองเห็นได้มีผลทำให้ประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้นด้วย

3. ผลการทำงานที่มองเห็นได้สัมพันธ์ในทางบวกกับประสิทธิภาพ

หากพิจารณาควบคู่กันจะเห็นได้ว่า การทำงานที่มองเห็นได้มีความสัมพันธ์มากขึ้นต่อ ประสิทธิภาพมากกว่าตัวแปรแต่ละตัวตามลำพัง และความสามารถเห็นผลการทำงานขององค์การได้ (visibility consequence) มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพขององค์การเพราะองค์การ สามารถทดสอบเลือกระเบียบปฏิบัติและทรัพยากรที่เป็นประโยชน์ต่อการบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น โครงสร้างของงาน ระเบียบปฏิบัติ ผลการปฏิบัติจึงมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน การทำงาน²¹

แคทซ์และคาห์น (Katz and Kahn) ได้ทำการศึกษาในเรื่องของปัจจัยที่มีความสำคัญต่อ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน โดยกล่าวว่า ประสิทธิภาพ คือ ส่วนประกอบที่สำคัญของประสิทธิผล ประสิทธิภาพขององค์การนั้น ถ้าจะวัดจากปัจจัยนำเข้าเปรียบเทียบกับผลผลิตที่ได้นั้น จะทำให้การบรรลุ เป้าหมายขององค์การ ในการบรรลุเป้าหมายขององค์การนั้น ปัจจัยต่าง ๆ คือ การฝึกอบรม ประสพการณ์ ความรู้สึผูกพันมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์การด้วย²²

²⁰ สมใจ ลักษณะ, การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน (กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏ สอนสุนันทา, 2546), 6-7.

²¹ นการ์ตัน ด่านกลาง, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศิลปากร (นครปฐม : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2550), 51.

²² Daniel Katz and Robert L. Kahn, *The Social Psychology of Organizations*, 2nded. (New York: John Wiley & Sons, 1987), 103.

ปีเตอร์สัน และพลาแมน (Peterson and Plowman) ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับ “ประสิทธิภาพ” ในการบริหารงานด้านธุรกิจว่าในความหมายอย่างแคบ หมายถึง การลดต้นทุนในการผลิต และในความหมายอย่างกว้าง หมายถึง คุณภาพ (quality) ของการมีประสิทธิผล (effectiveness) และความสามารถ (competence and capability) ในการผลิตการดำเนินงานด้านธุรกิจที่จะถือว่ามีประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ก็เมื่อสามารถผลิตสินค้าหรือบริการในปริมาณและคุณภาพที่ต้องการในที่เหมาะสมและต้นทุนน้อยที่สุดเมื่อคำนึงถึงสถานการณ์และข้อผูกพันด้านการเงินที่มีอยู่ตั้งนั้น แนวความคิดของคำว่าประสิทธิภาพทางธุรกิจในที่นี้จึงมีองค์ประกอบ 5 ประการ คือ ต้นทุน (cost) คุณภาพ (quality) ปริมาณ (quantity) เวลา (time) และวิธีการ (method) ในการผลิต²³

ไซมอน (Simon) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพว่าถ้าจะพิจารณาว่างานใดมีประสิทธิภาพสูงสุดนั้นให้ดูจากความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำเข้า (input) กับผลผลิต (output) ที่ได้รับออกมาซึ่งสรุปได้ว่าประสิทธิภาพเท่ากับผลผลิตลบด้วยปัจจัยนำเข้าและถ้าเป็นการบริหารราชการและองค์การของรัฐก็ควรบอกความพึงพอใจของผู้รับบริการ (satisfaction) เข้าไปด้วย ซึ่งเขียนเป็นสูตรไว้ ดังนี้

$$E = (O-I) + S$$

E = EFFICIENCY คือ ประสิทธิภาพของงาน

O = OUTPUT คือ ผลผลิตหรืองานที่ได้รับออกมา

I = INPUT คือ ปัจจัยนำเข้าหรือทรัพยากรทางการบริหารที่ใช้ไป

S = SATISFACTION คือ ความพึงพอใจในผลงานที่ออกมา²⁴

จากแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพซึ่งเป็นเรื่องของปัจจัยและกระบวนการในการดำเนินงานโดยมีผลผลิตที่ได้รับเป็นตัวกำกับการแสดงประสิทธิภาพของการดำเนินงานใด ๆ อาจแสดงค่าของประสิทธิภาพในลักษณะการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายในการลงทุนกับผลกำไรที่ได้รับซึ่งถ้าผลกำไรมีสูงกว่าต้นทุนเท่าไรยิ่งแสดงถึงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประสิทธิภาพอาจไม่แสดงเป็นค่าประสิทธิภาพเชิงตัวเลข แต่แสดงการบันทึกถึงลักษณะการใช้เงิน วัสดุ คน และเวลาในการปฏิบัติงานอย่างคุ้มค่า ประหยัด ไม่มีการสูญเปล่าเกินความจำเป็น รวมถึงการใช้กลยุทธ์หรือเทคนิคการปฏิบัติที่เหมาะสม สามารถนำไปสู่การบังคับผลได้โดยเร็วตรงตามความต้องการและมีคุณภาพ

ประสิทธิภาพของโรงเรียน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้แบ่งมาตรฐานการศึกษาออกเป็น 12 ตัวบ่งชี้ ดังนี้

1. ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี หมายถึง ผู้เรียนที่มีน้ำหนัก ส่วนสูง และสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์ของกรมพลศึกษาหรือสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริม

²³ Elmore Petersen and Grosvenor E. Plowman, **Business Organization and Management** (Illinois: Irwin, 1953), 54.

²⁴ Herbert. A. Simon, **Administrative Behavior** (New York: Macmillan, 1960), 101-102.

สุขภาพ (สสส.) รวมทั้งรู้จักดูแลตนเองให้มีความปลอดภัย และผู้เรียนที่มีสุนทรียภาพ มีความซาบซึ้ง รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งดีงาม รับรู้ในคุณค่าหรือมีอารมณ์ความรู้สึกในสิ่งที่ดีงาม หรือไพเราะ จากการฝึกฝนหรือซึมซับ โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ทั้งในและนอกหลักสูตร เช่น กิจกรรมศิลปะดนตรี นาฏศิลป์ วรรณศิลป์ นันทนาการ เป็นต้น

2. ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ หมายถึง ผู้เรียนที่เป็น ลูกที่ดีของพ่อแม่หรือผู้ปกครอง เป็นนักเรียนที่ดีของโรงเรียน และเป็นคนดีของสังคม

3. ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ผู้เรียนค้นคว้าหาความรู้ จากการอ่านใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนรู้ และเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรงร่วมกับผู้อื่นทั้งใน และนอกสถานศึกษา

4. ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น หมายถึง ผู้เรียนที่มีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และสามารถปรับตัวเข้ากับสังคม

5. ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับดีและมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับดี หมายถึง ร้อยละของผู้เรียนได้คะแนนผลการทดสอบของสถาบัน ทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (O-NET) มากกว่าขีดจำกัดล่างของค่าเฉลี่ย ผลการทดสอบในแต่ละกลุ่ม สาระการเรียนรู้ในระดับชั้น ป.6 ม.3 และ ม.6 ทั้งนี้ สมศ.จะเป็นผู้ดำเนินการให้ตามโปรแกรมการ คำนวณพัฒนาการทางการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีค่าร้อยละเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีผลการทดสอบ ระดับชาติในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในระดับดีสูงขึ้นเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยในปีที่ผ่านมา

6. ตัวบ่งชี้ที่ 6 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง การดำเนินการ ของสถานศึกษาให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นถึง ความสามารถของผู้เรียนเป็น รายบุคคลและจัดกระบวนการเรียนรู้ สามารถพัฒนาตนเองได้ตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

7. ตัวบ่งชี้ที่ 7 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพ ยั่งยืน และต่อเนื่อง

8. ตัวบ่งชี้ที่ 8 พัฒนาการของการประกันคุณภาพภายในโดยสถานศึกษาและต้นสังกัด หมายถึง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ข้อที่ 16 ระบุว่า “กำหนดให้สถานศึกษา ขั้นพื้นฐานจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในตามหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพภายในในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน” ที่ยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด ทั้งนี้สถานศึกษาจะต้องดำเนินการประกันคุณภาพภายในที่ครอบคลุมตัวบ่งชี้ตามกฎกระทรวงฯ ซึ่งผล การประเมินคุณภาพภายในจากต้นสังกัดจะสามารถสะท้อนประสิทธิผลของคุณภาพการดำเนินงาน ด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้

9. ตัวบ่งชี้ที่ 9 ผลการพัฒนาให้บรรลุตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง สถานศึกษา หมายถึง ผลผลิตเป็นไปตามปรัชญา ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งสถานศึกษาซึ่งกำหนดไว้เป็นข้อมูลเบื้องต้นและเป็นข้อตกลง ร่วมกันระหว่างคณะกรรมการสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดซึ่งกำหนดให้

เป็นอัตลักษณ์ของผลผลิตของสถานศึกษา โดยสมศ.จะประเมินตามอัตลักษณ์ของผลผลิตที่สถานศึกษากำหนด

10. ตัวบ่งชี้ที่ 10 ผลการพัฒนาตามจุดเน้นและจุดเด่นที่ส่งผลกระทบต่อเป็นเอกลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง ผลการดำเนินงานที่สะท้อนความเป็นเอกลักษณ์ตามจุดเน้นและจุดเด่นของสถานศึกษา เช่น จุดเน้นหรือจุดเด่นด้านกีฬา ศาสนา ภาษา สิ่งแวดล้อม ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น และวิชาการ เป็นต้น

11. ตัวบ่งชี้ที่ 11 ผลการดำเนินงานโครงการพิเศษเพื่อส่งเสริมบทบาทของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาในสถานศึกษาและ/หรือ ชุมชนรอบสถานศึกษาโดยการดำเนินงานเกิดจากการมีส่วนร่วม

12. ตัวบ่งชี้ที่ 12 ผลการส่งเสริมพัฒนาสถานศึกษาเพื่อยกระดับมาตรฐาน รักษามาตรฐานและพัฒนาสู่ความเป็นเลิศที่สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดมาตรการที่นำมาปรับปรุงและพัฒนา เพื่อมุ่งไปสู่การเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ โดยมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สมศ. และหรือหน่วยงานสนับสนุน เช่น สำนักงบประมาณ สถานประกอบการ เป็นต้น²⁵

มาตรฐานการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของ มาตรฐาน คือสภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งระบุถึงสภาพปัจจุบันวิธีการดำเนินงาน หรือสภาพผลผลิต ที่มีคุณภาพและต้องการให้เกิดขึ้น มาตรฐานโรงเรียน หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ทั้งเชิงคุณภาพหรือปริมาณซึ่งแสดงได้โดยประสิทธิภาพของโรงเรียนในการพัฒนานักเรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมาตรฐานโรงเรียนกำหนดให้เป็นเป้าหมายหลักของระบบประกันคุณภาพการศึกษาที่ผู้บริหารและครูต้องนำมาใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อพัฒนานักเรียนให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด²⁶

กรมวิชาการได้ให้ความหมายของมาตรฐานการศึกษาว่า หมายถึง ข้อกำหนดทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสิ่งนั้นแบ่งเป็น 3 ด้าน คือ

1. มาตรฐานการศึกษาด้านผลผลิต หมายถึง คุณลักษณะที่ต้องการให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

2. มาตรฐานการศึกษาด้านปัจจัย หมายถึง คน อุปกรณ์ งบประมาณ สถานที่ เทคโนโลยีที่จำเป็นต้องมี ต้องใช้เพื่อนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ

²⁵ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ.2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554)** (สมุทรปราการ: บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด, 2555), 21-76.

²⁶ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, **เอกสารประกอบการศึกษด้วยตนเองหลักสูตรผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา** (กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2543), 3.

3. มาตรฐานการศึกษาด้านกระบวนการ หมายถึง ระบบ วิธีการ เทคโนโลยีเชิงระบบที่มีประสิทธิภาพ²⁷

สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนทุกโรงเรียนและเพื่อใช้เป็นหลักเทียบเคียงสำหรับการ กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อเป็นการประกันคุณภาพทางการศึกษา

ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

กรมวิชาการ ได้กล่าวถึงความสำคัญและประโยชน์ของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาไว้ดังนี้

1. ทำให้สถานศึกษามีแนวทางพัฒนาที่ชัดเจนว่าในการจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอนจะต้องชัดเจนอย่างไร โรงเรียนจะต้องมีการควบคุมคุณภาพอย่างไร การทำงานให้เป็นมาตรฐานจะต้องดำเนินการอย่างไร
2. ทำให้กรมเจ้าสังกัด มีแนวโน้มในการจัดปัจจัยความพร้อมด้านต่าง ๆ ให้สถานศึกษาพึงมีพึงได้ตามมาตรฐานที่กำหนด
3. เป็นการกำหนดความสำเร็จขั้นต่ำที่ควรทำได้
4. เป็นการป้องกันการเลื่อนไหลกลับไปยังมาตรฐานเก่าที่ต่ำกว่า
5. ทำให้สะดวกที่จะกำกับ ตรวจสอบ และประเมิน²⁸

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ระบุถึงความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา 2 ประการ ได้แก่ 1) สถานศึกษา ทุกแห่ง มีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) มาตรฐานทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปในทิศทางใด²⁹

ในการกำหนดให้มีมาตรฐานทำให้สถานศึกษาต้องถือเป็นความรับผิดชอบที่จะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐาน คุณภาพครูที่ต้องจัดการเรียนการสอนให้ได้มาตรฐาน คุณภาพการบริหารจัดการตลอดจนคุณภาพด้านการจัดสถานศึกษาให้เป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ และมาตรฐานยังนำไปใช้เป็นแนวทางให้กับสาธารณชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้การสนับสนุนส่งเสริมสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ได้สูงขึ้นตามความคาดหวังของชุมชน สรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อสถานศึกษาทุกแห่ง คือ ทำให้มีเกณฑ์เปรียบเทียบกับมาตรฐานซึ่งเป็นมาตรฐานเดียวกัน และทำให้สถานศึกษาเข้าใจชัดเจนว่าจะพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาไปในทิศทางใด

มาตรฐานการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้กำหนดเป้าหมายมาตรฐานการศึกษา ในแต่ละมาตราไว้ดังนี้

²⁷ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540), 2.

²⁸ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, **คู่มือหลักสูตรการศึกษา** (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2540), 2.

²⁹ เรื่องเดียวกัน, 3.

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา ทุกระดับและประเภทการศึกษา

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

มาตรา 31 ให้กระทรวงมีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับและทุกประเภท การศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม กำหนดนโยบาย แผน และมาตรฐานการศึกษาสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม รวมทั้งการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการจัดการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมมาตรา 38 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงาน การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรมเขตพื้นที่การศึกษา มีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา รวมทั้งพิจารณาการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา ประสาน ส่งเสริมและสนับสนุนสถานศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษา ประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและมาตรฐานการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบัน สังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งการกำกับดูแลหน่วยงานด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมในเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 43 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับติดตาม การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา ให้เป็นไปตาม ที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์การมหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการ

จัดการศึกษาเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายและหลักการ และแนวการจัดการศึกษา ในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุง แก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการการอุดมศึกษาเพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

มาตรา 62 ให้มีระบบการตรวจสอบ ติดตามและประเมินประสิทธิภาพ และประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการศึกษาแนวการจัดการศึกษา คุณภาพมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบภายนอก หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบ ติดตามและการประเมินให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง³⁰

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

1. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่ใช่มาตรฐานสถานศึกษา และไม่ใช่มาตรฐานหลักสูตร มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องสูงกว่ามาตรฐานสถานศึกษา และมาตรฐานหลักสูตร
2. มาตรฐานทางวิชาการ (academic standards) ที่มีอยู่ขณะนี้ ส่วนใหญ่มีแต่ content standards แต่ขาด performance standards
3. มาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรระบุมาตรฐานด้านโอกาสทางการเรียนรู้ ของผู้เรียน (opportunity to learn) ไว้ด้วย เช่นเดียวกับการจัดการศึกษาในรัฐเวอร์มอนต์ ของประเทศ สหรัฐอเมริกา ที่กำหนดเป็นกฎหมายให้รัฐจะต้องจัดสิ่งที่เป็นโอกาสทางการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างทั่วถึงและครบถ้วน กรณีเช่นนี้จึงเป็นสิ่งยืนยันได้ดีว่าในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำเป็นที่จะต้องมีการกำหนดปัจจัย (input) ไว้ด้วย เพื่อให้ระบบการประกันคุณภาพการศึกษามีประสิทธิภาพ
4. การพิจารณา มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ยึดมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นตัวตั้ง โดยเริ่มจากมาตรฐานคุณภาพผู้เรียน (เรียงลำดับ ดี เก่ง มีสุข) มาตรฐานการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

³⁰ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด (กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ, 2545), 6-36.

(โดยยึดบทบาทในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน) มาตรฐานนี้เน้นในแง่บทบาทที่ส่งผลต่อสังคม (impact)

5. มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จะประกอบด้วยอุดมการณ์ โครงสร้างของมาตรฐาน การศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมตัวบ่งชี้ทั้งหมด

6. การนำเสนอมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานควรระบุความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐาน การศึกษาของชาติ มาตรฐานหลักสูตร และมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกไว้ เพื่อสร้าง Concept ให้สถานศึกษาและผู้นำไปใช้เข้าใจระดับของมาตรฐานในแต่ละระดับโดยสรุป จะเห็นว่า มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเป็นแนวทางที่จะใช้ลงสู่การปฏิบัติ ภายในสถานศึกษาได้อย่างลงตัวมีความสอดคล้องและสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาของชาติ และขจัด ปัญหาความเข้าใจคลาดเคลื่อนระหว่างมาตรฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานเพื่อ การประเมินภายนอก ตลอดจนมาตรฐานตามหลักสูตร และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ความ ชัดเจนในเรื่องของมาตรฐานได้มีผู้ที่เกี่ยวข้องให้ความรู้ความเข้าใจว่ามาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนับเป็นประโยชน์ ที่จะเป็แนวทางให้ สถานศึกษาใช้เพื่อพัฒนาให้สถานศึกษามีคุณภาพต่อไป³¹

มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ ประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย เมื่อวันที่ 15 พฤศจิกายน 2548 เกี่ยวกับ 1) มาตรฐานด้าน คุณภาพเด็ก 2) มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้ 3) มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา 4) มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 4 ด้าน 18 มาตรฐาน 82 ตัวบ่งชี้ โดย ในมีรายละเอียดดังนี้

1. มาตรฐานด้านคุณภาพเด็ก

มาตรฐานที่ 1 เด็กมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์
ตัวบ่งชี้

- 1.1 มีวินัย มีความรับผิดชอบ ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมกัน
- 1.2 มีความซื่อสัตย์สุจริต
- 1.3 มีความกตัญญูกตเวที
- 1.4 มีเมตตากรุณา มีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
- 1.5 ประหยัด รู้จักใช้และรักษาทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม
- 1.6 มีมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย

มาตรฐานที่ 2 เด็กมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
ตัวบ่งชี้

- 2.1 รับรู้คุณค่าของสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม

³¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด (กรุงเทพฯ: สำนักงานฯ, 2545), 37.

2.2 เข้าร่วมหรือมีส่วนร่วมกิจกรรม/โครงการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อม
 มาตรฐานที่ 3 เด็กสามารถทำงานจนสำเร็จ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีความรู้สึก
 ที่ดีต่ออาชีพสุจริต

ตัวบ่งชี้

3.1 สนใจและกระตือรือร้นในการทำงาน

3.2 ทำงานจนสำเร็จและภูมิใจในผลงาน

3.3 เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้

3.4 มีความรู้สึกที่ดีต่ออาชีพสุจริต

มาตรฐานที่ 4 เด็กสามารถคิดรวบยอด คิดแก้ปัญหา และคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ตัวบ่งชี้

4.1 มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้

4.2 แก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย

4.3 มีจินตนาการ และ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

มาตรฐานที่ 5 เด็กมีความรู้และทักษะเบื้องต้น

ตัวบ่งชี้

5.1 มีทักษะในการใช้กล้ามเนื้อใหญ่-เล็ก

5.2 มีทักษะในการใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5

5.3 มีทักษะในการสื่อสาร

5.4 มีทักษะในการสังเกตและสำรวจ

5.5 มีทักษะในเรื่องมิติสัมพันธ์

5.6 มีทักษะในเรื่องจำนวน ปริมาณ น้ำหนัก และการกะประมาณ

5.7 เชื่อมโยงความรู้และทักษะต่างๆ

มาตรฐานที่ 6 เด็กมีความสนใจใฝ่รู้ รักการอ่าน และพัฒนาตนเอง

ตัวบ่งชี้

6.1 รู้จักตั้งคำถามเพื่อหาเหตุผล และมีความสนใจใฝ่รู้

6.2 มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว และสนุกกับการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 7 เด็กมีสุขนิสัย สุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ตัวบ่งชี้

7.1 รักการออกกำลังกาย ดูแลสุขภาพ และช่วยเหลือตนเองได้

7.2 มีน้ำหนัก ส่วนสูง และมีสมรรถภาพทางกายตามเกณฑ์

7.3 เห็นโทษของสิ่งเสพติดให้โทษและสิ่งมอมเมา

7.4 มีความมั่นใจ กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

7.5 ร่าเริง แจ่มใส มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อน ครู และผู้อื่น

มาตรฐานที่ 8 เด็กมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

ตัวบ่งชี้

8.1 มีความสนใจและร่วมกิจกรรมด้านศิลปะ

8.2 มีความสนใจและร่วมกิจกรรมด้านดนตรี

8.3 มีความสนใจและร่วมกิจกรรมการเคลื่อนไหว

2. มาตรฐานด้านการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 9 ครูมีคุณธรรม จริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ความสามารถตรงกับงานที่รับผิดชอบ
หมั่นพัฒนาตนเอง เข้ากับชุมชนได้ดี และมีครูพอเพียง

ตัวบ่งชี้

9.1 มีคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

9.2 มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเด็ก ผู้ปกครอง และชุมชน

9.3 มีความมุ่งมั่นและอุทิศตนในการสอนและพัฒนาเด็ก

9.4 มีการแสวงหาความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ๆ รับฟังความคิดเห็น ใจกว้าง และยอมรับ
การเปลี่ยนแปลง

9.5 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้นไป

9.6 สอนตรงตามวิชาเอก-โท หรือ ตรงตามความถนัด

9.7 มีจำนวนพอเพียง (หมายรวมทั้งครูและบุคลากรสนับสนุน)

มาตรฐานที่ 10 ครูมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
และเน้นเด็กเป็นสำคัญ

ตัวบ่งชี้

10.1 มีความรู้ความเข้าใจเป้าหมายการจัดการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

10.2 มีการวิเคราะห์เด็กเป็นรายบุคคล

10.3 มีความสามารถในการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

10.4 มีความสามารถในการใช้สื่อที่เหมาะสมและสอดคล้องกับการเรียนรู้ของเด็ก

10.5 มีการประเมินพัฒนาการของเด็กตามสภาพจริงโดยคำนึงถึงพัฒนาการตามวัย

10.6 มีการนำผลการประเมินพัฒนาการมาปรับเปลี่ยนการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาเด็กให้
เต็มตามศักยภาพ

10.7 มีการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กและนำไปใช้พัฒนาเด็ก

3. มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหาร
จัดการศึกษา

ตัวบ่งชี้

11.1 มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

11.2 มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ

11.3 มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ

11.4 มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนา
องค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร

ตัวบ่งชี้

12.1 มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์

12.2 มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน

12.3 มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

12.4 มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

12.5 ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก

มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน
ตัวบ่งชี้

13.1 มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา

13.2 มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม

13.3 มีคณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมพัฒนาสถานศึกษา

13.4 มีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

13.5 มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็น
สำคัญ

ตัวบ่งชี้

14.1 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น

14.2 มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจ
และเหมาะสมกับวัยของเด็ก

14.3 มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การ
เรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้

14.4 มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยบูรณาการผ่านการเล่น และเด็กได้เรียนรู้จาก
ประสบการณ์ตรง

14.5 มีการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ

14.6 มีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ

14.7 มีการนำแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์

มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย
ตัวบ่งชี้

15.1 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กอย่างทั่วถึง

15.2 มีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ และส่งเสริม
ความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

15.3 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม

15.4 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว

15.5 มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย

15.6 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ

ตัวบ่งชี้

16.1 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม

16.2 มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก

16.3 มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

16.4 มีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี

16.5 มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

4. มาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 17 สถานศึกษามีการสนับสนุนและใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

ตัวบ่งชี้

17.1 มีการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาในท้องถิ่น

17.2 สนับสนุนให้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา และชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรระดับสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการร่วมมือกันระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันทางวิชาการ และองค์กรภาครัฐและเอกชน เพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน

ตัวบ่งชี้

18.1 เป็นแหล่งวิทยากรในการแสวงหาความรู้และบริการชุมชน

18.2 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน³²

โดยสรุป ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ ประกอบด้วย ด้านผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย และด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มาเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

³² สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา, (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550), 9-16.

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียน รวมจำนวนทั้งสิ้น 102 โรงเรียน จำแนกเป็น 3 อำเภอ ดังนี้

1. **โรงเรียนในอำเภอนายก** จำนวน 50 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนบ้านแจรงงาม โรงเรียนเกียรติวัฒนเวคิน 1 (วัดปากนาง) โรงเรียนวัดท่ากระทุ่ม โรงเรียนบ้านบึงวิทยา โรงเรียนบ้านหนองหิน โรงเรียนดอนสามง่ามผิ่ว โรงเรียนบ้านดอนเข้ โรงเรียนบ้านอุโลกสีห์หมื่น โรงเรียนวัดห้วยตะเคียน โรงเรียนบ้านหนองซอณผึ่งๆ โรงเรียนบ้านทุ่งประทุน โรงเรียนวัดหนองลาน โรงเรียนวัดเขาใหญ่ โรงเรียนวัดใหม่เจริญผล โรงเรียนวัดดอนขมิ้น โรงเรียนวัดกระต่ายเต้น โรงเรียนวัดเขาสะพายแฉ่ง โรงเรียนวัดสนามแย้ โรงเรียนวัดสำนักคร้อ โรงเรียนบ้านท่ามะกา โรงเรียนวัดห้วยเหนียว โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน โรงเรียนวัดพระแท่นดงรัง โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก้วประชาชนูทิศ โรงเรียนบ้านไร่ร่วมวิทยา โรงเรียนบ้านดอนตาลเสี้ยน โรงเรียนวัดดงสัก โรงเรียนวัดแสนตอ โรงเรียนบ้านหนองตาแพ่ง โรงเรียนวัดเขาตะพาน โรงเรียนบ้านท่าพะเนียง โรงเรียนวัดหนองปลับ โรงเรียนบ้านรางกระต่าย โรงเรียนวัดหนองโรง โรงเรียนประชาวิทยาคาร โรงเรียนวัดดอนชะเอม โรงเรียนวัดตาปานนิมิตฯ โรงเรียนวัดเขาช่อง โรงเรียนวัดท่าเรือ โรงเรียนวัดเขาสามสิบหาบ โรงเรียนวัดศรีโพธิ์ โรงเรียนวัดหนองลาน โรงเรียนวัดทุ่งมะกรูด โรงเรียนวัดหนองไม้แก่น โรงเรียนวัดหนองพันท้าว โรงเรียนวัดหนองกรด โรงเรียนบ้านหนองตาคง โรงเรียนบ้านชายชุม โรงเรียนบ้านจันทร์ลาดวิทยา โรงเรียนบ้านดอนรัก

2. **โรงเรียนในอำเภอพนมทวน** จำนวน 29 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนบ้านห้วยด้วน โรงเรียนบ้านดอนมะขาม โรงเรียนบ้านกระเจ้า โรงเรียนวัดทุ่งสมอ โรงเรียนบ้านตลาดเขตฯ โรงเรียนอนุบาลพนมทวน โรงเรียนวัดบ้านทวน โรงเรียนบ้านหนองจอก โรงเรียนวัดพังตรุ โรงเรียนวัดดอนเจดีย์ โรงเรียนบ้านบ่อระแหง โรงเรียนบ้านหลุมหิน โรงเรียนวัดนาพระยา โรงเรียนวัดศาลานาราม โรงเรียนวัดเบญพาต โรงเรียนวัดห้วยสะพาน โรงเรียนอนุบาลห้วยกระเจ้า โรงเรียนบ้านรางยอม โรงเรียนบ้านดอนสระ โรงเรียนบ้านบ่อหว่า โรงเรียนบ้านดอนเตาอิฐ โรงเรียนบ้านโป่งกูป โรงเรียนวัดบ้านน้อย โรงเรียนบ้านสระลุ่มพุก โรงเรียนบ้านวังรัก โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์ โรงเรียนบ้านโคกราช โรงเรียนบ้านหนองขุย โรงเรียนเกียรติวัฒนเวคิน (วัดปลักเข้)

3. **โรงเรียนในอำเภอห้วยกระเจา** จำนวน 23 โรงเรียน ดังนี้ โรงเรียนบ้านห้วยลึก โรงเรียนบ้านทัพพระยา โรงเรียนบ้านห้วยยาง โรงเรียนวัดดอนแสลบ โรงเรียนบ้านเขากรวด โรงเรียนบ้านวังไผ่ โรงเรียนบ้านช่อง โรงเรียนบ้านไผ่สี โรงเรียนบ้านหนองนาเล็ง โรงเรียนบ้านหนองเจริญสุข โรงเรียนบ้านสระลงเรือ โรงเรียนวัดหนองปลิง โรงเรียนวัดเขารักษ์ โรงเรียนบ้านนาใหม่ โรงเรียนบ้านทุ่งมั่งกะหระ โรงเรียนบ้านหนองตายอด โรงเรียนบ้านไพรงาม โรงเรียนบ้านสระจันทอง โรงเรียนบ้านตลุง โรงเรียนบ้านอ่างหิน โรงเรียนบ้านเขาศาลา โรงเรียนเมตตาจิตต์ โรงเรียนบ้านพนมนาง³³

³³ ข้อมูลรายชื่อโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2, เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2557, เข้าถึงได้จาก <http://www.kan2.go.th>

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

รัตนา กิจเกื้อกูล ได้ทำการวิจัย เรื่องความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญาอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านอารมณ์อยู่ในระดับมากที่สุด³⁴

สุรัชย์ เหมือนนิรุทธ์ ได้ทำการวิจัย เรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่า 1. ผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะการบริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะทางด้านเทคนิคและทักษะทางด้านความคิด 2. ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นว่าผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยในภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยคือมาตรฐานด้านผู้บริหาร มาตรฐานด้านนักเรียนและมาตรฐานด้านครู 3. ทักษะการบริหารกับผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง($r = .668$)³⁵

สุภาพร บุญมาก ได้ทำการวิจัย เรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 3 ด้านคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ทักษะด้านเทคนิค และทักษะด้านมโนภาพ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้านคือมาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลายและ

³⁴ รัตนา กิจเกื้อกูล, “ความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรีเขต 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550), ง.

³⁵ สุรัชย์ เหมือนนิรุทธ์, “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับผลบริหารกับผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษอ่างทอง” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551), 175.

มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ³⁶

วชิราภรณ์ พรหมนาทม ได้ทำการวิจัย เรื่องการบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า การบริหารวิชาการของผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การนิเทศการศึกษา การส่งเสริมและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาระบบประกันคุณภาพทางการศึกษาในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยี การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันที่จัดการศึกษาและการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น³⁷

ศิริพร ทองธรรมจินดา ได้ทำการวิจัย เรื่องพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารศูนย์เด็กเล็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้การกำหนดเป้าหมาย การปฏิสัมพันธ์และมีอิทธิพลต่อกัน การเป็นผู้นำ เป้าหมายการปฏิบัติงานและการฝึกอบรม การจูงใจ การควบคุม การตัดสินใจและการติดต่อสื่อสาร 2) มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ มาตรฐานที่12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและ มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์3) พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01³⁸

โสภา วงษ์นาคเพชร ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1) การบริหารงานวิชาการ ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ การพัฒนา

³⁶ สุภาพร บุญมาก, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552), ง.

³⁷ วชิราภรณ์ พรหมนาทม , “การบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 103-104.

³⁸ ศิริพร ทองธรรมจินดา, “พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 82.

กระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กรหน่วยงานและสถาบันอื่นๆที่จัดการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษา ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยอัตราการลาออกกลางคันของนักเรียน คุณภาพโดยทั่วไป การขาดงาน ความพึงพอใจในการทำงานและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามลำดับ 3) การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์โดยรวมในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01³⁹

วรลักษณ์ พลรบ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กของเทศบาล ผลการวิจัยพบว่าการปฏิบัติงาน ตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของเทศบาล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อแยกพิจารณารายด้านพบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านผู้เรียน และมาตรฐานด้านศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก⁴⁰

พิชชาพร อุ่นศิริ ได้ทำการวิจัยเรื่อง วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไปไม่มีมัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดและลดลงมา ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ความสามารถในการปรับตัว ความสามารถในตนเอง และการจัดการกับความเครียดตามลำดับ 2) การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านพบว่า การปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยมีมัชฌิมเลขคณิตเรียงตามลำดับดังนี้คือ ด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆโดนคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน และด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 3) วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมและเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่าด้านความสามารถภายในตนเอง ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านทักษะความสัมพันธ์

³⁹ โสกา วงษ์นาคเพ็ชร์, “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), ง.

⁴⁰ วรลักษณ์ พลรบ, “การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเล็กของเทศบาล” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553), 131.

ระหว่างบุคคล ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านความสามารถในการปรับตัว ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการจัดการกับความเครียด ไม่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านสภาวะอารมณ์ทั่วไปส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกด้านได้แก่ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ด้านการด้านการตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดนคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านการสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านการพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน⁴¹

ชวนคิด มะเสนะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมองโดยการศึกษาพหุกรณี โรงเรียนดีเด่นจำนวนสามแห่งพบว่ามีการจัดการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย 7 ด้าน คือด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ ด้านจุดหมาย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการประเมินพัฒนาการและการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง ประกอบด้วย 6 ด้านคือ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านจินตนาการสร้างสรรค์ ด้านภาพ ด้านการคิด และด้านสังคม สิ่งแวดล้อม⁴²

ประไพ อุดมผล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหาร บุคลากรที่มีคุณภาพ มีความสามัคคีเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการพัฒนาประสิทธิผลของสถานศึกษา ครูและบุคลากรในสถานศึกษามีความพึงพอใจในการทำงานสูง มาทำงานอย่างสม่ำเสมอไม่ขาดงาน มีระบบที่งานที่ดี นักเรียนได้รับการดูแลเอาใจใส่ด้านการเรียนจากครู ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนได้มาตรฐาน นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาและสถานศึกษา มาเรียนอย่างสม่ำเสมอ⁴³

ตุ๊กตา สิมาลาเต่า ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐาน

⁴¹ พิชชาพร อุ่นศิริ, “วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 111.

⁴² ชวนคิด มะเสนะ, “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง” (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2554), 189-191.

⁴³ ประไพ อุดมผล, “การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554), 118.

ด้านการบริหารและการจัดการศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากโดยเรียงมีชัฒมิเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ 2) พัฒนาการเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากโดยเรียงมีชัฒมิเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม-อารมณ์ พัฒนาการด้านสติปัญญา 3) การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01⁴⁴

วิภาดา ทองรอด ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านดังนี้ หลักการมีภาวะผู้นำแบบก้าวหน้า หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม หลักการกระจายอำนาจ หลักความพร้อมที่จะรับการทดสอบ หลักการพัฒนาทั้งระบบ และหลักการบริหารตนเอง 2) การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านดังนี้การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านสติปัญญา การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านร่างกาย การจัดกิจกรรมพัฒนาด้านสังคมและการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านอารมณ์และจิตใจ 3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01⁴⁵

วรพงษ์ เถาว์ชาติ ได้ทำการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษามี 5 ปัจจัย 1) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 2) การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ 3)ระบบการบริหารงานวิชาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ 4) การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และ 5) ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ 2) การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลมีครบทั้ง 4 ปัจจัย 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ 3) ด้านการบริหารจัดการ และ 4) ด้านคุณภาพผู้เรียนโดยปัจจัยประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษากับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน

⁴⁴ ตู่กตา สีมาเลาเต่า, “การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), ง.

⁴⁵ วิภาดา ทองรอด, “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยในสถานศึกษาสังกัดเทศบาล กลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 1” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), 191-120

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีความสัมพันธ์กันเป็นรูปแบบที่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในภาพรวมเกิดจากการส่งผลของปัจจัยด้านประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษารวม 3 ปัจจัยตามลำดับดังนี้ 1) การจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ การพัฒนาศักยภาพบุคลากร 2) ระบบการบริหารงานวิชาการแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ และ 3) ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษา⁴⁶

อังคณา บุญพามี ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็ก โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ด้านสมรรถนะหลัก พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับได้ดังนี้ จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ การบริการที่ดี การทำงานเป็นทีม การมุ่งผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานและการพัฒนาตนเอง ด้านสมรรถนะประจำสายงาน พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับได้ดังนี้ การพัฒนาผู้เรียนการสร้างความสัมพันธ์และร่วมมือกับชุมชนเพื่อการจัดการเรียนรู้ การบริหารชั้นเรียน การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ภาวะผู้นำครู และการวิเคราะห์สังเคราะห์และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากดังนี้ครู/ผู้ดูแลเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบมันพัฒนาตนเอง มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาครูผู้ดูแลเด็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการหัวหน้าศูนย์พัฒนาพัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลและผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย/แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตผู้เรียนปฏิบัติตนตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นสมาชิกที่ดีที่ดีของครอบครัว ชุมชนและสังคม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนาสถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิถีการเรียนรู้ในชุมชน ศูนย์มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์อย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพการศึกษา PDCA มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจรจัดการศึกษาโดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นฐาน

⁴⁶ วรพงษ์ เถาว์ขาลี, “ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), ง.

และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁴⁷

ภัทรารุช มีทรัพย์มัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากดังนี้ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน หลักการบริหารตนเอง หลักการพัฒนาทั้งระบบ หลักความร่วมมือที่จะรับการตรวจสอบ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากดังนี้ มาตรฐานที่ 8 มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้านมาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กำหนดในกฎกระทรวงมาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ชุมชน ปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล 3) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁴⁸

เอกชัย คำผล ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารระบบคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์ ด้านการมุ่งเน้นผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ด้านการมุ่งเน้นบุคลากร ด้านการจัดการกระบวนการและด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ 2) ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านผู้เรียนมีความสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ด้านผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงานสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสม

⁴⁷ อังคณา บุญพามี, “การพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 161-162.

⁴⁸ ภัทรารุช มีทรัพย์มัน, “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556), 75-76.

เหตุผล และด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร 3) การบริหารระบบคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁴⁹

งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์เน็ตท์ (Barnett) ได้ศึกษาถึงความคิดของการบริหารงานวิชาการ พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการของการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลรายบุคคลในระดับลึกลงจะถูกนำไปรวบรวมที่สำนักงานบริหารวิชาการ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้มีความตั้งใจและร่วมมือในการทำงาน⁵⁰

เฟรดริค จอห์น เองเคิลทาร์ด (Fredric John Engelhardt) ได้ศึกษาโดยสำรวจสัมพันธภาพของกลไกการปกป้องตนเองกับการดูแลลักษณะนิสัยจากการวาดภาพ กลไกในการปกป้องตนเอง เป็นกระบวนการทางจิตใจที่อยู่ใต้จิตสำนึกที่ป้องกันบุคคลแต่ละคนจากการเผชิญกับความวิตกกังวล ซึ่งมีผลจากการคุกคามของความเครียดที่เกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกที่สามารถสังเกตเห็นได้ กลไกในการปกป้องตนเองมีความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติการเพื่อดูแลรักษาทางจิตใจเพื่อให้เข้าใจถึงพลวัตของบุคลิกภาพ, เพื่อชี้ให้เห็นถึงรูปแบบในการแก้ปัญหา การวางแผนในการออกแบบการดูแลรักษา และการกลั่นกรองเพื่อสร้างความประทับใจในการวินิจฉัยโรคที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามยังไม่ได้มีการประเมินกลไกในการปกป้องตนเองในภาพรวม ในบริบทของวัฒนธรรมในการดูแลรักษาที่บริหารจัดการอยู่ในปัจจุบัน จุดประสงค์ของการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ เพื่อที่จะตรวจสอบสัมพันธภาพของการใช้กลไกในการปกป้องตนเองกับของแต่ละบุคคลกับการดูแลลักษณะนิสัยจากการวาดภาพเพื่อผู้ศึกษาวิจัยจะได้รายงานการประเมินในการบำบัดรักษาเชิงศิลปะต่อไปผลการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลไกในการปกป้องตนเองด้านการมีอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรต่างๆ ในตาราง FEATS เช่น ตรรกะ, การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม, คุณภาพของสายสัมพันธ์ และระดับในการพัฒนานอกจากนี้ กลไกในการให้เหตุผลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรในตาราง FEATS เช่น พฤติกรรมในการกลับไปทำซ้ำ ส่วนกลไกในการปฏิบัติที่ขัดกับหลักการ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตาราง FEATS ในเชิงบวก ด้านพฤติกรรมในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม, ช่องว่าง, การแก้ปัญหา, การอยู่กับความเป็นจริงและระดับในการพัฒนาเกิดความสำเร็จ⁵¹

⁴⁹ เอกชัย คำผล, “การบริหารระบบคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 1 (วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558), 191.

⁵⁰ Barnett Ronald, *The Ideal of Academic Administration 2006*, accessed: 1 May 2015. Available from <http://interscience.wiley.com/doi/10.1111/j.1467-9752.1993.tb00654.x/abstract>.

⁵¹ Fredric John Engelhardt, “Exploring the Relationship Between Defense Mechanisms and Drawing Characteristics: A Pilot Study” (Master of Arts in Art Therapy Drexel University, 2008), Abstract.

เดเนียล ซันเบิร์ก (Daniel Sundberg) ได้ศึกษาการตรวจสอบการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสวีเดน การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาสำหรับโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนมัธยม ในปี 1991 โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาสำหรับนักเรียนโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนมัธยม ในปี 1991 โดยการวิเคราะห์หลักสูตรในปี 2005 จากการศึกษาการเรียนการสอนแบบเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และนำมาเปรียบเทียบการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาในปี 2011 มีการวิเคราะห์หลักสูตรโดยใช้วิธีการวิวัตกรรมการวิเคราะห์หลักสูตรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางการศึกษาและการเรียนการสอนให้โดดเด่นการปฏิรูปการศึกษาเห็นความก้าวหน้าในการเปลี่ยนวิธีการควบคุมการใช้ทรัพยากรการศึกษาที่เติบโตอย่างรวดเร็วซึ่งมีผลให้นโยบายการศึกษาผลิตตัวชี้วัดและการวัดผลที่มีประสิทธิภาพจากการเปรียบเทียบการศึกษาจากประเทศสมาชิกที่แตกต่างกันในรูปแบบของความรู้พื้นฐานและการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่อง⁵²

จัน เคลาด์ (Jean Claude) ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับ คุณภาพในโรงเรียนมอริเชียส โดยใช้กรอบของบัลดิริจในการดำเนินการ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ครู นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการนำองค์การของผู้บริหารโรงเรียนมอริเชียสมีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมถึงความคิดของการบริหารงานวิชาการ พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการของการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลรายบุคคลในระดับลึกลงจะถูกนำไปรวบรวมที่สำนักงานบริหารวิชาการ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้มีความตั้งใจและร่วมมือในการทำงาน⁵³

มาเรีย นิโคลไลโด (Maril Nicolaidou) ได้ศึกษาการประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนในไซปรัสโดยการนำสมมติฐานทางทฤษฎีสามข้อ ได้แก่การปรับตัวต่อการปรับปรุงโรงเรียนการมีส่วนร่วมในระดับโรงเรียนช่วยให้การสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมที่สำคัญและการสนับสนุนและการมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนโดยใช้แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครู ผู้นำโรงเรียน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่เหมาะสมในการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนโดยตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาและการเพิ่มมาตรฐานการศึกษาภายในโรงเรียน ผลปรากฏว่าจากการนำสมมติฐานทางทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติมาพัฒนาโรงเรียนนั้นสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและทำให้โรงเรียนไซปรัสมีมาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้นและสามารถนำข้อมูลการประเมินผลการ

⁵² Daniel Sundberg, "Standards-based Curricula in a Denationalised Conception of Education: the case of Sweden". <http://journals.sagepub.com/doi/abs/10.2304/eeerj.2012.11.3.342> online.2012 (cited 2017 Feb 7)

⁵³ Jean Claude, Ah-TeXk, "Principals perceptions of "quality" in Mauritian school using the Baldrige framework", *Journal of Educational Administration* 51,5(2013), 680-704.

พัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเก็บเป็นข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาในครั้งต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น⁵⁴

สรุป

จากแนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้วิจัยได้นำแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ มาใช้ในการวิจัยดังนี้ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ส่วนแนวคิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหาร มีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย 6) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

⁵⁴ Maria Nicolaidou, “ Emergent data-driven approaches to school improvement: The journey of three schools through self-evaluation” . <http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1365480214566914> online.2015 (cited 2017 April 7).

บทที่ 3 การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
- 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน และ 2) รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของกระทรวงศึกษาธิการ และแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามแนวคิดของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปอย่างมีระบบ และบรรลุจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดขั้นตอนของการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ ทฤษฎี ข้อมูล ตำราเรียน วารสาร เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง รายงานการวิจัย วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องนำมาจัดทำโครงร่างงานวิจัยตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา นำเสนอโครงร่างงานวิจัยต่อภาควิชาการบริหารการศึกษาเพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติโครงร่างงานวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เพื่อทดลองเครื่องมือ ปรับปรุงและพัฒนาเครื่องมือ นำเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพโดยวิธีการหาความเชื่อมั่นแล้วนำเครื่องมือที่ผ่านการตรวจสอบไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด แล้วนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลข้อมูล

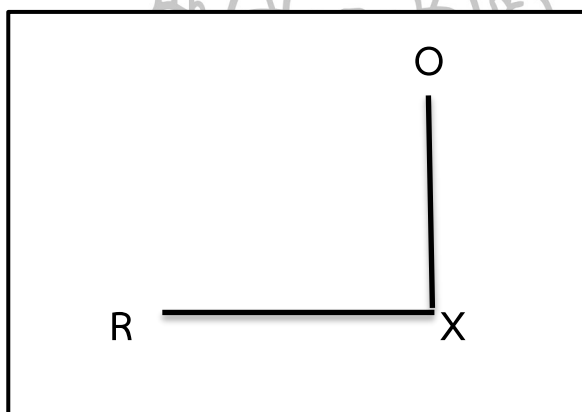
ขั้นตอนที่ 3 การรายงานการวิจัย ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติมาสรุปเขียนร่างรายงานการวิจัยเสนอต่อคณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เสนอแนะ แล้วจัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยเป็นไปตามวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ผู้ให้ข้อมูล ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิจัย รายละเอียดดังต่อไปนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีแผนแบบการวิจัยแบบกลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ตรวจสอบสภาพการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot, non-experimental case study design) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

เมื่อ R หมายถึง ตัวอย่างที่สุ่มมาศึกษา
 X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
 O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 102 โรงเรียน ประกอบด้วย อำเภอท่ามะกา จำนวน 50 โรงเรียน อำเภอพนมทวน จำนวน 29 โรงเรียน และอำเภอห้วยกระเจา จำนวน 23 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

จากประชากรโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัย จำนวน 102 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางประมาณ

ขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)¹ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 86 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งประเภท (stratified random sampling) และการเลือกโรงเรียนโดยจำแนกตามอำเภอ

ผู้ให้ข้อมูล

กำหนดให้มีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และ 2) รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 1 คน ดังรายละเอียดตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลจำนวนประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

อำเภอ	สพป. กจ. 2 จำนวน ประชากร (โรงเรียน)	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง (โรงเรียน)	กลุ่มตัวอย่าง(คน)		
			ผู้อำนวยการ โรงเรียน	รองผู้อำนวยการ/ หัวหน้างาน วิชาการ	รวม (คน)
ท่ามะกา	50	42	42	42	84
พนมทวน	29	24	24	24	48
ห้วยกระเจา	23	20	20	20	40
รวม	102	86	86	86	172

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรพื้นฐาน ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม มีรายละเอียดดังนี้

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด และตำแหน่งปัจจุบัน

2. **ตัวแปรที่ศึกษา** เป็นตัวแปรที่ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ดังนี้

2.1 **ตัวแปรต้น** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่

2.1.1 **การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1)** หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ

2.1.2 **การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (X_2)** หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย

¹ Robert V. Krejcie and Daryle W. Morgan, "Determining Sample Size for Research activities," *Journal for Education and Psychological measurement*. No.3, November, 1970: 608.

อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม

2.1.3 การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X₃) หมายถึง ผู้สอนให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้งสองฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง

2.1.4 การบูรณาการการเรียนรู้ (X₄) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลายประสบการณ์สำคัญ

2.1.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X₅) หมายถึง การประเมินเด็กระดับปฐมวัยจะยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตน และพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่

2.1.6 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (X₆) หมายถึง เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน

2.2 ตัวแปรตาม เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

2.2.1 มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y₁) หมายถึง 1) มีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ 2) มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) มีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ 4) มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ

2.2.2 มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y₂) หมายถึง 1) มีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ 2) มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน 3) มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง 4) มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง 5) ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก

2.2.3 มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y₃) หมายถึง 1) มีการกระจายอำนาจการบริหาร และการจัดการศึกษา 2) มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม 3) มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วมพัฒนาสถานศึกษา 4) มีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน 5) มีการตรวจสอบและถ่วงดุล

2.2.4 มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y₄) หมายถึง 1) มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น 2) มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก 3) มี

การส่งเสริมและพัฒนาวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง 5) มีการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ 6) มีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ 7) มีการนำแหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์

2.2.5 มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y₅) หมายถึง 1) มีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กอย่างทั่วถึง 2) มีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก 3) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม 4) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว 5) มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย 6) มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย

2.2.6 มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y₆) หมายถึง 1) มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม 2) มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก 3) มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4) มีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี 5) มีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยมีผู้ให้ข้อมูลเป็นบุคลากรในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน แบบสอบถามมีจำนวน 3 ตอน รายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) สอบถามเกี่ยวกับ 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด และ 4) ตำแหน่งปัจจุบัน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารและจัดการศึกษา

สำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิคเคิร์ต (Likert's five rating scale)² มีความหมายและค่าน้ำหนักดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย /ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

² Rensis Likert, *New Pattern of Management* (New York : McGraw-Hill, 1961), 74.

ระดับ 2 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย /ประสิทธิผลการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อย ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย /ประสิทธิผลการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย /ประสิทธิผลการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัย /ประสิทธิผลการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด ให้มีค่าน้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามขึ้นตามนิยามตัวแปรที่ศึกษาของการวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. นำผลการศึกษามาสร้างและพัฒนาเครื่องมือ โดยขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
2. ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณาความสอดคล้องของเนื้อหา กับนิยามตัวแปรของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าที่ 0.80 - 1.00
3. นำแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 โรงเรียน โดยมีผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน รวม 30 คน แล้วนำผลไปวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบสอบถาม
4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามหาค่าความเที่ยง (reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)³ ได้ .931

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปอย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ ผู้วิจัยจึงดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์เพื่อดำเนินการถึงคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อให้ออกหนังสือถึงโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอเก็บข้อมูลในการทำวิจัย
2. ผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยที่ออกให้นำส่งไปพร้อมแบบสอบถามตามจำนวนผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนโดยนำส่งโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองและทางไปรษณีย์ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 76 โรงเรียน เท่ากับ 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.37

³ Lee J. Cronbach, *Essentials of Psychological Testing*, 3rded. (New York : Harper and Row Publishers, 1974), 161.

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูล คือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และ 2) รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนกลับแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม
2. จัดเรียงข้อมูลและลงรหัส
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา ผู้วิจัยรวบรวมและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมดแล้วจึงวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษาสูงสุด และ 4) ตำแหน่งปัจจุบัน ใช้ค่าความถี่ (Frequency : f) และค่าร้อยละ (Percentage : %)

2. วิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ใช้ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) โดยพิจารณาค่ามัธยฐานเลขคณิตของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (Best)⁴ มีรายละเอียดดังนี้

1.00 – 1.49 แสดงว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.50 – 2.49 แสดงว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับน้อย

2.50 – 3.49 แสดงว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับปานกลาง

3.50 – 4.49 แสดงว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมาก

4.50 – 5.00 แสดงว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย / ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากที่สุด

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient)

⁴ John W. best, **Research in Education** (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall Inc., 1970), 190.

สรุป

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ

- 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
- 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
- 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ผู้ให้ข้อมูลคือ
  - 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน และ 2) รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าความถี่ (Frequency : f) ค่าร้อยละ (Percentage : %) ค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) จำนวน 86 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน 2) รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 76 โรงเรียน เท่ากับ 152 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.37 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ข้อมูลและเสนอผลการวิเคราะห์ โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลของแต่ละโรงเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ จำนวน 152 คน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุดและตำแหน่งปัจจุบันในที่ทำงาน โดยหาความถี่ (frequency: f) และร้อยละ (percentage: %) ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สถานภาพ และข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา
สูงสุด และตำแหน่งปัจจุบัน

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	43	28.29
หญิง	109	71.71
รวม	152	100.00
2. อายุ		
น้อยกว่า 30 ปี	18	11.84
31 - 40 ปี	36	23.68
41-50 ปี	57	37.51
51-60 ปี	41	26.97
รวม	152	100.00
3. ระดับการศึกษาสูงสุด		
ปริญญาตรี	72	47.37
ปริญญาโท	80	52.63
ปริญญาเอก	0	0.00
รวม	152	100.00
4. ตำแหน่งปัจจุบัน		
ผู้อำนวยการโรงเรียน	76	50.00
รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ	76	50.00
รวม	152	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า จากจำนวนของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 152 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีจำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 71.71 เป็นเพศชาย มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 28.29 อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 37.51 รองลงมาคืออายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 26.97 มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 23.68 และมีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 11.84

ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า มีการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 52.63 รองลงมาคือ มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 47.37 และการศึกษาระดับปริญญาเอก ไม่มีผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาในระดับการศึกษานี้

ตำแหน่งปัจจุบันในการทำงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่ามีผู้ตอบแบบสอบถามในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน และรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ มีจำนวนเท่ากัน คือ 76 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยอาศัยแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก โดยจะนำเสนอการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 มีชัฒมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

(n=76)

ด้าน	การจัดการศึกษาปฐมวัย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1)	4.05	0.26	มาก
2	การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (X_2)	3.93	0.23	มาก
3	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_3)	4.04	0.31	มาก
4	การบูรณาการการเรียนรู้ (X_4)	4.07	0.29	มาก
5	การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_5)	3.95	0.27	มาก
6	ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (X_6)	4.01	0.27	มาก
	รวม (X_{tot})	4.01	0.23	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ระหว่าง

3.93–4.07 โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การบูรณาการการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.29) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.26) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 4.04$, S.D.= 0.31)ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.27) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.27) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.23) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.23-0.31 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

สำหรับการศึกษากิจการศึกษาศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 รายด้านโดยจำแนกเป็น 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ผู้วิจัยได้นำเสนอรายละเอียดในตารางที่ 4 - 7

ตารางที่ 4 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1)

(n=76)

ข้อ	การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย	4.10	0.32	มาก
2	จัดทำหลักสูตรโดยพิจารณาถึงวัยและประสบการณ์ของเด็ก	4.07	0.32	มาก
3	จัดทำหลักสูตรโดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.08	0.34	มาก
4	จัดทำหลักสูตรโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่	3.92	0.48	มาก
5	จัดทำหลักสูตรโดยคำนึงถึงประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ	4.06	0.32	มาก
รวม		4.05	0.26	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า การจัดการศึกษาศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$, S.D.= 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ มีความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย

($\bar{X} = 4.10$, S.D.= 0.32) จัดทำหลักสูตรโดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\bar{X} = 4.08$, S.D.= 0.34) จัดทำหลักสูตรโดยพิจารณาถึงวัยและประสบการณ์ของเด็ก ($\bar{X} = 4.07$, S.D.= 0.32) จัดทำหลักสูตรโดยคำนึงถึงประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ ($\bar{X} = 4.06$, S.D.= 0.32) และจัดทำหลักสูตรโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ ($\bar{X} = 3.92$, S.D.= 0.48) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.32 - 0.48 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 5 มีขั้วมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (X_2)

(n = 76)

ข้อ	การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	3.58	0.19	มาก
2	จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก	4.14	0.27	มาก
3	จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยให้กับเด็ก	3.87	0.39	มาก
4	จัดสภาพแวดล้อมที่มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ ของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย	3.95	0.48	มาก
5	จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่	4.01	0.44	มาก
6	จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้พัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม	4.01	0.43	มาก
รวม		3.93	0.23	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$, S.D.= 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามีขั้วมิเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามีขั้วมิเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก ($\bar{X} = 4.14$, S.D.= 0.19) จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้พัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.43) จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ ($\bar{X} = 4.01$, S.D.= 0.44) จัดสภาพแวดล้อมที่มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ ของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย ($\bar{X} = 3.95$, S.D.= 0.48) จัดสภาพแวดล้อม

ที่สะอาดและปลอดภัยให้กับเด็ก ($\bar{X} = 3.87, S.D. = 0.39$) จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 3.58, S.D. = 0.19$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.19-0.48 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 6 มีชัฒมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_3)

(n=76)

ข้อ	การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	มีคุณวุฒิทางการศึกษาเหมาะสมกับลักษณะงาน	4.48	0.35	มาก
2	มีความรอบรู้ และเข้าใจ หน่วยงานทางการศึกษา	3.92	0.34	มาก
3	มีปฏิภาณไหวพริบ และความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	3.82	0.31	มาก
4	มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการบริหารสถานศึกษา และกฎหมายด้านการศึกษา	3.74	0.52	มาก
5	มีวิธีการจูงใจบุคลากรให้มีความร่วมมือในการบริหารงาน	4.25	0.49	มาก
	รวม	4.04	0.31	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04, S.D. = 0.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีค่ามีชัฒมิเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามีชัฒมิเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.35$) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยให้เด็กให้เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ ($\bar{X} = 4.25, S.D. = 0.49$) มีบทบาทเป็นผู้อำนวยการความสะดวกในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.34$) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ทั้งผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมทั้งสองฝ่าย ($\bar{X} = 3.82, S.D. = 0.31$) และเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ($\bar{X} = 3.74, S.D. = 0.52$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.31 - 0.52 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 7 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ (X_4)

(n = 76)

ข้อ	การบูรณาการการเรียนรู้	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยยึดหลักการบูรณาการ	4.17	0.33	มาก
2	จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย	4.11	0.43	มาก
3	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งแนวคิดให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม	3.83	0.39	มาก
4	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ	4.11	0.39	มาก
5	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายประสบการณ์สำคัญ	4.13	0.28	มาก
	รวม	4.07	0.29	มาก

จากตารางที่ 7 พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยได้ดังนี้ โรงเรียนจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยยึดหลักการบูรณาการ ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.33$) โรงเรียนจัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายประสบการณ์สำคัญ ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.28$) โรงเรียนจัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.39$) โรงเรียนจัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.43$) โรงเรียนจัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งแนวคิดให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.28 - 0.43 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 8 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมิน
พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_5)

(n = 76)

ข้อ	การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กครอบคลุม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน	3.92	0.25	มาก
2	ประเมินพฤติกรรมของเด็กโดยยึดการสังเกตเป็นหลัก	3.96	0.47	มาก
3	ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กท่านได้ ประเมินแนวทางวิธีการที่ได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย	3.98	0.43	มาก
4	สังเกตและประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในการบรรลุ ตามจุดประสงค์และเป้าหมายด้วยวิธีการที่หลากหลาย	3.96	0.46	มาก
5	ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็ก	3.95	0.35	มาก
รวม		3.95	0.27	มาก

ตารางที่ 8 พบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก โดยภาพรวมอยู่
ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.27) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก
ทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ขณะที่ท่านประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้
ของเด็กท่านได้ประเมินแนวทาง/วิธีการที่ท่านได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.43)
สังเกตและประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในการบรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายด้วยวิธีการ
ที่หลากหลาย ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.46) ใช้วิธีการสังเกตพฤติกรรมของเด็กเป็นหลักในการประเมิน
($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.47) ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก
($\bar{X} = 3.95$, S.D. = 0.35) ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน
($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.25) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.25- 0.47 แสดงว่า มีการกระจาย
ของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 9 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (X_6)

(n = 76)

ข้อ	ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	จัดการศึกษาโดยตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.73	0.25	มาก
2	จัดการศึกษาโดยตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา	3.90	0.50	มาก
3	จัดการศึกษาโดยให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก	4.01	0.56	มาก
4	จัดการศึกษาโดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	4.19	0.32	มาก
5	โรงเรียนและผู้ปกครองมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กร่วมกัน	4.21	0.51	มาก
รวม		4.01	0.27	มาก

จากตารางที่ 9 พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ผู้ปกครองมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กร่วมกัน ($\bar{X} = 4.21, S.D. = 0.51$) มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.19, S.D. = 0.32$) ให้ความสำคัญกับความสัมพันธระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ($\bar{X} = 4.01, S.D. = 0.56$) ตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ($\bar{X} = 3.90, S.D. = 0.50$) ตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล ($\bar{X} = 3.73, S.D. = 0.25$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.25-0.56 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

การศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กรโครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) ด้านสถานศึกษามี

การบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและ
 ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพ
 เด็กอย่างหลากหลาย และ 6) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็ก
 พัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ โดยจะนำเสนอภาพรวมของประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในตารางที่ 10

ตารางที่ 10 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

(n = 76)

	ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y ₁)	4.14	0.21	มาก
2	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y ₂)	3.88	0.14	มาก
3	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y ₃)	3.98	0.23	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y ₄)	4.02	0.13	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y ₅)	4.07	0.28	มาก
6	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y ₆)	4.30	0.23	มาก
	รวม (Y _{tot})	4.07	0.13	มาก

จากตารางที่ 10 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.13) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 3.88–4.40 โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.23) ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.21) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่าง

หลากหลาย ($\bar{X} = 4.07, S.D. = 0.28$) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.13$) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ($\bar{X} = 3.98, S.D. = 0.23$) และด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.14$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.13-0.28 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

สำหรับการศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 รายด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย 6) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ โดยนำเสนอรายละเอียดในตารางที่ 11 – 16

ตารางที่ 11 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1)

(n = 76)

ข้อ	ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ	4.44	0.28	มาก
2	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ	3.88	0.21	มาก
3	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ	3.83	0.35	มาก
4	ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.37	0.36	มาก
5	ผู้บริหารมีการบริหารที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ	4.17	0.46	มาก
รวม		4.14	0.21	มาก

จากตารางที่ 11 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.14, S.D. = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจาก

มากไปน้อยดังนี้ ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.44, S.D. = 0.28$) ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\bar{X} = 4.37, S.D. = 0.36$) ผู้บริหารมีการบริหารที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.17, S.D. = 0.46$) ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทาง ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.21$) ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ ($\bar{X} = 3.83, S.D. = 0.35$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.21-0.46 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 12 มีชัณมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2)
(n = 76)

ข้อ	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงาน และพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์	4.11	0.55	มาก
2	สถานศึกษามีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน	3.75	0.26	มาก
3	สถานศึกษามีการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง	4.09	0.35	มาก
4	สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง	3.56	0.39	มาก
5	ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก	3.92	0.18	มาก
รวม		3.88	0.14	มาก

จากตารางที่ 12 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.88, S.D. = 0.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการ ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.55$) สถานศึกษามีการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.35$) ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 3.92, S.D. = 0.18$) สถานศึกษามีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุม และทัน

ต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 3.75, S.D. = 0.26$) สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ($\bar{X} = 3.56, S.D. = 0.39$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.18-0.55 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อยแสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 13 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3)

(n = 76)

ข้อ	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา	4.15	0.30	มาก
2	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม	4.09	0.39	มาก
3	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา	4.06	0.36	มาก
4	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน	3.85	0.40	มาก
5	สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารและจัดการศึกษา	3.77	0.45	มาก
	รวม	3.98	0.23	มาก

จากตารางที่ 13 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98, S.D. = 0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.30$) สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์และใช้หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.39$) คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.06, S.D. = 0.36$) สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ($\bar{X} = 3.85, S.D. = 0.40$) สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารและจัดการศึกษา ($\bar{X} = 3.77, S.D. = 0.45$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.30-0.45 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 14 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สถานศึกษา
มีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y₄)

n = 76)

ข้อ	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์ การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น	4.05	0.18	มาก
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก	3.97	0.11	มาก
3	สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้	4.13	0.28	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการผ่าน การเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง	4.15	0.26	มาก
5	สถานศึกษามีการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูล ของเด็กอย่างเป็นระบบ	4.09	0.37	มาก
6	สถานศึกษามีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ	3.65	0.29	มาก
7	สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ จัดประสบการณ์	4.11	0.30	มาก
	รวม	4.02	0.13	มาก

จากตารางที่ 14 พบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.02, S.D. = 0.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณาการผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ($\bar{X} = 4.15, S.D. = 0.26$) สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.13, S.D. = 0.28$) สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดประสบการณ์ ($\bar{X} = 4.11, S.D. = 0.30$) สถานศึกษามีการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.09, S.D. = 0.37$) สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.05, S.D. = 0.18$) สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{X} = 3.97, S.D. = 0.11$) สถานศึกษามีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 3.65, S.D. = 0.29$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.11-0.37 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 15 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้าน
สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y₅)

(n = 76)

ข้อ	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็ก อย่างทั่วถึง	4.28	0.43	มาก
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทาง สมอง ตอบสนองความสนใจ และส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ของเด็ก	4.05	0.55	มาก
3	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม	3.72	0.28	มาก
4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว	3.61	0.37	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย	4.42	0.49	มาก
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตย	4.36	0.52	มาก
	รวม	4.07	0.28	มาก

จากตารางที่ 15 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07, S.D.= 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยดังนี้ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย ($\bar{X} = 4.42, S.D.= 0.49$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ($\bar{X} = 4.36, S.D.= 0.52$) สถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือเด็กอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 4.28, S.D.= 0.43$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ และส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก ($\bar{X} = 4.05, S.D.= 0.55$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม ($\bar{X} = 3.72, S.D.= 0.28$) สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ($\bar{X} = 3.61, S.D.= 0.37$) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.28-0.55 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตารางที่ 16 มีชัฒมิเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6)

(n = 76)

ข้อ	ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม	4.29	0.51	มาก
2	สถานศึกษามีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก	4.46	0.47	มาก
3	สถานศึกษามีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม	4.12	0.55	มาก
4	สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใ้การใช้การได้ดี	4.23	0.55	มาก
5	สถานศึกษามีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา	4.42	0.52	มาก
	รวม	4.30	0.23	มาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.23) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีค่ามีชัฒมิเลขคณิตอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงค่ามีชัฒมิเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้สถานศึกษามีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก ($\bar{X} = 4.46$, S.D. = 0.47) สถานศึกษามีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.42$, S.D. = 0.52) สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51) สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใ้การใช้การได้ดี ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.55) สถานศึกษามีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าอยู่ระหว่าง 0.47-0.55 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลอยู่ในระดับน้อย แสดงว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product-moment correlation coefficient) ดังรายละเอียดตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวม และรายด้าน

(n = 76)

ตัวแปร	ผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y ₁)	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กร อย่างเป็นระบบครบวงจร (Y ₂)	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y ₃)	สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและ ประสานการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็น สำคัญ (Y ₄)	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริม คุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y ₅)	สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและ การบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตาม ธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y ₆)	ภาพรวม (Y _{tot})
1. การสร้างหลักสูตรที่ เหมาะสม (X ₁)	-.270*	.317**	-.278*	.326**	-.033	.284*	.028
2. การสร้าง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อ การเรียนรู้ของเด็ก (X ₂)	-.092	.645**	.070	.007	.644**	.259*	.412**
3. การจัดกิจกรรมที่ ส่งเสริมพัฒนาการและ การเรียนรู้ของเด็ก (X ₃)	-.256*	.591**	-.122	.220	.496**	.264*	.288*
4. การบูรณาการการเรียนรู้ (X ₄)	-.079	.330**	-.223	.140	.315**	.192	.161
5. การประเมิน พัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็ก (X ₅)	-.230*	.258*	.406**	.144	.132	.367**	.014
6. ความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้สอนกับครอบครัวของ เด็ก (X ₆)	.108	.824**	.273*	.236*	.735**	.211	.614**
ภาพรวม (X _{tot})	-.164	.583**	-.139	.215	.451**	.310**	.302**

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 17 พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย (X_{tot}) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (Y_{tot}) โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.302$)

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์การจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม (X_{tot}) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการในแต่ละด้าน (Y_{1-6}) พบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยในภาพรวม (X_{tot}) มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ 3 ด้านดังนี้ ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.583$) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.451$) และด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.310$) ตามลำดับ ส่วนด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) และด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัย ในแต่ละด้าน (X_{1-6}) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (Y_{1-6}) ในแต่ละด้าน พบว่า

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม (Y_{tot}) ไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1) มีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการดังนี้ ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.326$) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงาน และพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.317$) และด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.284$) และพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม (X_1) มีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=-0.270$) และด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=-0.278$) ส่วนด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (X_2) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.412$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (X_2) มีความสัมพันธ์

เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.645$) และด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.644$) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.259$) ส่วนด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) และด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_3) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.288$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ดังนี้ ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.591$) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.496$) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = -0.264$) และพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_3) มีความสัมพันธ์เชิงผกผันกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = -0.256$) ส่วนด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) และด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ (X_4) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม (Y_{tot}) ไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ (X_4) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.330$) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.315$) ส่วนด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมี

ภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) และด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_5) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม (Y_{tot}) ไม่มีความสัมพันธ์กัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก (X_5) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.406$) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.367$) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.258$) และพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการประเมินพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็ก (X_5) มีความสัมพันธ์ในเชิงผกผันกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = -0.230$) ส่วนด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) และด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (X_6) กับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โดยภาพรวม (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.614$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก (X_6) มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้างระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร (Y_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.824$) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย (Y_5) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.725$) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน (Y_3) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.273$) และด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ (Y_4) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy} = 0.236$) ส่วนด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ (Y_6) และด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา (Y_1) ไม่มีความสัมพันธ์กัน

สรุป ผลการวิเคราะห์การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 2) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยใช้โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) กลุ่มตัวอย่างคือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 86 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และรองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ 1 คน รวมทั้งสิ้น 172 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่สร้างขึ้นตามทฤษฎีการและมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ และนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency: f) ค่าร้อยละ (percentage: %) ค่ามัชฌิมเลขคณิต (arithmetic mean: $\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation: S.D.) และหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product - Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ตามลำดับ
2. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการ อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ การศึกษา ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน และด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร ตามลำดับ

3. การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($r_{xy}=0.302$) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันในทางบวก หรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยข้างต้น มีข้อค้นพบหลายประเด็นที่ควรนำมาพิจารณา ผู้วิจัยจึงนำข้อค้นพบมาอภิปรายผลเพื่อความชัดเจน ดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งเอาไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ได้มีการบริหารจัดการศึกษาที่เป็นไปในแนวทางเดียวกันอย่างชัดเจน โดยจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ให้ความสำคัญด้านการบูรณาการการเรียนรู้ บริหารจัดการด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมสำหรับเด็กอย่างถูกแนวทาง มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก มีการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ประเมินผลการเรียนรู้ตามหลักการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตลอดทั้งจัดสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างเต็มที่ จึงเป็นการจัดการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่ว่าด้วยหลักการจัดการศึกษาปฐมวัยเพื่อให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ 1) การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม 2) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก 3) การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก 4) การบูรณาการการเรียนรู้ 5) การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก และ 6) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ตู่กตา สิวาเลาเต่าที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัย พัฒนาการเด็กปฐมวัย พัฒนาการด้านร่างกาย พัฒนาการด้านสังคม-อารมณ์ พัฒนาการด้านสติปัญญา อยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านเช่นกัน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อยผลการวิจัยพบว่า ด้านการบูรณาการการเรียนรู้ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.07 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการบริหารจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยโดยยึดหลักการบูรณาการให้เด็กได้เรียนรู้โดยเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย เรียนรู้จากการทำกิจกรรม ทำกิจกรรมอย่างมีจุดมุ่งหมาย ตามหลักที่ว่าหนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ และรวมทั้งหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลากหลายประสบการณ์สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธราวุธ มีทรัพย์มัน ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ อยู่ในระดับมาก

การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นผู้มีความรู้มีความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย มากจัดทำหลักสูตรด้วยความเข้าใจในการพัฒนาอย่างถูกแนวทางเข้าใจในถึงคุณลักษณะตามวัยและประสบการณ์ที่เด็กจะได้รับ โดยมุ่งเน้นให้จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาเด็กไปตามพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา บริหารจัดการทำหลักสูตรตามแนวทางหลักการเน้นจัดประสบการณ์โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และคำนึงถึงความรู้ใหม่ๆ ประสบการณ์ใหม่ๆที่เด็กจะได้รับจบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา วงษ์นาคเพ็ชร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก

การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.04 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้บริหารให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กปฐมวัยมาก ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเพราะถือเป็นการพัฒนาการศึกษาระยะเริ่มต้นเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการส่งเสริมการจัดสิ่งต่างๆสภาพแวดล้อม จัด

ประสบการณ์และจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก เน้นการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้โดยให้ทั้งผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้งสองฝ่ายเน้นการพัฒนาโดยให้ครูเป็นผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ตลอดทั้งบริหารจัดการในการส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมที่พัฒนาการเรียนรู้โดยเน้นให้เด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ/ปฏิบัติด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิชชาพร อุ่นศิริ ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน อยู่ในระดับมาก

การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก ที่มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยเลขคณิตคือ 4.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการบริหารจัดการด้วยการให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กมาก ตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความเข้าใจว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมาจากครอบครัวที่ต่างกันความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็กจึงเป็นอีกส่วนหนึ่งในการพัฒนาเด็กให้ถูกแนวทาง มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองเพื่อเป็นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนา กิจเกื้อกุล ที่ได้ทำการวิจัย เรื่อง ความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 1 ผลการวิจัย ผู้ปกครองมีความต้องการในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ผู้ปกครองมีความต้องการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้านร่างกาย ด้านสังคม และด้านสติปัญญา อยู่ในระดับมาก

การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ที่มีค่ามัธยเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัธยเลขคณิตคือ 3.95 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ให้ความสำคัญต่อหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมากจึงทำให้ด้านการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กเป็นไปตามลักษณะของกิจกรรมที่เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมโดยประเมินอย่างครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ประเมินพฤติกรรมปฏิบัติของเด็กโดยยึดวิธีการสังเกตเป็นหลักใช้วิธีการอย่างหลากหลายเพื่อประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก พร้อมทั้งมีการประเมินแนวทางประเมินวิธีการที่จัดกิจกรรมหรือจัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วยซึ่งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนคิด มะเสนา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมองโดยการศึกษาพหุกรณี ผลการวิจัยพบว่า มีการจัดการศึกษาปฐมวัยประกอบด้วย 7 ด้านคือ ด้านปรัชญา วิสัยทัศน์ ด้านจุดหมาย ด้านหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการจัดประสบการณ์ ด้านสื่อและแหล่งเรียนรู้ ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการประเมินพัฒนาการและการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพัฒนาการทางสมอง ประกอบด้วย 6 ด้านคือ ด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านจินตนาการสร้างสรรค์ ด้านภาพ ด้านการคิด และด้านสังคม สิ่งแวดล้อม

การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 3.93 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เห็นความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอก เน้นให้มีการจัดสภาพแวดล้อมเพื่อให้สนองความต้องการและความสนใจของเด็กจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย มีสิ่งแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัย มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ตลอดทั้งการจัดสภาพแวดล้อมที่เน้นให้เด็กได้มีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาการอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทราวุธ มีทรัพย์มัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัย คุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อม และการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ อยู่ในระดับมาก

2. จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งเอาไว้ว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 จัดการศึกษาปฐมวัยโดยดำเนินการตามแนวทางหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ทำให้โรงเรียนมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการ เนื่องจากการศึกษาได้รับการยอมรับโดยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2550 ว่าเป็นเครื่องมือกลไกพื้นฐานที่จะสร้างคนไทยให้เป็นคนที่มีความรู้คู่คุณธรรม หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้ระบุถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยไว้ว่า สภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจ และสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทย ให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมและจริยธรรมอีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ ส่วนปัญหาของการศึกษาปฐมวัย มีปัญหาหลายประการเช่น การเข้ารับการศึกษาของเด็กปฐมวัย ลดลง ความไม่พร้อมด้านการจัดการศึกษา ด้านครู อาคารสถานที่ งบประมาณที่สนับสนุนสื่อสร้างสรรค์ และอุปกรณ์การเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยมีจำกัด พ่อแม่ผู้ปกครองยังไม่เข้าใจในเรื่องการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เหมาะสม การประสานงานระหว่างรัฐและเอกชนขาดประสิทธิภาพ และครอบครัวยากจน ซึ่งปัญหาหลายประการนี้เกิดขึ้นอาจเป็นเพราะยังขาดการบริหารงานที่มีคุณภาพ การจัดการศึกษาปฐมวัยให้ได้ตามมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา ถือได้ว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหารจัดการศึกษา ตามที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กำหนดไว้ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา 2) ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร 3) ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัด

การศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน 4) ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ 5) ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย และ 6) ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอังคณา บุญพามี ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรีผลการวิจัยครู/ผู้ดูแลเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรม มีวุฒิ/ความรู้ ความสามารถ ตรงกับงานที่รับผิดชอบหมั่นพัฒนาตนเอง มีครูและบุคลากรสนับสนุนเพียงพอผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและมีส่วนร่วมสนับสนุนในการพัฒนาการศึกษาครูผู้ดูแลเด็กเล็กมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการหัวหน้าศูนย์พัฒนาพัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลและผู้เรียนมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครองและชุมชน ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย/แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะในการปฏิบัติกิจกรรมสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริตผู้เรียนปฏิบัติตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เป็นสมาชิกที่ดีที่ดีของครอบครัว ชุมชนและสังคม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดโครงการ/กิจกรรมส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนอย่างหลากหลายผู้เรียนมีสุขนิสัยสุขภาพกายและจิตใจที่ดี มีจำนวนผู้เรียนและอายุตามเกณฑ์ ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมร่วมกับผู้ปกครองและชุมชน ผู้เรียนมีทักษะด้านการคิด การใช้ภาษา การสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ และแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย มีความร่วมมือระหว่างบ้าน องค์กรทางศาสนา สถาบันการศึกษา องค์กรภาครัฐและเอกชนเพื่อพัฒนาวิธีการเรียนรู้ในชุมชน ศูนย์มีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในศูนย์อย่างต่อเนื่องตามระบบวงจรคุณภาพการศึกษา PDCA มีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบและครบวงจรจัดการศึกษาโดยใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นฐาน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีทรัพยากรและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ อยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงตามค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.30 ทั้งนี้อธิบายได้ว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่เหมาะสม มีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก มีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกพอเพียงและอยู่ในสภาพใช้การได้ดี มีการจัดและใช้

แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพร ทองธรรมจินดา ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง พฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย มาตรฐานที่ 12 ผู้เรียนมีสุนทรียภาพและลักษณะนิสัยด้านศิลปะ ดนตรีและการเคลื่อนไหว มาตรฐานที่ 11 ผู้เรียนมีสุขนิสัย สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี มาตรฐานที่ 10 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรและ มาตรฐานที่ 9 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับเอกชัย คำผลที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารระบบคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1 ด้านผู้เรียนมีสุขภาวะที่ดีและมีสุนทรียภาพ ด้านผู้เรียนมี คุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ ด้านผู้เรียนมีทักษะในการทำงานรักการทำงานสามารถ ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต ด้านผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วย ตนเองรักการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้านผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็น ระบบคิดสร้างสรรค์ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล และด้านผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่ จำเป็นตามหลักสูตร อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านผู้บริหารมีคุณธรรมจริยธรรมมีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการ การศึกษา ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.14 ทั้งนี้อธิบายได้ว่า โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีคุณธรรม จริยธรรม และ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทางวิชาการ มี ความสามารถในการบริหารงานวิชาการและการจัดการ มีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร บุญมาก ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะการ บริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย มาตรฐานที่ 11 ผู้บริหารมี คุณธรรม จริยธรรม มีภาวะผู้นำและมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย ที่มี ค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.07 ทั้งนี้สามารถอธิบายได้ว่าโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการจัดและพัฒนาระบบดูแล ช่วยเหลือเด็กอย่างทั่วถึง มีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทางสมอง ตอบสนองความสนใจ และ ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม มีการจัดกิจกรรมส่งเสริม ด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว มีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภภา วงษ์นาคเพ็ชร ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนา หลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การวัดผลประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การนิเทศการศึกษา การแนะแนวการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การส่งเสริม

ความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นๆ ที่จัดการศึกษา และการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับ สถานศึกษาและองค์กรอื่นๆ อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 4.02 ทั้งนี้อธิบายได้ว่าโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและ ท้องถิ่น มีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและ เหมาะสมกับวัยของเด็ก มีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และสื่อ อุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยบูรณาการผ่านการเล่นและเด็ก ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีการบันทึก มีการรายงานผล และมีการส่งต่อข้อมูลของเด็กอย่างเป็น ระบบ มีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัดกิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ มีการนำแหล่ง เรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดประสบการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร บุญ มาก ได้ทำการวิจัย เรื่องทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารและการ จัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2 ผลการวิจัย มาตรฐานที่ 14 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตรและประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 15 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลายและ มาตรฐานที่ 16 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็ม ศักยภาพ อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ที่มี ค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 3.98 ทั้งนี้อธิบายได้ว่าโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการกระจายอำนาจการบริหาร และ การจัดการศึกษา มีการบริหารเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม มีคณะกรรมการสถานศึกษาร่วม พัฒนาสถานศึกษา มีการบริหารที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน มีการตรวจสอบและถ่วงดุลซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของ ภัทรารุช มีทรัพย์มัน ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพ การจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผลการวิจัย การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีภาวะผู้นำแบบ เกื้อหนุน หลักการบริหารตนเอง หลักการพัฒนาทั้งระบบ หลักความพร้อมที่จะรับการตรวจสอบ หลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อยู่ในระดับมาก

ประสิทธิผลการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กาญจนบุรี เขต 2 ด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางาน อย่างเป็นระบบครบวงจร ที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ามัชฌิมเลขคณิตคือ 3.88 ทั้งนี้ อธิบายได้ว่าโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการจัด

องค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้เหมาะสมตามสถานการณ์ มีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน มีระบบการประกันคุณภาพภายในที่ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็กซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาพร บุญมาก ได้ศึกษาทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ผลการวิจัย มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร อยู่ในระดับมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์กันในทางบวกหรือมีความสัมพันธ์กันลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย ที่ได้ตั้งไว้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีความสัมพันธ์กัน ทั้งนี้หมายถึงว่าผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในคู่มือหลักสูตรเป็นไปตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ทำให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพในด้านการบริหารของโรงเรียนได้ดีด้วยเช่นกันซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เดเนียล ซันเบิร์ก (Daniel Sundberg) ได้ศึกษาการตรวจสอบการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสวีเดน การปฏิรูปหลักสูตรการศึกษาสำหรับโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนมัธยมในปี 1991 โดยมีการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาสำหรับนักเรียนโรงเรียนอนุบาลและโรงเรียนมัธยม ในปี 1991 โดยการวิเคราะห์หลักสูตรในปี 2005 จากการเรียนรู้การสอนแบบเหตุผลทางวิทยาศาสตร์ และนำมาเปรียบเทียบการพัฒนาการปฏิรูปการศึกษาในปี 2011 มีการวิเคราะห์หลักสูตรโดยใช้วิธีการวิพากษ์การวิเคราะห์หลักสูตรเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงแนวคิดทางการศึกษาและการเรียนการสอนให้โดดเด่นการปฏิรูปการศึกษาเห็นความก้าวหน้าในการเปลี่ยนวิธีการควบคุมการใช้ทรัพยากรการศึกษาที่เติบโตอย่างรวดเร็วซึ่งมีผลให้นโยบายการศึกษาผลิตตัวชี้วัดและการวัดผลที่มีประสิทธิภาพจากการเปรียบเทียบการศึกษาจากประเทศสมาชิกที่แตกต่างกันในรูปแบบของความรู้พื้นฐานและการพัฒนาการศึกษาของนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องเฟรดริค จอห์น เองเคิลฮาร์ดท์ (Fredric John Engelhardt) ที่ได้ทำการวิจัยโดยสำรวจสัมพันธ์ภาพของกลไกการปกป้องตนเองกับการดูแลลักษณะนิสัยจากการวาดภาพ กลไกในการปกป้องตนเอง เป็นกระบวนการทางจิตใจที่อยู่ใต้จิตสำนึกที่ป้องกันบุคคลแต่ละคนจากการเผชิญกับความวิตกกังวล ซึ่งมีผลจากการคุกคามของความเครียดที่เกิดจากปัจจัยภายในหรือภายนอกที่สามารถสังเกตเห็นได้ กลไกในการปกป้องตนเองมีความสำคัญต่อผู้ปฏิบัติการศึกษาเพื่อดูแลสุขภาพทางจิตใจเพื่อให้เข้าใจถึงพลวัตรของบุคลิกภาพ, เพื่อชี้ให้เห็นถึงรูปแบบในการแก้ปัญหา การวางแผนในการออกแบบการดูแลรักษา และการกลั่นกรองเพื่อสร้างความประทับใจในการวินิจฉัยโรคที่เหมาะสม อย่างไรก็ตามยังไม่ได้มีการประเมินกลไกในการปกป้องตนเองในภาพรวม ในบริบทของวัฒนธรรมในการดูแลรักษาที่บริหารจัดการอยู่ในปัจจุบัน จุดประสงค์ของการศึกษาวิจัยชิ้นนี้ เพื่อที่จะ

ตรวจสอบสัมพันธภาพของการใช้กลไกในการปกป้องตนเองกับของแต่ละบุคคลกับการดูแลลักษณะนิสัยจากการวาดภาพเพื่อผู้ศึกษาวิจัยจะได้รายงานการประเมินในการบำบัดรักษาเชิงศิลปะต่อไปผลการศึกษาวิจัยแสดงให้เห็นว่า กลไกในการปกป้องตนเองด้านการมีอารมณ์ขันมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรต่างๆ ในตาราง FEATS เช่น ธรรมชาติ, การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม, คุณภาพของสายสัมพันธ์และระดับในการพัฒนานอกจากนี้ กลไกในการให้เหตุผลมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับตัวแปรในตาราง FEATS เช่น พฤติกรรมในการกลับไปทำซ้ำ ส่วนกลไกในการปฏิบัติที่ขัดกับหลักการ แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์กับตาราง FEATS ในเชิงบวก ด้านพฤติกรรมในการปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม, ช่องว่าง, การแก้ปัญหา, การอยู่กับความเป็นจริงและระดับในการพัฒนาเกิดความสำเร็จซึ่งสอดคล้องกับจิน คลาต์ (Jean Claude) ที่ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารเกี่ยวกับ คุณภาพในโรงเรียนมอริเชียสโดยใช้กรอบของบัลลิตริจในการดำเนินการ โดยเก็บข้อมูลจากผู้บริหาร ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ครู นักเรียน ตลอดจนผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า ลักษณะการนำองค์กรของผู้บริหารโรงเรียน มอริเชียสมีอิทธิพลและมีบทบาทสำคัญต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมถึงความคิดของการบริหารงานวิชาการ พบว่า เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการของการบริหารงานวิชาการ ข้อมูลรายบุคคลในระดับลึกจะถูกนำไปรวบรวมที่สำนักงานบริหารวิชาการ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานฝ่ายวิชาการสามารถเรียกใช้ข้อมูลต่าง ๆ ทำให้มีความตั้งใจและร่วมมือในการทำงานและยังสอดคล้องกับมาเรีย นิโคลไลโด (Marit Nicolaidou) ที่ได้ศึกษาการประเมินผลการเรียนรู้ของโรงเรียนในไซปรัสโดยการนำสมมติฐานทางทฤษฎีสามข้อ ได้แก่ การปรับตัวต่อการปรับปรุงโรงเรียน การมีส่วนร่วมในระดับโรงเรียนช่วยให้การสนับสนุนจากสิ่งแวดล้อมที่สำคัญและการสนับสนุนและการมุ่งเน้นการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนโดยใช้แนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครู ผู้นำโรงเรียน ตลอดจนสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรที่เหมาะสมในการสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาและปรับปรุงโรงเรียนโดยตระหนักถึงผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นซึ่งนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาและการเพิ่มมาตรฐานการศึกษาภายในโรงเรียน ผลปรากฏว่าจากการนำสมมติฐานทางทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติมาพัฒนาโรงเรียนนั้นสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและทำให้โรงเรียนไซปรัสมีมาตรฐานการศึกษาที่สูงขึ้นและสามารถนำข้อมูลการประเมินผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไปสนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อเก็บเป็นข้อมูลการดำเนินงานพัฒนาในครั้งต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นอีกด้วย

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

จากผลของการศึกษา เรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษาปฐมวัย เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลของการศึกษาเรื่องการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพงานของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่าจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักในความสำคัญของการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ให้มากกว่าเดิมที่เป็นอยู่หากที่ติดอยู่แล้วก็ควรพัฒนาเพิ่มมากขึ้นโดยให้จัดให้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สนองความต้องการและกระตุ้นความสนใจของเด็กเสมอๆ ตลอดทั้งสะอาดและปลอดภัย จัดบริเวณต่างๆ มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ของเล่นที่หลากหลายเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้และเหมาะสมกับวัย

2. จากผลการวิจัยพบว่าประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านสถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนาองค์กรอย่างเป็นระบบครบวงจร มีค่ามัธยฐานเลขคณิตอยู่ในระดับสุดท้าย ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักในความสำคัญของการบริหารจัดการการจัดการศึกษาปฐมวัยให้เกิดประสิทธิภาพเพิ่มมากยิ่งขึ้นจากที่ดีอยู่แล้วซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการบริหารงานโรงเรียนอีกหนึ่งโรงที่อยู่ในโรงเรียนประถมโดยผู้บริหารคนเดียวกัน บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอความชัดเจนในการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานมีความคล่องตัวน้อยและปรับเปลี่ยนได้ไม่ทันตามสถานการณ์ การจัดการข้อมูลสารสนเทศไม่เป็นระบบเท่าที่ควร บางครั้งไม่ครอบคลุมและอาจไม่ทันต่อการใช้งาน ระบบการประกันคุณภาพภายในไม่ต่อเนื่องมีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจน้อยในผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก

3. จากผลการวิจัยพบว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นความสัมพันธ์เชิงบวกหรือมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่คล้อยตามกัน แสดงให้เห็นว่าเมื่อผู้บริหารจัดการศึกษาปฐมวัยที่ถูกต้องตามแนวทางของหลักสูตรจะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนั้นควรจะมีการส่งเสริมให้มีการพัฒนาผู้บริหารให้มีความรู้ความเข้าใจทั้งด้านการบริหารหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบริหารหลักสูตรขั้นพื้นฐานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพต่อการบริหารงานการจัดการศึกษาปฐมวัยการพัฒนาเด็กตามหลักสูตรอย่างถูกต้องถูกแนวทาง เพราะเมื่อเด็กได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรเด็กจะมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้านที่พัฒนาเต็มศักยภาพ เจริญเติบโตเต็มตามวัย มีเชลสมองที่ออกงามเต็มที่พร้อมที่จะทำงานอย่างมีระบบมีกระบวนการ มีความคิดสร้างสรรค์ คิดแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องตรงกับเหตุการณ์ซึ่งย่อมส่งผลให้

การบริหารเกิดประสิทธิภาพดีเยี่ยมและทำให้เกิดผลดีในอนาคต นั้นหมายถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยถูก
แนวทางส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการทดสอบระดับชาติของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 ต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ได้ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะของการวิจัยดังกล่าวไว้ข้างต้น เพื่อให้งานวิจัยจัดการ
การศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 เป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าของผู้บริหารและบุคคลทั่วไป จึงขอ
เสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 โดยให้มีการเก็บข้อมูล
จากการสัมภาษณ์ (In-depth interview) การจัดกลุ่มสนทนา (Focus group discussion) ซึ่งจะได้
ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากกว่าการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กรมวิชาการ. **คู่มือการบริหารจัดการแนะแนว**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.

_____. **คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 อายุ 3 – 6 ปี**. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2546.

_____. **กระทรวงศึกษาธิการ. กรมวิชาการ. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ตามหลักสูตร การศึกษาขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ร.ส.พ., 2545.

_____. **คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2546.

_____. **การจัดการศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2546.

_____. **คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ร.ส.พ., 2546.

_____. **แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ, 2550.

กุลยา ตันติผลลาชีวะ. **การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : บริษัท เอ็ดดิสัน เพรสโปรดักส์, 2545.

กุลฑรี พิกุลเกม. “การบริหารงานวิชาการที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551.

คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, **การนำองค์การ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2553.

จิรวิทย์ มั่นคงวัฒนะ. **การบริหารงานวิชาการในโรงเรียน**. เข้าถึงเมื่อ 1 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/344746>

จำนง พรายแย้มแซ. **เทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ตามกระบวนการวิทยาศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนา, 2545.

ชาญชัย อาจิดนสามาจร. **การบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์ดี จำกัด, 2546.

ชวนคิด มะเสนะ, “รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สอดคล้องกับการพัฒนาสมอง” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2554.

สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครปฐม เขต 1.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2550.

ตุ๊กตา สิมิลาเต่า. “การจัดการศึกษาปฐมวัยตามเกณฑ์มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการ การศึกษากับพัฒนาการเด็กปฐมวัยของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

- ทองอินทร์ วงศ์โสธร, “ทฤษฎีระบบ” ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหาร
การศึกษาหน่วยที่ 3. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.
- ธนพร เต็มประยูร. คุณภาพการจัดซื้อจัดจ้างของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาเขต
การศึกษา 1. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2545.
- นภารัตน์ ด่านกลาง. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของข้าราชการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. นครปฐม:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2550.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. การพัฒนาหลักสูตรโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 4 เชียงใหม่ :
แสงศิลป์, 2547
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. ระเบียบวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2535.
- ประดินันท์ อุประมัย. “การแนะแนวกับการปฏิรูปการเรียนรู้”. วารสารวิชาการ 5.6 มิถุนายน 2545
- ปัทมา คุณเวทย์วิริยะ. “ความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
แบบจิตปัญญา โดยใช้สื่อไม่มีโครงสร้าง.” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิต
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2548.
- ประไพ อุดมผล. “การปฏิบัติงานของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร,
2554.
- พิชชาพร อุ่นศิริ, “วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
บริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7 กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2540.
- พรชัย สุขเกษม. “การบริหารงานวิชาการโรงเรียนปัญญาวรคุณ.” สารนิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- ไพศาล หวังพานิช. การวัดผลการเรียน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนา, 2547.
- ภาวิดา ธาราศรีสุทธิ. การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2550.
- ภัทรารุช มีทรัพย์มัน, “การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานกับคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนขนาด
เล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.
- เยาวพา เดชะคุปต์. การศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค, 2542.
- ราศี ทองสวัสดิ์, ขอบข่ายของหลักการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา, คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
ระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการคุรุสภา, 2542.
- รุ่ง แก้วแดง, โรงเรียนนิติบุคคล. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2546.

วรพงษ์ เถาว์ชาลี, “ประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาที่สัมพันธ์กับการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

รัตนา กิจเกื้อกุล. “ความต้องการของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยในโรงเรียนสังกัดวรนาท รักสกุลไทย. หน่วยที่ 6 การจัดประสบการณ์แบบบูรณาการเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย.

ในประมวลสาระชุดวิชาการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 1-6.

นนทบุรี: สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2548.

วิชัย ต้นศิริ. **อุดมการณ์ทางการศึกษา ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2549.

สมพงษ์ สมใจเพ็ง. “สภาพและปัญหาการบริหารงานวิชาการตามแนวปฏิรูปการศึกษาในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี, 2549.

สถาบันพัฒนาผู้บริหาร. **หลักการจัดการศึกษายุคใหม่**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2548.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กระทรวงศึกษาธิการ, **มาตรฐานการศึกษาปฐมวัยเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย, 2550.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **สำนักนายกรัฐมนตรี. แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2547 : ฉบับสรุป**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2551.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา องค์การมหาชน. **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม พ.ศ.2554-2558 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษาแก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน 2554**. สมุทรปราการ : บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด, 2555.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. **ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุด**. กรุงเทพฯ : สำนักงานงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2540.

ทองอินทร์ วงศ์โสธร, “**ทฤษฎีระบบ**” **ประมวลสาระชุดวิชาทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารการศึกษาหน่วยที่ 3** นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2540.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. **การใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2547.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. **รายชื่อโรงเรียนสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2. เข้าถึงเมื่อ 15 ธันวาคม 2557. เข้าถึงได้จาก <http://www.kan2.go.th>.**

สุมาลี คุ่มชัยสกุล. **การศึกษาปฐมวัย**. กรุงเทพฯ : บริษัทเอ็ดสัน เพรสโปรดักส์, 2544.

- สุมาลี แก้ววิมล. “ความพอใจในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.
- โสภา วงษ์นาคเพ็ชร. “การบริหารงานวิชาการกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2.” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- สมศักดิ์ สีนธระเวชญ์. **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา** กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช, 2542.
- วชิราภรณ์ พรหมนาทม , “การบริหารวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- ศิริพร ทองธรรมจินดา, “พฤติกรรมกรรมการบริหารของผู้บริหารกับมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครปฐม” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2553.
- สุรัชย์ เหมือนนิรุทธ์, “การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการบริหารกับผลบริหารกับผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอ่างทอง” วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 2551.
- สุภาพร บุญมาก, “ทักษะการบริหารของผู้บริหารที่สัมพันธ์กับมาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2552.
- เอกชัย คำผล, “การบริหารระบบคุณภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 1” วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2558.
- อังคณา บุญพามี, “การพัฒนาสมรรถนะครูผู้ดูแลเด็กกับการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล จังหวัดราชบุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

ภาษาต่างประเทศ

- Best, John W. **Research in Education**. 4thed. Englewood cliffs : Prentice -Hall Inc., 1983.
- Cronbach, Lee J. **Essentials of Psychological Testing**. 3rded. New York : Harper and Row Publishers, 1974.
- Dunn, L. and Dasananda, S. **Parental Resistance to Developmentally Appropriate in Thailand**. [CD-ROM]. ERIC. File, 1995.
- Glenn, Ross J. **Curriculum Development in Junior/Community College. The "State-of-the-Art" as View by the Arcade Affaire Office**
Accessed : 20 May 2015. Available from <http://Ericae.Net/ericelb/Ed/88710.html>
- Katz, Daniel and Kahn, Robert L. **The Social Psychology of Organization**. 2nded. New York: John Wiley and Son, 1978.
- Lunenburg.Fred and C.Ornstein Allan. **Educational Administration : Concepts & Practics**, 2nd ed. (New York: Wadsworth Publishing Company, 1996.
- Jean Claude, Ah-Textk, "Principals perceptions of "quality" in Mauritian school using the Baldrige framework", **Journal of Educational Administration** 51, 5 (2013).
- Maria Nicolaidou, " **Emergent data-driven approaches to school improvement: The journey of three schools through self-evaluation**". [http:// journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1365480214566914](http://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1365480214566914) online.2015 (cited 2017 April 7).
- Fredric John Engelthardt, "Exploring the Relationship Between Defense Mechanisms and Drawing Characteristics: A Pilot Study" (Master of Arts in Art Therapy Drexel University, 2008).
- Krejcie, Robert V. and Morgan, Daryle W. "Determining Sample Size for Research activities." **Journal for Education and Psychological measurement**. No.3. November. 1970.
- Likert, Rensis. **New Pattern of Management**. New York : McGraw-Hill, 1961.
- Simon, Herbert. A. **Administrative Behavior**. New York : Macmillan, 1960.
- Suzanne.Krogh, **the Early Childhood Curriculum** University of Florida, 1981.

ที่ ศธ 0520.203.2 /11๗6

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

4 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิไล กวางศิริ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบตรวจสอบความตรงของแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย นางสาวสุรียา คงมัน รหัสนักศึกษา 56252348 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มีความประสงค์ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหารการศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมา พร้อมหนังสือฉบับนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0-3421-9136

สรุปคะแนนความตรงเชิงเนื้อหาเพื่อการวิจัย (IOC)

เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

โปรดพิจารณาข้อความหรือข้อความของเครื่องมือวิจัย แล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน และหากมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โปรดระบุลงในช่องข้อความแก้ไขและข้อเสนอแนะ โดยพิจารณาความสอดคล้องของข้อความกับตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ชื่อ ที่	ข้อความ	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ข้อเสนอ แนะ
			1	2	3	4	5		
1.การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม หมายถึง การพัฒนาหลักสูตรพิจารณา จากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดย เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุก ด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐาน ของประสบการณ์ใหม่ที่เด็กมีอยู่ และ ประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ	1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก ปฐมวัย	1	1	1	1	1	1.00	
	2	จัดทำหลักสูตรโดยพิจารณาถึงวัยและ ประสบการณ์ของเด็ก	1	1	1	1	1	1.00	
	3	จัดทำหลักสูตรโดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทั้ง ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และ สติปัญญา	1	1	1	1	1	1.00	
	4	จัดทำหลักสูตรโดยอยู่บนพื้นฐานของ ประสบการณ์ใหม่ที่เด็กมีอยู่	1	1	1	1	1	1.00	
	5	จัดทำหลักสูตรโดยคำนึงถึงประสบการณ์ ใหม่ที่เด็ก จะได้รับ	1	1	1	1	1	1.00	ท่านจัดทำ หลักสูตร โดยคำนึงถึง ประสบการณ์ที่เด็ก จะได้รับ

ตัวแปรที่ศึกษา	ชื่อ ที่	ข้อคำถาม	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่าน					รวม	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	4	5		
2.การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ และความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้เลือกเล่น เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม	1	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย	1	1	1	1	1	1.00	
	2	จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก	1	1	1	1	1	1.00	
	3	จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยให้กับเด็ก	1	1	1	1	1	1.00	ควรถามประเด็นเดี่ยว
	4	จัดสภาพแวดล้อมที่มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ ของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย	1	1	1	1	1	1.00	
	5	จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่	1	1	1	1	1	1.00	
	6	จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้พัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม	1	1	1	1	1	1.00	
3.จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง ผู้สอนให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนบทบาทจาก ผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็กทำมา เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัด	1	มีคุณวุฒิทางการศึกษาเหมาะสมกับลักษณะงาน	1	1	1	1	1	1.00	
	2	มีความรอบรู้ และเข้าใจ หน่วยงานทางการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	
	3	มีปฏิภาณไหวพริบ และความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า	1	1	1	1	1	1.00	

ตัวแปรที่ศึกษา	ชื่อ ที่	ชื่อคำถาม	คะแนนจากผู้ทรงงานแต่ละท่าน					รวม	ชื่อเสนอ แนะ
			1	2	3	4	5		
สภาพแวดล้อมประสบการณ์และ กิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนที่ จะริเริ่มทั้งสองฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็น ผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับ เด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง	4	มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการบริหาร สถานศึกษา และกฎหมายด้านการศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	
	5	วิธีการจูงใจบุคลากรให้มีความร่วมมือใน การบริหารงาน	1	1	1	1	1	1.00	
4 การบูรณาการเรียนรู้อย่าง การจัดการเรียนการสอนในระดับ ปฐมวัยยึดหลักการบูรณาการที่ว่าหนึ่ง แนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลาย กิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถ เรียนรู้ได้หลายทักษะ และหลาย ประสบการณ์สำคัญ	1	จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยยึด หลักการบูรณาการ	1	1	1	1	1	1.00	
	2	จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยเน้น กิจกรรมที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	
	3	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่ง แนวคิดให้ได้สามารถเรียนรู้ได้หลาย กิจกรรม	1	1	1	1	1	1.00	
	4	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่ง กิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ	1	1	1	1	1	1.00	
	5	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่ง กิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลากหลาย ประสบการณ์สำคัญ	1	1	1	1	1	1.00	

ตัวแปรที่ศึกษา	ชื่อ ที่	ชื่อคำถาม	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิ					รวม	ข้อเสนอแนะ
			1	2	3	4	5		
.5 การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก หมายถึง การประเมินเด็กระดับปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจะยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน	1	1	1	1	1	1.00	
	2	ท่านประเมินโดยยึดวิธีการสังเกต	0	1	1	1	1	0.80	ประเมินพฤติกรรมของเด็กโดยยึดการสังเกตเป็นหลัก
	3	ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กท่านได้ประเมินแนวทาง/วิธีการที่ได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย	1	1	1	1	1	1.00	
	4	สังเกตและประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในการบรรลุจุดประสงค์และเป้าหมายด้วยวิธีการที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	
	5	ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก	1	1	1	1	1	1.00	
6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก หมายถึง การเข้า	1	ตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่างบุคคล	1	1	1	1	1	1.00	

ตัวแปรที่ศึกษา	ข้อ ที่	ข้อความ	คะแนนจากผู้ทรงคุณวุฒิท่าน					รวม	ข้อเสนอ แนะ
			1	2	3	4	5		
ใจความแตกต่างระหว่างบุคคล เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็ก จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในตัวเองร่วมกัน	2	ตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา	1	1	1	1	1	1.00	
	3	ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก	1	1	1	1	1	1.00	
	4	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง	1	1	1	1	1	1.00	
	5	โรงเรียนและผู้ปกครองมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กร่วมกัน	1	1	1	1	1	1.00	

ที่ ศธ 0520.203.2 /4300

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 7300

26 กรกฎาคม 2559

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดเขาสะพายแร่

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 2 ฉบับ

ด้วย นางสาวสุรียา คงมั่น รหัสนักศึกษา 56252348 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ประสงค์ ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2” ในกรณีนี้ ภาควิชาการบริหาร การศึกษา ใคร่ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในหน่วยงานของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณในการอนุเคราะห์ของท่าน มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

หัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์ / โทรสาร 0 3421 9136

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มทดลอง

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 จำนวน 15 โรงเรียน

โรงเรียนในอำเภอท่ามะกา จำนวน 7 โรงเรียน

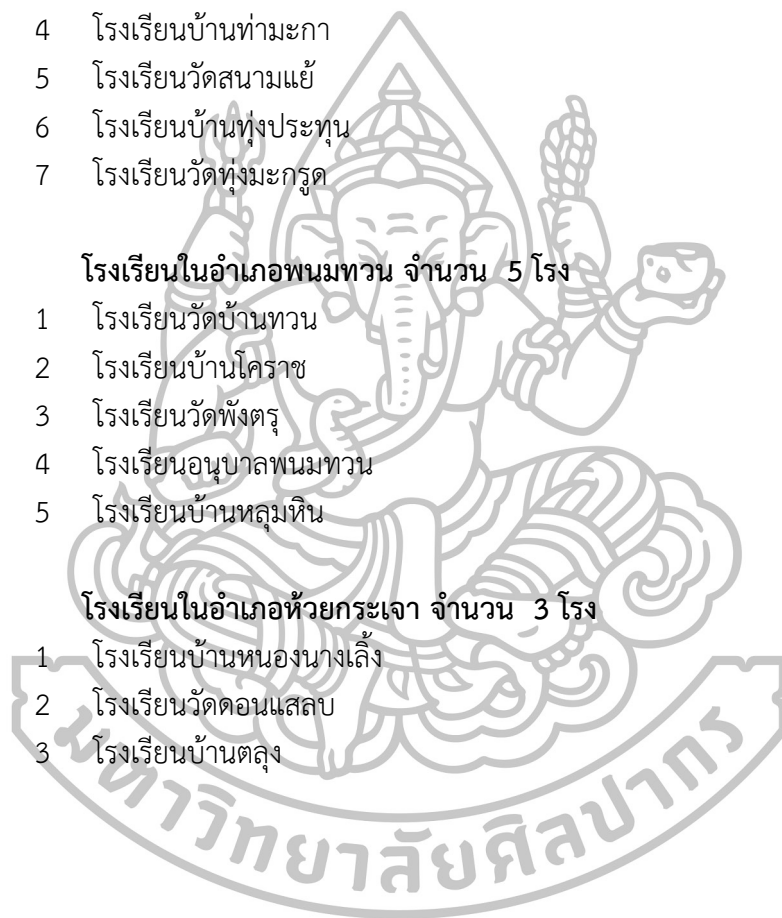
- 1 โรงเรียนวัดเขาสะพายแรง
- 2 โรงเรียนวัดห้วยตะเคียน
- 3 โรงเรียนวัดดอนขม้น
- 4 โรงเรียนบ้านท่ามะกา
- 5 โรงเรียนวัดสนามแย้
- 6 โรงเรียนบ้านทุ่งประทุน
- 7 โรงเรียนวัดทุ่งมะกรูด

โรงเรียนในอำเภอพนมทวน จำนวน 5 โรงเรียน

- 1 โรงเรียนวัดบ้านทวน
- 2 โรงเรียนบ้านโคกราช
- 3 โรงเรียนวัดพังตรุ
- 4 โรงเรียนอนุบาลพนมทวน
- 5 โรงเรียนบ้านหลุมหิน

โรงเรียนในอำเภอห้วยกระเจา จำนวน 3 โรงเรียน

- 1 โรงเรียนบ้านหนองนางเล็ง
- 2 โรงเรียนวัดดอนแสลบ
- 3 โรงเรียนบ้านตลุง

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
RELIABILITY ANALYSIS – SCALE (ALPHA)

Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.931	64

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
2.1	218.13	296.257	.861	.925
2.2	218.17	291.730	.860	.925
2.3	218.37	285.620	.830	.926
2.4	217.87	305.706	.919	.926
2.5	217.90	304.714	.735	.927
2.6	217.63	317.068	.798	.928
2.7	217.43	316.875	.786	.928
2.8	217.37	318.033	.742	.928
2.9	217.60	316.869	.796	.928
2.10	217.47	316.947	.777	.928
2.11	217.63	317.068	.798	.928
2.12	217.63	317.068	.798	.928
2.13	217.37	318.033	.742	.928
2.14	217.60	316.869	.796	.928
2.15	217.80	343.131	-.402	.936

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
2.16	218.37	285.620	.830	.926
2.17	217.87	305.706	.919	.926
2.18	217.90	304.714	.735	.927
2.19	217.63	317.068	.798	.928
2.20	217.43	316.875	.786	.928
2.21	217.60	316.869	.796	.928
2.22	217.47	316.947	.777	.928
2.23	217.63	317.068	.798	.928
2.24	217.63	317.068	.798	.928
2.25	217.37	318.033	.742	.928
2.26	218.60	319.007	.534	.929
2.27	218.80	320.924	.507	.929
2.28	218.53	319.913	.486	.929
2.29	218.53	319.913	.486	.929
2.30	217.67	318.644	.723	.928
2.31	217.37	318.033	.742	.928
3.1	218.50	343.017	-.639	.935
3.2	218.27	341.306	-.618	.934
3.3	218.27	341.306	-.618	.934
3.4	218.17	337.178	-.437	.933
3.5	218.23	337.357	-.399	.933
3.6	217.63	328.516	.140	.931
3.7	217.63	329.482	.072	.931
3.8	217.73	329.237	.049	.932
3.9	217.67	327.747	.161	.931
3.10	217.53	328.947	.074	.932
3.11	219.57	323.426	.367	.930
3.12	219.73	333.513	-.109	.933
3.13	219.57	323.426	.278	.930
3.14	219.83	327.661	.122	.931
3.15	219.53	321.706	.344	.930

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
3.16	219.53	319.223	.440	.929
3.17	219.53	320.120	.477	.929
3.18	219.57	321.082	.435	.929
3.19	219.57	319.426	.510	.929
3.20	219.53	319.292	.514	.929
3.21	219.50	316.948	.620	.928
3.22	219.50	319.983	.482	.929
3.23	219.53	318.947	.530	.929
3.24	219.53	321.016	.436	.929
3.25	219.57	318.254	.564	.929
3.26	217.97	334.723	-.172	.933
3.27	218.00	332.897	-.093	.932
3.28	218.03	334.654	-.183	.933
3.29	217.90	336.369	-.304	.933
3.30	217.87	337.016	-.324	.933
3.31	219.50	316.948	.620	.928
3.32	219.50	319.983	.482	.929
3.33	219.53	318.947	.530	.929

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ พพ.๑๕๕

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์
อ.เมือง จ.นครปฐม 73000

30 สิงหาคม 2559

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน บ้านหนองลาน

ด้วย นางสาวสุริยา คงมัน รหัสประจำตัว 56252348 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง " ความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารและการจัดการศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การ
ศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 " มีความประสงค์ จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ผู้อำนวยการโรงเรียน และครู
ผู้สอน ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์

ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน โปรดแจ้ง ผู้อำนวยการ
โรงเรียน และครูผู้สอน ทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้แก่ศึกษาค้นคว้าด้วย

จึงเรียนมาเพื่อ โปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไชยยศ ไพวิทยศิริธรรม)

รองคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ฝ่ายวิชาการและวิจัย

รักษาราชการแทน คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย
นครปฐม โทร.034-218790

รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 2 จำนวน 86 โรงเรียน

โรงเรียนในอำเภอท่ามะกา จำนวน 42 โรงเรียน

1	โรงเรียนเกียรติวัธน์เวคิน 1 (วัดปากบาง)	22	โรงเรียนวัดหนองพลับ
2	โรงเรียนวัดท่ากระทุ่ม	23	โรงเรียนบ้านรางกระต่าย
3	โรงเรียนบ้านบึงวิทยา	24	โรงเรียนวัดหนองโรง
4	โรงเรียนบ้านหนองหิน	25	โรงเรียนประชาวิทยาคาร
5	โรงเรียนดอนสามง่ามผิวฯ	26	โรงเรียนวัดดอนชะเอม
6	โรงเรียนบ้านดอนเข้ว่า	27	โรงเรียนวัดดาปานนิมิตฯ
7	โรงเรียนบ้านอุโลกสีห์หมื่น	28	โรงเรียนวัดเขาช่อง
8	โรงเรียนบ้านหนองซ່อนฝั้งฯ	29	โรงเรียนวัดท่าเรือ
9	โรงเรียนวัดเขาใหญ่	30	โรงเรียนวัดเขาสามสิบหาบ
10	โรงเรียนวัดใหม่เจริญผล	31	โรงเรียนวัดศรีอพนัน
11	โรงเรียนวัดกระต่ายเดิน	32	โรงเรียนบ้านหนองลาน
12	โรงเรียนวัดสำนักศรี	33	โรงเรียนวัดหนองลาน
13	โรงเรียนวัดห้วยเหนียวฯ	34	โรงเรียนวัดหนองไม้แก่น
14	โรงเรียนวัดตะคร้ำเอน	35	โรงเรียนวัดหนองพันท้าว
15	โรงเรียนบ้านไร่ร่วมวิทยาคาร	36	โรงเรียนบ้านหนองตาแดง
16	โรงเรียนบ้านดอนตาลเสี้ยน	37	โรงเรียนบ้านชายรูป
17	โรงเรียนวัดดงสัก	38	โรงเรียนบ้านจันทร์ลาดวิทยา
18	โรงเรียนวัดแสนตอ	39	โรงเรียนวัดพระแท่นดงรัง
19	โรงเรียนบ้านหนองตาแพ่ง	40	โรงเรียนอนุบาลวัดลูกแก้วประชาชนูทิศ
20	โรงเรียนวัดเขาตะพาน	41	โรงเรียนบ้านหนองกรด
21	โรงเรียนบ้านท่าพะเนียง	42	โรงเรียนบ้านดอนรัก

โรงเรียนในอำเภอพนมทวน จำนวน 24 โรงเรียน

1	โรงเรียนบ้านห้วยด้วน	7	โรงเรียนบ้านดอนสระ
2	โรงเรียนบ้านดอนมะขาม	8	โรงเรียนเกียรติวัธน์เวคิน2 (วัดปลักเข้ว่า)
3	โรงเรียนบ้านกระเจา	9	โรงเรียนอนุบาลห้วยกระเจา
4	โรงเรียนวัดทุ่งสมอ	10	โรงเรียนบ้านบ่อหว่า
5	โรงเรียนบ้านตลาดเขตฯ	11	โรงเรียนวัดห้วยสะพาน
6	โรงเรียนวัดดอนเจดีย์	12	โรงเรียนบ้านดอนเตาอิฐ
13	โรงเรียนบ้านบ่อระแหง	19	โรงเรียนบ้านโป่งกูป
14	โรงเรียนบ้านหนองจอก	20	โรงเรียนวัดบ้านน้อย

โรงเรียนในอำเภอพนมทวน จำนวน 24 โรงเรียน (ต่อ)

15	โรงเรียนวัดนาพระยา	21	โรงเรียนบ้านสระลุมพุก
16	โรงเรียนวัดศาลวนาราม	22	โรงเรียนบ้านวังรัก
17	โรงเรียนวัดเบญพาด	23	โรงเรียนบ้านหนองโพธิ์
18	โรงเรียนบ้านรางยอม	24	โรงเรียนบ้านหนองขุย

โรงเรียนในอำเภอห้วยกระเจา จำนวน 20 โรงเรียน

1	โรงเรียนบ้านห้วยลึก	11	โรงเรียนบ้านทุ่งมั่งกะหระ่า
2	โรงเรียนบ้านทัพพระยา	12	โรงเรียนบ้านหนองตายอด
3	โรงเรียนบ้านห้วยยาง	13	โรงเรียนบ้านไพรงาม
4	โรงเรียนบ้านเขากรวด	14	โรงเรียนบ้านสระจันทอง
5	โรงเรียนบ้านวังไผ่	15	โรงเรียนบ้านอ่างหิน
6	โรงเรียนบ้านช่อง	16	โรงเรียนบ้านเขาศาลา
7	โรงเรียนเมตตาจิตต	17	โรงเรียนบ้านหนองเจริญสุข
8	โรงเรียนบ้านพนมนาง	18	โรงเรียนบ้านสระลงเรือ
9	โรงเรียนวัดเขารักษ์	19	โรงเรียนบ้านไผ่สี
10	โรงเรียนบ้านนาใหม่	20	โรงเรียนวัดหนองปลิง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัย เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
2. แบบสอบถามฉบับนี้มีทั้งหมด 3 ตอน คือ
  - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
  - ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
  - ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2
3. การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ไม่มีผลกระทบต่อการทำงานหรือองค์กรของท่านประการใด และคำตอบที่ได้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการบริหารงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 ดังนั้น ขอเท็จจริงในการตอบแบบสอบถามของท่านจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยครั้งนี้บรรลุผล และเกิดประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในอนาคตต่อไป
4. เพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านที่กรุณาสละเวลาอันมีค่าในการตอบแบบสอบถาม มา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุรียา คงมัน

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การจัดการศึกษาปฐมวัยกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา
โรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- ชาย
 หญิง

2. อายุ

- น้อยกว่า 30 ปี
 31-40 ปี
 41-50 ปี
 51-60 ปี

3. ระดับการศึกษาสูงสุด

- ปริญญาตรี
 ปริญญาโท
 ปริญญาเอก

4. ตำแหน่งปัจจุบัน

- ผู้อำนวยการโรงเรียน
 รองผู้อำนวยการหรือหัวหน้างานวิชาการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม							
1	มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กปฐมวัย						
2	จัดทำหลักสูตรโดยพิจารณาถึงวัยและประสบการณ์ของเด็ก						
3	จัดทำหลักสูตรโดยมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา						
4	จัดทำหลักสูตรโดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่						
5	จัดทำหลักสูตรโดยคำนึงถึงประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับ						
การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก							
6	จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย						

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
7	จัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกที่สนองความต้องการและความสนใจของเด็ก						
8	จัดสภาพแวดล้อมที่สะอาดปลอดภัยให้กับเด็ก						
9	จัดสภาพแวดล้อมที่มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ ของเล่นที่หลากหลายและเหมาะสมกับวัย						
10	จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่						
11	จัดสภาพแวดล้อมให้เด็กมีโอกาสเรียนรู้พัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม						
การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก							
1	มีคุณสมบัติทางการศึกษาเหมาะสมกับลักษณะงาน						
2	มีความรอบรู้ และเข้าใจ หน่วยงานทางการศึกษา						
3	มีปฏิภาณไหวพริบ และความเฉลียวฉลาดในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า						
4	มีความรู้เกี่ยวกับนโยบายการบริหารสถานศึกษา และกฎหมายด้านการศึกษา						
5	มีวิธีการจูงใจบุคลากรให้มีความร่วมมือในการบริหารงาน						
การบูรณาการการเรียนรู้							
17	จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยยึดหลักการบูรณาการ						
18	จัดประสบการณ์ในระดับปฐมวัยโดยเน้นกิจกรรมที่หลากหลาย						
19	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งแนวคิดให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม						
20	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายทักษะ						

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
21	จัดประสบการณ์โดยเน้นหลักการหนึ่งกิจกรรมเด็ก สามารถเรียนรู้ได้หลากหลายประสบการณ์สำคัญ						
การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก							
22	ประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กครอบคลุม พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน						
23	ประเมินพฤติกรรมของเด็กโดยยึดการสังเกตเป็นหลัก						
24	ในการประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กท่านได้ ประเมินแนวทาง/วิธีการที่ได้จัดประสบการณ์ให้กับเด็กด้วย						
25	สังเกตและประเมินพัฒนาการการเรียนรู้ของเด็กในการ บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายด้วยวิธีการที่ หลากหลาย						
26	ใช้วิธีการที่หลากหลายเพื่อประเมินพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็ก						
ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก							
27	ตระหนักถึงความสำคัญของความแตกต่างระหว่าง บุคคล						
28	ตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา						
29	ให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับ ครอบครัวของเด็ก						
30	มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกันระหว่างโรงเรียน และผู้ปกครอง						
31	และผู้ปกครองมีการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเด็กร่วมกัน						

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่
ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 2 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรมมีภาวะผู้นำ และมีความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา							
1	ผู้บริหารมีคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตาม จรรยาบรรณของวิชาชีพ						
2	ผู้บริหารมีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ และเป็นผู้นำทาง วิชาการ						
3	ผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารงานวิชาการและ การจัดการ						
4	ผู้บริหารมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล						
5	ผู้บริหารมีการบริหารที่ทำให้ผู้เกี่ยวข้องมีความพึงพอใจ						

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง ระบบการบริหารงานและพัฒนางานอย่างเป็นระบบครบวงจร							
6	สถานศึกษามีการจัดองค์กร โครงสร้าง และระบบการบริหารงานที่มีความคล่องตัวสูงและปรับเปลี่ยนได้ตามสถานการณ์						
7	สถานศึกษามีการจัดการข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมและทันต่อการใช้งาน						
8	สถานศึกษามีการดำเนินงานระบบการประกันคุณภาพภายในอย่างต่อเนื่อง						
9	สถานศึกษามีการพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง						
10	ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้องพึงพอใจผลการบริหารงานและการพัฒนาเด็ก						
สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน							
11	สถานศึกษามีการกระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษา						
12	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาเชิงกลยุทธ์ และใช้หลักการมีส่วนร่วม						
13	คณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถานศึกษา						
14	สถานศึกษามีการบริหารและจัดการศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน						
15	สถานศึกษามีการตรวจสอบและถ่วงดุลในการบริหารและจัดการศึกษา						
สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร และประสบการณ์การเรียนรู้ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ							
16	สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับเด็กและท้องถิ่น						

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
17	สถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองความสนใจและ เหมาะสมกับวัยของเด็ก						
18	สถานศึกษามีการส่งเสริมและพัฒนานวัตกรรมการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้และสื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้						
19	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยการบูรณา การผ่านการเล่นและเด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ ตรง						
20	สถานศึกษามีการบันทึก การรายงานผล และการส่งต่อ ข้อมูลของเด็กอย่างเป็นระบบ						
21	สถานศึกษามีการนิเทศและนำผลไปปรับปรุงการจัด กิจกรรม/ประสบการณ์อย่างสม่ำเสมอ						
22	สถานศึกษามีการใช้แหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดประสบการณ์						
สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณภาพเด็กอย่างหลากหลาย							
23	สถานศึกษามีการจัดและพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือ เด็กอย่างทั่วถึง						
24	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรม กระตุ้นพัฒนาการทาง สมอง ตอบสนองความสนใจ และส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์ของเด็ก						
25	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมค่านิยมที่ดีงาม						
26	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี และการเคลื่อนไหว						
27	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมสืบสานและสร้างสรรค์ วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาไทย						
28	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความเป็น ประชาธิปไตย						

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น					สำหรับ ผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้เด็กพัฒนาตามธรรมชาติเต็มศักยภาพ							
29	สถานศึกษามีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีอาคารสถานที่ที่เหมาะสม						
30	สถานศึกษามีการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยของเด็ก						
31	สถานศึกษามีการให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม						
32	สถานศึกษามีห้องเรียน ห้องสมุด สนามเด็กเล่น พื้นที่สีเขียว และสิ่งอำนวยความสะดวกเพียงพอและอยู่ในสภาพใช้งานได้ดี						
33	สถานศึกษามีการจัดและใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา						

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงค่ะ

ประวัติผู้วิจัย

ประวัติส่วนตัว

ชื่อ – สกุล นางสาวสุรียา คงมั่น
 ที่อยู่ บ้านเลขที่ 141 หมู่ 11 เทศบาลกระบี่ ซอย 10
 ตำบลหนองอ้อ อำเภอบ้านโป่ง
 จังหวัดราชบุรี รหัสไปรษณีย์ 70110
 ที่ทำงาน โรงเรียนวัดสนามแย้
 เลขที่ 9/19 หมู่ 6 ตำบลสนามแย้
 อำเภอดำรงวิทยะกา จังหวัดกาญจนบุรี 71190

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2537 สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี (ครุศาสตรบัณฑิต)
 วิชาเอก การศึกษาปฐมวัย วิชาโท ภาษาไทย
 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
 พ.ศ. 2556 ศึกษาต่อปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร
 การศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน

พ.ศ. 2537 เข้ารับราชการครู โรงเรียนบ้านตลุง
 กิ่งอำเภอดำรงวิทยะกา จังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ. 2543 ครู โรงเรียนวัดหนองปลิง
 กิ่งอำเภอดำรงวิทยะกา จังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ. 2551 -ปัจจุบัน ครู โรงเรียนวัดสนามแย้
 อำเภอดำรงวิทยะกา จังหวัดกาญจนบุรี